

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2017

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2018

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

A.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	1
1.	Τομέας Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία	1
1.1	Κλάδος Διαφώτισης και Οριζόντιων Θεμάτων	1
1.2	Κλάδος Υπηρεσιών και Χημικής Βιομηχανίας.....	2
1.3	Κλάδος Μεταποίησης και Κατασκευών.....	2
1.4	Κλάδος Χημικών Ουσιών.....	2
2.	Κλάδος Μηχανημάτων και Εξοπλισμών	3
3.	Κλάδος Ακτινοπροστασίας	3
4.	Κλάδος Ελέγχου Βιομηχανικής Ρύπανσης	3
5.	Κλάδος Ποιότητας Αέρα και Στρατηγικού Σχεδιασμού	3
B.	ΕΡΓΟ ΚΑΤΑ ΤΟ 2017	4
1.	ΤΟΜΕΑΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ	4
1.1	Επιθεωρήσεις Υποστατικών - Χώρων Εργασίας	4
1.1.1	Έκδοση Πιστοποιητικών Εγγραφής Εργοστασίων	4
1.1.2	Έκδοση Βεβαιώσεων σε Ιδιωτικά Νοσηλευτήρια/Κλινικές	4
1.1.3	Μετρήσεις Βλαπτικών Παραγόντων	4
1.2.	Ποινικές Υποθέσεις.....	5
1.3.	Ανάλυση Γνωστοποιηθέντων Εργατικών Ατυχημάτων και Επικίνδυνων Συμβάντων	5
1.3.1	Ατυχήματα σε Εργοδοτούμενους κατά τη διάρκεια της εργασίας	5
1.3.2	Άλλα ατυχήματα που γνωστοποιήθηκαν στο Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας	6
1.3.3	Ανάλυση Γνωστοποιηθέντων Επικίνδυνων Συμβάντων	6
1.4.	Μονάδα Πρόληψης Επαγγελματικών Ασθενειών.....	6
1.5.	Παροχές Κατάρτισης στις Πρώτες Βοήθειες στην Εργασία	7
1.6.	Επιτήρηση της Υγείας των Εργαζομένων	7
1.7.	Εξωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης (ΕΞΥΠΠ)	7
1.8.	Δραστηριότητες για τη μείωση των εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών στον τομέα των Κατασκευών	8
1.9.	Εργασίες με Αμίαντο	8
1.10.	Άδειες Οικοδομής, Πολεοδομικές Άδειες και Πιστοποιητικά Έγκρισης.....	8
1.11.	Λειτουργοί Ασφάλειας.....	8
1.12.	Κέντρο Εκπαίδευσης στην Επαγγελματική Ασφάλεια και Υγεία	8
1.13.	Διαγωνισμοί	9
1.14.	Εκδόσεις του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας.....	9
1.15.	Ευρωπαϊκή Εκστρατεία για την Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία	9
1.16.	Μονάδα Αντιμετώπισης των Κινδύνων Ατυχημάτων Μεγάλης Κλίμακας	10
1.17.	Μονάδα Αντιμετώπισης των Κινδύνων από Υπεράκτιες Εργασίες Πετρελαίου και Φυσικού Αερίου.....	10
1.18.	Ασφάλεια Πετρελαιοειδών	11
1.19.	Ευρωπαϊκή και Διεθνής Εκπροσώπηση και σχετικές Υποχρεώσεις στα θέματα Ασφάλειας και Υγείας	11
1.19.1.	Ευρωπαϊκή εκπροσώπηση και Υποχρεώσεις.....	11
1.19.2.	Διεθνής Εκπροσώπηση και Υποχρεώσεις	11
1.20.	Διαβούλευση με Κοινωνικούς Εταίρους Παγκύπρια και σε Επαρχιακό Επίπεδο.....	11
1.20.1.	Παγκύπριο Συμβούλιο Ασφάλειας και Υγείας.....	11
1.20.2.	Επαρχιακές Συμβουλευτικές Επιτροπές	12
1.21.	Νέα Νομοθεσία για Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία	12
1.22.	Ανακοινώσεις για θέματα Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία	12
1.23.	Χημικές Ουσίες.....	12

1.23.1.	Ευρωπαϊκή και Διεθνής Εκπροσώπηση και σχετικές Υποχρεώσεις	12
1.23.2.	Λειτουργία Καθοδηγητικών Γραφείων	13
1.23.3.	Ενημερωτικές Δραστηριότητες που αφορούν τις Χημικές Ουσίες.....	13
1.23.4.	Συμμετοχή σε Επιτροπές - Ομάδες Εργασίας στην Κύπρο.....	13
1.23.5.	Επιθεωρήσεις, Δειγματοληψίες, Χημικές Αναλύσεις και Ποινικές Διώξεις....	13
1.23.6.	Συνεργασία με το Τμήμα Τελωνείων.....	14
1.23.7.	Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα LIFE + (LIFECHEREE)	14
1.23.8.	Παγκύπριο Συμβούλιο Χημικών Ουσιών (ΠΣΧΟ)	15
1.23.9.	Επικαιροποίηση της Νομοθεσίας	15
2.	ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΕΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ, ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΩΝ ΜΕ ΣΗΜΑΝΣΗ CE, ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΥΓΡΑΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΩΡΕΣ ΟΔΗΓΗΣΗΣ	15
2.1.	Μονάδα Επιθεωρητέων Μηχανημάτων, Δοχείων Πίεσης και Ανελκυστήρων	15
2.2.	Μονάδα Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας Εξοπλισμών με Σήμανση CE	16
2.3.	Μονάδα Εγκαταστάσεων και Αποθηκεύσεων Υγραερίου.....	17
2.4.	Μονάδα Ελέγχου του Χρόνου Εργασίας και Ανάπαυσης των Οδηγών Ορισμένων Οχημάτων	18
2.4.1	Νομοθετικό πλαίσιο Ωρών Οδήγησης και Ανάπαυσης Οδηγών και εφαρμογή του.....	18
2.4.2	Έλεγχος Εργάσιμων Ημερών των Οδηγών κατά το 2017	18
3.	ΑΚΤΙΝΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΠΥΡΗΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ (Α&ΠΑ).....	19
3.1.	Αναθεώρηση και Βελτίωση Νομοθετικού Πλαισίου Α&ΠΑ	19
3.2.	Εφαρμογή ολοκληρωμένου συστήματος ρυθμιστικού ελέγχου (Αδειοδότηση, Επιθεώρηση και Έλεγχος συμμόρφωσης) Α&ΠΑ – Τήρηση αρχείων	20
3.3.	Βελτίωση Οργάνωσης και Ενίσχυση Συστήματος Α&ΠΑ στην Κύπρο	20
3.4.	Παρακολούθηση Επιπέδων Περιβαλλοντικής Ραδιενέργειας	20
3.5.	Ειδικό Εθνικό Σχέδιο ΗΛΕΚΤΡΑ για Ετοιμότητα και Απόκριση σε Πυρηνικά/ Ραδιολογικά Περιστατικά.....	21
3.6.	Εφαρμογή ολοκληρωμένου συστήματος Διαχείρισης Ραδιενεργών Αποβλήτων στην Κύπρο	22
3.7.	Ενίσχυση της Διεθνούς Συνεργασίας σε θέματα Α&ΠΑ (ΕΥΡΑΤΟΜ, ΔΟΑΕ, διεθνείς Οργανισμοί ή άλλες χώρες) – Περιφερειακά προγράμματα ΔΟΑΕ	22
4.	ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΗΣ ΑΕΡΙΑΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΡΥΠΑΝΣΗΣ	23
4.1.	Αδειοδότηση	23
4.2.	Επιθεωρήσεις και Μετρήσεις.....	24
4.3.	Ευρωπαϊκό Μητρώο Έκλυσης και Μεταφοράς Ρύπων (European Pollutant Release and Transfer Register, E-PRTR).....	25
5.	ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΙΚΟΥ ΑΕΡΑ.....	25
5.1.	Παρακολούθηση Ποιότητας Ατμοσφαιρικού Αέρα	25
5.2.	Επεισόδια Σκόνης	25
5.3.	Μετρήσεις Αιωρούμενων Σωματιδίων.....	26
5.4.	Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των μετρήσεων.....	26
5.5.	Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς (ΕΕΑ) για την Ποιότητα του Αέρα	27
5.6.	Ετήσιες Εθνικές Εκπομπές Αερίων Ρύπων	27
5.7.	Στρατηγικός Σχεδιασμός Τμήματος	28
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2017	29
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: Πρόγραμμα Επιθεωρήσεων για Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία – Ετήσιες και Μηνιαίες Δραστηριότητες Επιθεωρήσεων – Έτος 2017	30

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III: Επιθεωρήσεις Υποστατικών για το Έτος 2017 για θέματα Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία.....	31
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV	32
Αριθμός Παραβάσεων και Ποινές που επιβλήθηκαν στις 14 Εκδικασθείσες Υποθέσεις του 2017 για θέματα Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία σε σύγκριση με προηγούμενα έτη.....	32
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V:.....	33
Ανάλυση Εργατικών Ατυχημάτων έτους 2017, κατά Τομέα Οικονομικής Δραστηριότητας, Φύλο, Ηλικία, Βαθμό Τραύματος και Αιτία Ατυχήματος	33
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI	35
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ: ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ – ΕΤΟΣ 2017	35
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII	36
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ: Εργατικά Ατυχήματα που γνωστοποιήθηκαν κατά τα έτη 2006 - 2017	36
Ανάλυση Εργατικών Ατυχημάτων έτους 2017 κατά αιτία.....	36
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII	37
ΑΝΑΛΥΣΗ ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΣΥΝΕΒΗΚΑΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2017	37
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IX	38
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ: Θανατηφόρα Εργατικά Ατυχήματα που γνωστοποιήθηκαν κατά τα έτη 2006 - 2017.....	38
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ X	39
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ: Δείκτης Συχνότητας Εργατικών Ατυχημάτων κατά Τομέα Οικονομικής Δραστηριότητας για το έτος 2017	39
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XI	40
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ: Μεταβολή Δείκτη Συχνότητας – Αριθμού Ατυχημάτων – Αριθμού Εργοδοτούμενων για την Περίοδο 2006 - 2017.....	40
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XII: Στατιστικά Επιθεωρήσεων για Χημικές Ουσίες 2017.....	41
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XIII: Επιθεωρήσεις Μηχανημάτων για το έτος 2017	43
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XIV: Επιθεωρήσεις Επιθεωρητέων Μηχανημάτων και Εγκαταστάσεων Υγγραερίου.....	44
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XV: Άδειες Εκπομπής Αερίων Αποβλήτων και Άδειες Βιομηχανικών Εκπομπών	45
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XVI: Παρακολούθηση Ποιότητας Ατμοσφαιρικού Αέρα	46
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XVII: Απογραφές Εκπομπών	52
Εθνικές Ετήσιες Εκπομπές κατά Δραστηριότητα (Έτος 2015).....	52

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αποστολή του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας (ΤΕΕ) είναι η διασφάλιση κατάλληλων και επαρκών επιπέδων ασφάλειας και υγείας στην εργασία για όλους τους εργαζομένους, η προστασία του κοινού από δραστηριότητες που σχετίζονται με την εργασία, η διατήρηση και η βελτίωση, όπου απαιτείται, της ποιότητας του ατμοσφαιρικού αέρα, καθώς και η προστασία του κοινού, των εργαζομένων και του περιβάλλοντος μέσω του αποτελεσματικού ελέγχου της αέριας βιομηχανικής ρύπανσης, της ασφάλειας πετρελαιοειδών, των κινδύνων ατυχημάτων μεγάλης κλίμακας από τη χρήση και αποθήκευση χημικών ουσιών καθώς και των κινδύνων απόιονίζουσες ακτινοβολίες και υπεράκτιες εργασίες πετρελαίου και φυσικού αερίου.

Η επίτευξη της πιο πάνω αποστολής επιτυγχάνεται μέσω της ύπαρξης κατάλληλου και επαρκούς νομοθετικού, θεσμικού και οργανωτικού πλαισίου, της εφαρμογής κατάλληλου συστήματος αδειοδότησης, όπου εφαρμόζεται, επιθεώρησης και επιβολής της συμμόρφωσης, της συνεχούς ενημέρωσης και πληροφόρησης των εργαζομένων και του κοινού, της κατάρτισης και εκπαίδευσης του προσωπικού του ΤΕΕ, της συμμετοχής σε ευρωπαϊκούς ή και διεθνείς οργανισμούς, καθώς και με τη συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους και με άλλους εμπλεκόμενους φορείς.

Το ΤΕΕ διαθέτει στα Κεντρικά του Γραφεία τον Τομέα Ασφάλειας και Υγείας, που περιλαμβάνει τους Κλάδους (α) Διαφώτισης και Οριζόντιων Θεμάτων, (β) Υπηρεσιών και Χημικής Βιομηχανίας, (γ) Μεταποίησης και Κατασκευών και (δ) Χημικών Ουσιών. Επίσης, στα Κεντρικά Γραφεία λειτουργούν οι Κλάδοι (α) Μηχανημάτων και Εξοπλισμών, (β) Ελέγχου της Βιομηχανικής Ρύπανσης, (γ) Ποιότητας Αέρα και Στρατηγικού Σχεδιασμού και (δ) Ακτινοπροστασίας. Επιπλέον, το Τμήμα διαθέτει Επαρχιακά Γραφεία στη Λευκωσία, στη Λεμεσό, στη Λάρνακα, στην Πάφο και στην Αμμόχωστο. Στο Τμήμα υπήρχαν κατά το 2017 συνολικά 79 οργανικές θέσεις, από τις οποίες οι 14 ήταν κενές. Στις οργανικές θέσεις δεν περιλαμβάνεται το έκτακτο και αποσπασμένο προσωπικό, ο ιατρός εργασίας και το προσωπικό διοικητικής, γραμματειακής, λογιστικής και μηχανογραφικής υποστήριξης. Το Οργανόγραμμα του ΤΕΕ παρουσιάζεται στο **Παράρτημα Ι**.

Το ΤΕΕ ήταν επιφορτισμένο κατά το 2017 με την εφαρμογή των 315 νομοθετημάτων για τα οποία έχει αρμοδιότητα, έχοντας στη διάθεσή του μειωμένο προσωπικό.

Το ΤΕΕ έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

1. Τομέας Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία

Ο Τομέας ασχολείται με όλα τα θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία που αφορούν την προστασία της ζωής, της αριμείλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία τους, καθώς και την προστασία άλλων προσώπων που μπορεί να επηρεαστούν άμεσα από τις δραστηριότητες στην εργασία και αποτελείται από τους ακόλουθους Κλάδους:

1.1 Κλάδος Διαφώτισης και Οριζόντιων Θεμάτων

Ο Κλάδος Διαφώτισης και Οριζόντιων Θεμάτων δημιουργήθηκε και λειτουργεί με σκοπό να δοθεί μεγαλύτερη ώθηση στα θέματα ενημέρωσης, κατάρτισης και πληροφόρησης. Ο Κλάδος είναι υπεύθυνος για τη λειτουργία του Κέντρου Εκπαίδευσης, την παρακολούθηση των δραστηριοτήτων και την τήρηση των υποχρεώσεων του Τμήματος σε σχέση με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία, την έγκριση,

παρακολούθηση της εκπαίδευσης και αξιολόγηση του έργου των Λειτουργών Ασφάλειας, τη λειτουργία του Παγκύπριου Συμβουλίου Ασφάλειας και Υγείας, καθώς και τον χειρισμό των θεμάτων που αφορούν τα Εγκεκριμένα Πρόσωπα που παρέχουν Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης (ΕΞΥΠΠ).

1.2 Κλάδος Υπηρεσιών και Χημικής Βιομηχανίας

Ο Κλάδος Υπηρεσιών και Χημικής Βιομηχανίας επιτηρεί την εφαρμογή της νομοθεσίας για ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων και άλλων επηρεαζόμενων προσώπων στη χημική και φαρμακευτική βιομηχανία, στις αποθηκεύσεις χημικών ουσιών, στις υπηρεσίες στον ιδιωτικό τομέα, περιλαμβανομένων των κρατικών και ιδιωτικών νοσηλευτηρίων και εξαιρουμένων των άλλων οργανισμών και υπηρεσιών της δημόσιας διοίκησης, στις μεταφορές, στο εμπόριο, στα μέσα ενημέρωσης, καθώς και στους Δήμους και στις Κοινότητες. Επιπρόσθετα, ο Κλάδος ασχολείται με θέματα που σχετίζονται με τους κινδύνους για την υγεία των εργαζομένων από την έκθεσή τους σε χημικούς, βιολογικούς, καρκινογόνους και μεταλλαξιογόνους παράγοντες, καθώς και από την έκθεση σε φυσικούς παράγοντες, όπως είναι ο θόρυβος, οι κραδασμοί κ.ά. Ο Κλάδος ασχολείται επίσης με την επιθεώρηση, τον έλεγχο και την αδειοδότηση εγκαταστάσεων αποθήκευσης υγρών πετρελαιοειδών.

Στον Κλάδο Υπηρεσιών και Χημικής Βιομηχανίας υπάρχει ειδική Μονάδα που ασχολείται με θέματα που σχετίζονται με την πρόληψη των ατυχημάτων μεγάλης κλίμακας, τα οποία δύνανται να προκληθούν σε εγκαταστάσεις λόγω της αποθήκευσης ή της χρήσης επικίνδυνων χημικών ουσιών. Επίσης, στον Κλάδο αυτό υπάρχει ειδική Μονάδα που ασχολείται με την ασφάλεια των υπεράκτιων εργασιών πετρελαίου και φυσικού αερίου, με σκοπό την πρόληψη σοβαρών ατυχημάτων και επικίνδυνων συμβάντων κατά τη διάρκεια υπεράκτιων εργασιών πετρελαίου και φυσικού αερίου και τον περιορισμό των συνεπειών τέτοιων περιστατικών.

1.3 Κλάδος Μεταποίησης και Κατασκευών

Ο Κλάδος Μεταποίησης και Κατασκευών ασχολείται με θέματα που αφορούν την οργάνωση και τη διαχείριση των θεμάτων ασφάλειας και υγείας στην εργασία, τις προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας που πρέπει να πληρούν οι χώροι εργασίας καθώς και τις προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας που αφορούν τον εξοπλισμό εργασίας. Επίσης, ασχολείται με τον συντονισμό και τη διεξαγωγή επιθεωρήσεων για την επιτήρηση της εφαρμογής της νομοθεσίας για ασφάλεια και υγεία στην εργασία στον κατασκευαστικό τομέα, στην εξορυκτική βιομηχανία, στη βιομηχανία μεταποίησης, στη δημόσια διοίκηση, εξαιρουμένων των κρατικών νοσηλευτηρίων, στα ξενοδοχεία, στους χώρους εστίασης και στις γεωργοκτηνοτροφικές επιχειρήσεις. Επίσης, ο Κλάδος συντονίζει τα θέματα που αφορούν τις εργασίες με αμίαντο και το θερμικό φόρτο.

1.4 Κλάδος Χημικών Ουσιών

Ο Κλάδος Χημικών Ουσιών ασχολείται με θέματα που σχετίζονται με τη διαχείριση και τον έλεγχο των χημικών προϊόντων που παράγονται, εισάγονται, εξάγονται, χρησιμοποιούνται και διατίθενται στην αγορά της Κύπρου. Παράλληλα, ο Κλάδος λαμβάνει μέρος στις δραστηριότητες του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Χημικών Προϊόντων (ECHA) που έχουν ως στόχο την εναρμονισμένη και αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας για χημικές ουσίες σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

2. Κλάδος Μηχανημάτων και Εξοπλισμών

Ο Κλάδος Μηχανημάτων και Εξοπλισμών ασχολείται με την επιθεώρηση και πιστοποίηση των επιθεωρητέων μηχανημάτων και δοχείων πίεσης, όπως των ατμολεβήτων, των ατμοδεκτών, των γερανών, των βαρούλκων, των γερανογεφυρών και των αεροθαλάμων και την επιτήρηση της εφαρμογής της νομοθεσίας που αφορά τη λειτουργία, τη συντήρηση και τον περιοδικό έλεγχο των ανελκυστήρων. Επίσης, ο Κλάδος ασχολείται με την επιτήρηση της αγοράς ώστε να διασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των προϊόντων που ικανοποιούν τις πρόνοιες των Ευρωπαϊκών Οδηγιών για τις προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας προϊόντων με σήμανση CE. Τέτοιες κατηγορίες προϊόντων είναι: (i) ο Εξοπλισμός υπό Πίεση, (ii) τα Απλά Δοχεία Πίεσης, (iii) τα Μηχανήματα, (iv) οι Ανελκυστήρες, (v) τα Μέσα Ατομικής Προστασίας, (vi) οι Συσκευές και τα Συστήματα Προστασίας που Προορίζονται για Χρήση σε Εκρήξιμες Ατμόσφαιρες, και (vii) ο Εξοπλισμός προς Χρήση σε Εξωτερικούς Χώρους από την Εκπομπή Θορύβου στο Περιβάλλον.

Επιπρόσθετα ο Κλάδος ασχολείται με την επιθεώρηση, τον έλεγχο και την αδειοδότηση των αποθηκεύσεων και εγκαταστάσεων υγραερίου, καθώς και των πρατηρίων υγραερίου κίνησης καθώς και με τον έλεγχο του χρόνου εργασίας και ανάπαυσης των οδηγών ορισμένων οχημάτων.

3. Κλάδος Ακτινοπροστασίας

Βασικός στόχος του Κλάδου Ακτινοπροστασίας, που στη σχετική νομοθεσία ορίζεται ως Υπηρεσία Ελέγχου και Επιθεώρησης για Ακτινοβολίες (ΥΠΕΛ), είναι η ασφάλεια στην διενέργεια πρακτικών με πηγές ιονίζουσας ακτινοβολίας και η προστασία της υγείας των εργαζομένων, των ασθενών και του κοινού από τους κινδύνους λόγω έκθεσης σε ιονίζουσες και μη ιονίζουσες ακτινοβολίες σε διάφορες οικονομικές δραστηριότητες, όπως στην ιατρική, στη βιομηχανία, στις κατασκευές, στη γεωργία και στην έρευνα, καθώς και από κινδύνους στην υγεία του πληθυσμού, της περιουσίας και του περιβάλλοντος γενικά λόγω απελευθέρωσης ή διασποράς ραδιενεργών ουσιών ή ραδιενεργού μίανσεως στο περιβάλλον.

4. Κλάδος Ελέγχου Βιομηχανικής Ρύπανσης

Ο Κλάδος Ελέγχου Βιομηχανικής Ρύπανσης ασχολείται με την παρακολούθηση και τον έλεγχο της αέριας ρύπανσης που προκαλείται από ουσίες που εκπέμπονται στην ατμόσφαιρα κατά τη λειτουργία διαφόρων βιομηχανικών εγκαταστάσεων, με στόχο να διασφαλίζεται η προστασία του κοινού και του περιβάλλοντος.

5. Κλάδος Ποιότητας Αέρα και Στρατηγικού Σχεδιασμού

Ο Κλάδος Ποιότητας Αέρα και Στρατηγικού Σχεδιασμού ασχολείται με τη συνεχή παρακολούθηση και ενημέρωση για τα επίπεδα συγκεκριμένων ρύπων στον ατμοσφαιρικό αέρα καθώς και με την εκτίμηση και τη διαχείριση της ποιότητας του αέρα, ώστε να διασφαλίζεται, όσο είναι πρακτικά εφικτό, η προστασία της υγείας και ευημερίας των εργαζομένων και των πολιτών καθώς και η προστασία του περιβάλλοντος. Επιπρόσθετα, ο Κλάδος ασχολείται με τη διαμόρφωση και την παρακολούθηση υλοποίησης του Στρατηγικού Σχεδίου του Τμήματος.

B. ΕΡΓΟ ΚΑΤΑ ΤΟ 2017

1. ΤΟΜΕΑΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

1.1 Επιθεωρήσεις Υποστατικών - Χώρων Εργασίας

Μια από τις βασικές δραστηριότητες του Τομέα Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία είναι η διεξαγωγή επιθεωρήσεων από τους Επιθεωρητές του ΤΕΕ για τον έλεγχο της τήρησης των προνοιών της εργατικής νομοθεσίας που εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Τμήματος, με σκοπό τη βελτίωση των συνθηκών ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία τους και την προστασία άλλων προσώπων που τυχόν επηρεάζονται. Μέσω του ετήσιου προγραμματισμού, που φαίνεται στο **Παράρτημα II** και συντονισμού από τον Τομέα Ασφάλειας και Υγείας, πραγματοποιήθηκαν το 2017 επιθεωρήσεις σε διάφορους τομείς οικονομικής δραστηριότητας καθώς και συγκεκριμένες στοχευμένες δραστηριότητες και εκστρατείες επιθεωρήσεων. Για την καλύτερη διεξαγωγή των εκστρατειών αυτών ετοιμάστηκαν ειδικά ερωτηματολόγια, ενημερωτικό υλικό και οδηγίες που διαβιβάστηκαν στους διάφορους εμπλεκόμενους φορείς καθώς και στα μέσα μαζικής επικοινωνίας και αναρτήθηκαν στην ιστοσελίδα του Τμήματος.

Κατά τη διάρκεια του 2017, οι Επιθεωρητές διεξήγαγαν συνολικά 3.623 επιθεωρήσεις σε 2.668 διαφορετικά υποστατικά για θέματα ασφάλειας και υγείας σε χώρους εργασίας ενώ το 2016 είχαν πραγματοποιηθεί συνολικά 3824 τέτοιες επιθεωρήσεις. Στον Πίνακα του **Παραρτήματος III** φαίνονται αναλυτικά κατά οικονομική δραστηριότητα και επαρχία οι επιθεωρήσεις υποστατικών του 2017. Επίσης, κατά τη διάρκεια του 2017 στάλθηκαν μετά τις επιθεωρήσεις 433 επιστολές σε εργοδότες, αυτοεργοδοτούμενους και σ' άλλα πρόσωπα, στα υποστατικά των οποίων εντοπίστηκαν σοβαρές παραβάσεις της νομοθεσίας για ασφάλεια και υγεία στην εργασία, ενώ το 2016 είχαν σταλεί 424 τέτοιες επιστολές. Επιπρόσθετα, εκδόθηκαν 123 Ειδοποιήσεις Βελτίωσης και 120 Ειδοποιήσεις Απαγόρευσης.

1.1.1 Έκδοση Πιστοποιητικών Εγγραφής Εργοστασίων

Το 2017, μετά από εξέταση σχετικών αιτήσεων και επιτόπια επιθεώρηση, εκδόθηκαν από το ΤΕΕ 41 Πιστοποιητικά Εγγραφής Εργοστασίων και 14 σχετικές Βεβαιώσεις Καταλληλότητας. Κατά το έτος 2016 εκδόθηκαν 51 Πιστοποιητικά Εγγραφής και 14 Βεβαιώσεις Καταλληλότητας.

1.1.2 Έκδοση Βεβαιώσεων σε Ιδιωτικά Νοσηλευτήρια/Κλινικές

Κατά τη διάρκεια του 2017, εκδόθηκαν/ανανεώθηκαν από το ΤΕΕ 64 Βεβαιώσεις σε Ιδιωτικά Νοσηλευτήρια/Κλινικές. Οι Βεβαιώσεις αυτές εκδίδονται εφόσον κατά τη διάρκεια των σχετικών επιθεωρήσεων που διενεργούν οι Επιθεωρητές, διαπιστώνεται ότι στα Ιδιωτικά Νοσηλευτήρια/Κλινικές υπάρχει κατάλληλη γραπτή εκτίμηση των κινδύνων και εφαρμόζεται κατάλληλο και επαρκές Σύστημα Ασφάλειας και Υγείας.

1.1.3 Μετρήσεις Βλαπτικών Παραγόντων

Ο Τομέας διατηρεί εργαστήριο με όργανα άμεσης ή έμμεσης μέτρησης φυσικών και χημικών βλαπτικών παραγόντων. Κατά τη διάρκεια του 2017, στο πλαίσιο επιτήρησης της νομοθεσίας για ασφάλεια και υγεία, πραγματοποιήθηκαν συνολικά 1243 μετρήσεις βλαπτικών παραγόντων. Στον ακόλουθο Πίνακα φαίνονται αναλυτικά οι μετρήσεις που έγιναν για κάθε βλαπτικό παράγοντα.

Πίνακας: Μετρήσεις ανά Βλαπτικό Παράγοντα για το 2017

A/A	Θερμοκρασία	Θόρυβος	Φωτισμός	Ρυθμός παροχής συνδυασμένου αέρα (εναλλαγές αέρα)	Αιωρούμενα σωματίδια (σκόνη)	Διοξείδιο του άνθρακα (CO ₂)	Οζόν (O ₃)	Αμμωνία (NH ₃)	Οργανικές πτητικές ενώσεις (VOCs)
Αριθμός Μετρήσεων	64	0	0	74	64	75	64	128	138

A/A	Υγρασία	Χλώριο (Cl ₂)	Υδρόθειο (H ₂ S)	Μονοξείδιο του άνθρακα (CO)	Διοξείδιο του αζώτου (NO ₂)	Διοξείδιο του θείου (SO ₂)	Όρια αναφλεξιμότητας (LEL)	Οξυγόνο (O ₂)	Φορμαλδεΰδη (HCHO)
Αριθμός Μετρήσεων	64	128	50	50	60	60	50	33	141

1.2. Ποινικές Υποθέσεις

Εντός του 2017 ολοκληρώθηκε η εκδίκαση 14 υποθέσεων για 47 παραβάσεις Εργατικών Νόμων που αφορούσαν την ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων στους χώρους εργασίας και άλλων προσώπων που επηρεάστηκαν από την εκτέλεση εργασιών. Οι χρηματικές ποινές που επιβλήθηκαν στους καταδικασθέντες το 2017 ανήλθαν συνολικά σε €92.250 σε σύγκριση με €85.950 για το 2016 που αφορούσαν την εκδίκαση 15 υποθέσεων. Επίσης, σε μια περίπτωση διπλού θανατηφόρου ατυχήματος το 2017, επιβλήθηκε σε τρεις κατηγορούμενους ποινή φυλάκισης ενός έτους με τριετή αναστολή, αντίστοιχα.

Ο αριθμός των υποθέσεων και οι νομοθεσίες, με βάση τις οποίες προσήχθησαν οι παραβάτες στο Δικαστήριο, καθώς και οι χρηματικές ποινές που τους επιβλήθηκαν κατά το 2017 σε σύγκριση με τα έτη, 2014-2016 φαίνονται στο **Παράρτημα IV**. Εντός του 2017 συντάχθηκαν, επίσης, συνολικά 17 νέοι φάκελοι ποινικής δίωξης, οι οποίοι διαβιβάστηκαν στους εκπροσώπους της Νομικής Υπηρεσίας για έγκριση και προώθηση.

1.3. Ανάλυση Γνωστοποιηθέντων Εργατικών Ατυχημάτων και Επικίνδυνων Συμβάντων

1.3.1 Ατυχήματα σε Εργοδοτούμενους κατά τη διάρκεια της εργασίας

Κατά το έτος 2017 γνωστοποιήθηκαν στο ΤΕΕ 2070 ατυχήματα σε εργοδοτούμενους κατά τη διάρκεια της εργασίας. Στον Πίνακα του **Παραρτήματος V** φαίνεται ανάλυση των ατυχημάτων κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας, φύλο, ηλικία, βαθμό τραύματος και αιτία ατυχήματος. Στο Διάγραμμα του **Παραρτήματος VI** τα ατυχήματα ταξινομούνται κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας. Όπως φαίνεται από το Διάγραμμα αυτό, ο μεγαλύτερος αριθμός ατυχημάτων για το 2017 παρουσιάζεται στον τομέα των Δραστηριοτήτων Υπηρεσιών Παροχής Καταλυμάτων και Εστίασης με ποσοστό 27,34% και ακολουθούν οι τομείς της Μεταποίησης με ποσοστό 17,25%, του Χονδρικού και Λιανικού Εμπορίου καθώς και Επισκευής Οχημάτων με ποσοστό 13,82% και των Κατασκευών με ποσοστό 12,17%. Στο Διάγραμμα 1 του **Παραρτήματος VII** παρουσιάζεται ο ετήσιος αριθμός εργατικών ατυχημάτων που γνωστοποιήθηκαν κατά την περίοδο 2006-2017. Στο Διάγραμμα 2 του **Παραρτήματος VII** καταδεικνύονται τα εργατικά ατυχήματα του 2017, αναλύονται κατά αιτία

και ταξινομούνται σε πέντε βασικές κατηγορίες (κτήρια/εγκαταστάσεις, μηχανήματα/εξοπλισμός, μέσα μεταφοράς, υλικά/ουσίες και άλλα αίτια).

Στον Πίνακα του **Παραρτήματος VIII** αναλύονται τα θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα που συνέβησαν κατά τη διάρκεια του έτους 2017, κατά επαρχία, τομέα οικονομικής δραστηριότητας και αιτία. Στο Παράρτημα αυτό παρουσιάζονται τα ατυχήματα που συνέβησαν σε εργοδοτούμενους και σε αυτοεργοδοτούμενα πρόσωπα κατά τη διάρκεια της εργασίας τους, καθώς επίσης και κατά τη διαδρομή από ή προς την εργασία, όπως επίσης ατυχήματα που συνέβησαν σε τρίτα πρόσωπα εκτός εργασίας, αλλά προέκυψαν από δραστηριότητες σε εργασία. Κατά το έτος 2017, σύμφωνα με τις πληροφορίες που περιήλθαν σε γνώση του ΤΕΕ, συνέβησαν 4 θανατηφόρα ατυχήματα σε εργοδοτούμενους κατά τη διάρκεια της εργασίας τους, 2 σε πρόσωπα εκτός εργασίας που προέκυψαν από δραστηριότητες σε εργασία και 1 σε αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο. Δεν έχουν συμβεί θανατηφόρα ατυχήματα σε εργοδοτούμενους ή αυτοεργοδοτούμενα πρόσωπα κατά τη διαδρομή από ή προς την εργασία τους. Στο Διάγραμμα του **Παραρτήματος IX** φαίνεται ο ετήσιος αριθμός των θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων που γνωστοποιήθηκαν κατά την περίοδο 2006-2017.

Στο Διάγραμμα του **Παραρτήματος X** φαίνεται ο Μέσος Όρος του Δείκτη Συχνότητας Ατυχημάτων $[(\text{αριθμός ατυχημάτων}) / (\text{αριθμός απασχολούμενων}) \times 100.000]$, καθώς και οι επιμέρους Δείκτες Συχνότητας κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας για το 2017. Ο Μέσος Όρος Δείκτης Συχνότητας Ατυχημάτων που συνέβησαν σε εργοδοτούμενα πρόσωπα κατά τη διάρκεια της εργασίας τους για το έτος 2017 ήταν 632,89. Σημειώνεται ότι πρόκειται για *προκαταρκτικό* και όχι τελικό αποτέλεσμα γιατί ο «Αριθμός των Εργοδοτούμενων», που χρησιμοποιείται για υπολογισμό του Δείκτη Συχνότητας, βασίζεται στον μέσο όρο των τριών πρώτων τριμήνων της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού, της Στατιστικής Υπηρεσίας. Τέλος, διευκρινίζεται ότι ο τελικός διορθωμένος Μέσος Όρος Δείκτης Συχνότητας για το έτος 2016 ήταν 603,89.

Στο διάγραμμα του **Παραρτήματος XI** παρουσιάζεται η Μεταβολή του Δείκτη Συχνότητας (Μέσος Όρος Έτους) κατά την περίοδο 2006-2017, καθώς επίσης και του αριθμού των ατυχημάτων και των εργοδοτούμενων προσώπων κατά την ίδια περίοδο. Από τα στοιχεία του διαγράμματος συμπεραίνεται ότι κατά την περίοδο 2006-2017 σημειώθηκε μείωση του δείκτη συχνότητας κατά 20,13% και του αριθμού των ατυχημάτων κατά 17,6%.

1.3.2 Άλλα ατυχήματα που γνωστοποιήθηκαν στο Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας

Επιπρόσθετα, κατά το έτος 2017 γνωστοποιήθηκαν στο ΤΕΕ σύμφωνα με τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας ακόμη 185 ατυχήματα (6 σε αυτοεργοδοτούμενα πρόσωπα, 120 κατά τη διαδρομή από ή προς την εργασία και 59 σε πρόσωπα εκτός εργασίας).

1.3.3 Ανάλυση Γνωστοποιηθέντων Επικίνδυνων Συμβάντων

Κατά το έτος 2017 γνωστοποιήθηκαν στο ΤΕΕ συνολικά 12 Επικίνδυνα Συμβάντα σε χώρους εργασίας. Αυτά αφορούσαν 5 πυρκαγιές/εκρήξεις, 4 καταρρεύσεις κτηρίων/κατασκευών, 1 ηλεκτρικό βραχυκύκλωμα, 1 επαφή με εναέριες ηλεκτρικές γραμμές και 1 έκρηξη δοχείου πίεσης.

1.4. Μονάδα Πρόληψης Επαγγελματικών Ασθενειών

Η Μονάδα Πρόληψης Επαγγελματικών Ασθενειών συνέχισε τις διερευνήσεις των συνθηκών και του περιβάλλοντος εργασίας σε χώρους εργασίας, όπου υπήρχε η πιθανότητα έκθεσης των εργαζομένων σε βλαπτικούς για την υγεία παράγοντες. Οι διερευνήσεις έγιναν από τον

Σύμβουλο Ιατρό Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, σε συνεργασία με τους Επιθεωρητές του ΤΕΕ. Κατά τη διάρκεια του 2017 γνωστοποιήθηκαν και διερευνήθηκαν 5 περιπτώσεις επαγγελματικών ασθενειών. Οι περιπτώσεις αυτές αφορούσαν 1 περίπτωση μεσοθελιώματος, 1 περίπτωση βαρηκοΐας, 1 περίπτωση ρήξης τένοντα της άκρας χείρας και 2 περιπτώσεις δερματίτιδας εξ επαφής ερεθιστικού τύπου. Εντοπίστηκαν και διερευνήθηκαν επίσης 2 περιπτώσεις πιθανών επαγγελματικών ασθενειών που αφορούσαν 1 περίπτωση κήλης μεσοσπονδύλιου δίσκου και 1 περίπτωση πιθανής λοίμωξης από coxiella. Με βάση τα στοιχεία που τηρούν το Αρχείο Καρκίνου του Υπουργείου Υγείας και το Ογκολογικό Κέντρο της Τράπεζας Κύπρου, κατά το 2017 δηλώθηκαν στο ΤΕΕ, ως πιθανές επαγγελματικές ασθένειες, 11 νέες περιπτώσεις μεσοθελιώματος από το Αρχείο Καρκίνου του Υπουργείου Υγείας και 6 νέες περιπτώσεις μεσοθελιώματος από το αρχείο του Ογκολογικού Κέντρου της Τράπεζας Κύπρου.

1.5. Παροχές Κατάρτισης στις Πρώτες Βοήθειες στην Εργασία

Για την παροχή προγραμμάτων κατάρτισης στις πρώτες βοήθειες στην εργασία από εγκεκριμένα πρόσωπα, ο Αρχιεπιθεωρητής επανέγκρινε 23 υφιστάμενους Παρόχους προγραμμάτων κατάρτισης με βάση τις διαδικασίες που εφαρμόζει το Τμήμα.

1.6. Επιτήρηση της Υγείας των Εργαζομένων

Τον Νοέμβριο του 2017 εγκρίθηκαν από τη Βουλή των Αντιπροσώπων ειδικοί Κανονισμοί για την επιτήρηση της υγείας των εργαζομένων, οι οποίοι ρυθμίζουν τις διαδικασίες και το πλαίσιο λειτουργίας του συστήματος επιτήρησης της υγείας των εργαζομένων στην Κύπρο. Οι Κανονισμοί αυτοί θα εφαρμοστούν αρχικά για δύο κατηγορίες εργαζομένων, τους εργαζόμενους με αμίαντο και τους λιμενεργάτες. Για τον σκοπό αυτό θα εκδοθούν από την Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων Διατάγματα σχετικά με τις ελάχιστες ιατρικές εξετάσεις στις οποίες πρέπει να υποβάλλονται οι εργαζόμενοι.

Ο θεσμός του Ιατρού Εργασίας έχει ξεκινήσει να εφαρμόζεται στις Κυπριακές επιχειρήσεις. Από πληροφορίες και στοιχεία που κατέχει το Τμήμα μέχρι το 2017, 26 επιχειρήσεις/οργανισμοί έχουν συμβληθεί με ιατρό εργασίας για την παροχή υπηρεσιών επιτήρησης της υγείας στους εργοδοτούμενούς τους.

1.7. Εξωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης (ΕΞΥΠΠ)

Με βάση τα καθορισμένα Ελάχιστα Απαιτούμενα Προσόντα, ο Διευθυντής του ΤΕΕ, υπό την ιδιότητα του ως Αρχιεπιθεωρητής, παραχώρησε 7 εγκρίσεις κατά τη διάρκεια του 2017, οι οποίες αφορούσαν αρχική έγκριση (5) ή επανέγκριση υφιστάμενων Εγκεκριμένων Προσώπων (2). Επίσης, κατά τη διάρκεια του έτους, 3 αιτήσεις απορρίφθηκαν επειδή δεν ικανοποιούσαν τα Ελάχιστα Απαιτούμενα Προσόντα, ενώ στο τέλος του έτους 2 αιτήσεις βρίσκονταν σε εκκρεμότητα, αφού αναμένονταν επιπρόσθετα στοιχεία από τους αιτητές. Κατά τη διάρκεια του έτους, αναστάλθηκε η έγκριση 3 Εγκεκριμένων Προσώπων, λόγω παραβάσεων των Όρων Έγκρισής τους ή/και της σχετικής νομοθεσίας που διέπει τον θεσμό των ΕΞΥΠΠ.

Στις 31.12.2017, το σχετικό Μητρώο περιείχε συνολικά 86 Εγκεκριμένα Πρόσωπα για παροχή Εξωτερικών Υπηρεσιών Προστασίας και Πρόληψης. Τέλος, κατά το 2017 συνεχίστηκε η ετήσια εκστρατεία επιθεώρησης Εγκεκριμένων Προσώπων, η οποία επικεντρώθηκε στην ποιότητα των παραδοτέων εργασιών που αναλαμβάνουν τα Πρόσωπα αυτά για λογαριασμό εργοδοτών/αυτοεργοδοτούμενων προσώπων.

1.8. Δραστηριότητες για τη μείωση των εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών στον τομέα των Κατασκευών

Στο πλαίσιο της Κοινής Δήλωσης Πολιτικής για τη μείωση των εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών στον τομέα των Κατασκευών, το ΤΕΕ υλοποιεί συγκεκριμένο Σχέδιο Δράσης από το 2013. Μέσα στο πλαίσιο αυτό πραγματοποιήθηκαν ημερίδες και σεμινάρια σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους και άλλους επαγγελματικούς φορείς εντός του 2017 όπου παρουσιάστηκαν οι πρόνοιες της νομοθεσίας που ρυθμίζουν τα θέματα ασφάλειας και υγείας στα κατασκευαστικά έργα καθώς και την διαχείριση και αντιμετώπιση της θερμικής καταπόνησης.

1.9. Εργασίες με Αμιάντο

Μετά από την αξιολόγηση αιτήσεων, εντός του 2017, εγκρίθηκαν 11 εταιρείες για εκτέλεση εργασίας σχετικής με αφαίρεση μόνωσης ή επάλειψης αμιαντούχων υλικών. Επίσης, εντός του 2017 εγκρίθηκαν, πριν από την έναρξη των εργασιών με αμιάντο, συνολικά 70 ειδικά Σχεδία Εργασίας.

1.10. Άδειες Οικοδομής, Πολεοδομικές Άδειες και Πιστοποιητικά Έγκρισης

Κατά τη διάρκεια του 2017 εξετάστηκαν και τέθηκαν ειδικοί όροι για τα θέματα ασφαλείας και υγείας στην εργασία σε 911 συνολικά αιτήσεις που αφορούσαν Πολεοδομικές Άδειες, Άδειες Οικοδομής και Πιστοποιητικά Έγκρισης υποστατικών, τα οποία προορίζονταν να χρησιμοποιηθούν ή χρησιμοποιούνται ως χώροι εργασίες ή/και ως οικιστικές μονάδες.

1.11. Λειτουργοί Ασφάλειας

Το 2017 εγκρίθηκαν, αφού αξιολογήθηκαν οι σχετικές αιτήσεις που υποβλήθηκαν από εργοδότες, 48 νέοι Λειτουργοί Ασφάλειας οι οποίοι απασχολούνται επί πλήρους απασχόλησης με τα θέματα ασφαλείας και υγείας. Ο συνολικός αριθμός των Λειτουργών Ασφάλειας, των οποίων έχει εγκριθεί ο διορισμός, ανερχόταν μέχρι το τέλος του 2017 σε 157. Παράλληλα, εντός του έτους συνεχίστηκε και συστηματοποιήθηκε ο έλεγχος της εργασίας των Λειτουργών Ασφάλειας μέσω της εξέτασης των εκθέσεων που ετοιμάστηκαν για τις δραστηριότητες τους και επιτόπου επιθεωρήσεων που πραγματοποιήθηκαν.

1.12. Κέντρο Εκπαίδευσης στην Επαγγελματική Ασφάλεια και Υγεία

Οι δραστηριότητες του Κέντρου Εκπαίδευσης κατά το 2017 περιλάμβαναν τη διοργάνωση ή συνδιοργάνωση με άλλους φορείς προγραμμάτων κατάρτισης/σεμιναρίων/ενημερωτικών συναντήσεων που απευθύνονταν σε μέλη Επιτροπών Ασφάλειας στη Δημόσια Υπηρεσία και στον Ιδιωτικό Τομέα, μέλη Επαγγελματικών Συνδέσμων, απόφοιτους των Μεταλυκειακών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΜΙΕΕΚ), διευθυντές σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης, εργαζομένους στη Δημόσια Υπηρεσία, σε Ημικρατικούς Οργανισμούς, σε Δήμους και σε ιδιωτικές εταιρείες, Λειτουργούς Ασφάλειας, Εγκεκριμένα Πρόσωπα Παροχής Υπηρεσιών Προστασίας και Πρόληψης, μέλη Συνδικαλιστικών και Εργοδοτικών Οργανώσεων και στο προσωπικό του ΤΕΕ. Συνολικά, κατά το 2017 Επιθεωρητές του Τμήματος έδωσαν διαλέξεις διάρκειας 98,5 ωρών σε θέματα Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία, σε 38 προγράμματα κατάρτισης / σεμινάρια / ενημερωτικές συναντήσεις στα οποία συμμετείχαν περίπου 2000 άτομα. Επιπρόσθετα, το Κέντρο Εκπαίδευσης διοργάνωσε στις 27.10.2017 την Τελετή Λήξης της Εβδομάδας Ασφάλειας και Υγείας 2017 και την απονομή Βραβείων διαφόρων διαγωνισμών σε θέματα ασφαλείας και υγείας. Επίσης, το Κέντρο διοργάνωσε για τα θέματα ασφαλείας και υγείας στην εργασία στις 13.9.2017 τη Διευρυμένη Συνάντηση Εταίρων.

1.13. Διαγωνισμοί

Το ΤΕΕ διοργάνωσε και αθλοθέτησε για δέκατη πέμπτη συνεχή χρονιά, σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, τον Διαγωνισμό Αφίσας 2017 με θέμα «Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία», μεταξύ των μαθητών της Μέσης Γενικής και Τεχνικής Εκπαίδευσης. Το πρώτο βραβείο του Διαγωνισμού απονεμήθηκε σε μαθήτρια του Λυκείου Αγίου Νικολάου Λεμεσού, το δεύτερο βραβείο από κοινού σε μαθήτρια του Γυμνάσιου Διανέλλου και Θεοδότου και σε μαθήτρια του Λυκείου Κοκκινοχωρίων «Φώτη Πίττα», και το τρίτο βραβείο σε μαθήτρια του Λυκείου Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ΄ Δασούπολης.

Σε επίσης συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, το ΤΕΕ διοργάνωσε και αθλοθέτησε για όγδοη χρονιά τον Διαγωνισμό Σχολικών Παραδειγμάτων Καλής Πρακτικής 2017. Στον Διαγωνισμό βραβεύτηκαν το Δημοτικό Σχολείο Μαμμάρων, το Περιφερειακό Γυμνάσιο Κοκκινότριμιθιάς, το Περιφερειακό Γυμνάσιο Ακακίου και το Λύκειο Εθνομάρτυρα Κυπριανού – Στροβόλου.

Επιπρόσθετα, το ΤΕΕ διοργάνωσε τον Εθνικό Διαγωνισμό Παραδειγμάτων Καλής Πρακτικής για επιχειρήσεις στον τομέα της ασφάλειας και της υγείας στην εργασία. Στο πλαίσιο του Διαγωνισμού υποβλήθηκαν 11 παραδείγματα και το πρώτο βραβείο απονεμήθηκε στην εταιρεία COSMOSTOBACCOTRADING LTD για το παράδειγμά της που αφορούσε τον έλεγχο των αυτοκινήτων της εταιρείας για αποφυγή οδικών δυστυχημάτων.

1.14. Εκδόσεις του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας

Στη διάρκεια του 2017 στάλθηκε στο Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών το κείμενο για:

- τρία (3) νέα φυλλάδια σε έντυπη μορφή με τίτλο «Η Συμβολή του Πολίτη στη Βελτίωση της Ποιότητας του Ατμοσφαιρικού Αέρα», «Περιορισμοί του Κανονισμού REACH» και «Περιορισμοί για επικίνδυνες χημικές ουσίες σε παιχνίδια», και
- δύο (2) νέα φυλλάδια σε ηλεκτρονική μορφή με τίτλο «Εξωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης των Κινδύνων στην Εργασία» και «Ασφάλεια και Υγεία στα Κατασκευαστικά Έργα – Οι υποχρεώσεις των συντελεστών του Έργου με απλά λόγια».

Επίσης, τυπώθηκε η αφίσα της μαθήτριας που πήρε το πρώτο βραβείο στον διαγωνισμό Αφίσας μεταξύ των μαθητών.

Σημειώνεται ότι μέχρι το τέλος του 2017 το ΤΕΕ είχε εκδώσει συνολικά 145 ενημερωτικά έντυπα σε έντυπη μορφή τα οποία είναι καταχωρημένα στην ιστοσελίδα του, διαθέσιμα σε κάθε ενδιαφερόμενο. Στην ιστοσελίδα υπάρχει επίσης πληθώρα πληροφοριών με αναλύσεις, στατιστικά στοιχεία και όλη η νομοθεσία για την οποία αρμοδιότητα έχει το Τμήμα.

1.15. Ευρωπαϊκή Εκστρατεία για την Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία

Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Εκστρατείας για την Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία 2016 – 2017 οργανώθηκε από 23 έως 27 Οκτωβρίου 2017 η Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία 2017 με θέμα «Ασφαλείς και Υγιείς Χώροι Εργασίας για όλες τις Ηλικίες». Στις 27.10.2017 πραγματοποιήθηκε η τελετή λήξης της Εβδομάδας Ασφάλειας και Υγείας στη διάρκεια της οποίας έγινε η απονομή των Βραβείων Καλής Πρακτικής για το 2017, των Βραβείων του Διαγωνισμού Αφίσας 2017 και των Βραβείων για το Διαγωνισμό Σχολικών Παραδειγμάτων Καλής Πρακτικής 2017. Επίσης, κατά τη διάρκεια της τελετής λήξης, έγιναν παρουσιάσεις που αφορούσαν την προαγωγή μιας βιώσιμης εργασίας στους εργαζόμενους καθ' όλη τη διάρκεια της επαγγελματικής τους ζωής.

Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο της Εβδομάδας Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία, Επιθεωρητές του Τμήματος ετοίμασαν και υλοποίησαν ειδικό πρόγραμμα, με εκδηλώσεις στις οποίες συμμετείχαν 4637 άτομα, που περιλάμβανε 82 επισκέψεις σε χώρους εργασίας, συμμετοχή σε συνεδρίες Επιτροπών Ασφάλειας, συζήτηση με τους εργαζόμενους και διανομή διαφωτιστικού υλικού. Τέλος, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Εκστρατείας, μεταδόθηκε ειδικό τηλεοπτικό μήνυμα και Επιθεωρητές του Τμήματος έδωσαν συνεντεύξεις και συμμετείχαν σε ενημερωτικά προγράμματα των ραδιοτηλεοπτικών μέσων μαζικής ενημέρωσης.

1.16. Μονάδα Αντιμετώπισης των Κινδύνων Ατυχημάτων Μεγάλης Κλίμακας

Κατά τη διάρκεια του 2017, η Μονάδα πραγματοποίησε 31 επιθεωρήσεις στις εγκαταστάσεις που καλύπτονται από τη σχετική νομοθεσία και συνεργάστηκε με τη Δύναμη Πολιτικής Άμυνας στο θέμα των Εξωτερικών Σχεδίων Επείγουσας Ανάγκης, καθώς και με το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως στα θέματα χωροθέτησης νέων εγκαταστάσεων ή αναπτύξεων γύρω από υφιστάμενες εγκαταστάσεις. Η Μονάδα παρέλαβε εντός του έτους 5 νέες Γνωστοποιήσεις εγκαταστάσεων, 9 Έγγραφα Πολιτικής Πρόληψης Ατυχημάτων Μεγάλης Κλίμακας και 5 Εκθέσεις Ασφαλείας. Κατά το 2017, αξιολόγησε 4 Γνωστοποιήσεις, 8 Έγγραφα Πολιτικής Πρόληψης Ατυχημάτων Μεγάλης Κλίμακας και 4 Εκθέσεις Ασφαλείας.

1.17. Μονάδα Αντιμετώπισης των Κινδύνων από Υπεράκτιες Εργασίες Πετρελαίου και Φυσικού Αερίου

Τα ατυχήματα που σχετίζονται με υπεράκτιες εργασίες πετρελαίου και φυσικού αερίου έχουν σοβαρές επιπτώσεις στους εργαζόμενους, στο θαλάσσιο και παράκτιο περιβάλλον καθώς και στις εγκαταστάσεις. Η Μονάδα ετοιμάζει το νομοθετικό πλαίσιο για τις πιο πάνω εργασίες. Στις 14.6.2017 δημοσιεύτηκε το περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Καθορισμός τελών αξιολόγησης εγγράφων σχετικών με την Ασφάλεια των Υπεράκτιων Εργασιών Πετρελαίου και Φυσικού Αερίου) Διάταγμα του 2017 (Κ.Δ.Π. 240/2017).

Κατά τη διάρκεια του 2017 ολοκληρώθηκε μια εργασία γεώτρησης και στο τέλος Δεκεμβρίου ξεκίνησε μια δεύτερη εργασία γεώτρησης. Σχετικά με τις εργασίες γεώτρησης το 2017 υποβλήθηκαν και αξιολογήθηκαν 2 εκθέσεις περί μεγάλων κινδύνων, 4 κοινοποιήσεις γεώτρησης και 50 ημερήσιες εκθέσεις γεώτρησης. Επίσης πραγματοποιήθηκε 1 επιθεώρηση σε υπεράκτιες εργασίες γεώτρησης, ετοιμάστηκε μια έκθεση για την επιθεώρηση και επιδόθηκαν 2 ειδοποιήσεις βελτίωσης.

Το 2017 η Μονάδα που επιτηρεί την εφαρμογή της νομοθεσίας για την ασφάλεια στις υπεράκτιες εργασίες πετρελαίου και φυσικού αερίου είχε διάφορες συναντήσεις με τις εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε υπεράκτιες δραστηριότητες αναζήτησης υδρογονανθράκων στην Κυπριακή Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη (ΑΟΖ) και συζήτησε τις υποχρεώσεις τους με βάση την υφιστάμενη νομοθεσία. Επίσης, η Μονάδα ασχολήθηκε με την αξιολόγηση τμημάτων των αιτήσεων, για τον τρίτο γύρο αδειοδότησης για εργασίες στην Κυπριακή Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη, που αφορούσαν ασφάλεια, υγεία, περιβάλλον και ποιότητα. Η Μονάδα ασχολήθηκε επίσης με τον έλεγχο και την υποβολή απόψεων ως μέλος της Επιτροπής Αδειοδότησης Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων καθώς και της Επιτροπής Αδειοδότησης σύμφωνα με τη Σύμβαση της Βαρκελώνης (Offshore Protocol) για 5 Αδειοδοτήσεις υπεράκτιων εργασιών. Η Μονάδα συμμετείχε σε 1 επιθεώρηση που οργάνωσε το Joint Research Centre στην Κροατία καθώς και σε 1 επιθεώρηση που οργάνωσε η Αρμόδια Αρχή για Ασφάλεια και Υγεία στις Υπεράκτιες Εργασίες Γεώτρησης στην Ιρλανδία.

Τέλος η Μονάδα συμμετέχει στην Τεχνική Επιτροπή για Υδρογονάνθρακες CYS TC22 η οποία ασχολείται με Ευρωπαϊκά και Διεθνή Πρότυπα.

1.17.1. Συναντήσεις της ομάδας European Union Offshore Oil and Gas Authorities Group (EUOAG) και της ομάδας εμπειρογνομώνων της ομάδας EUOAG

Η Μονάδα Αντιμετώπισης των Κινδύνων από Υπεράκτιες Εργασίες Πετρελαίου και Φυσικού Αερίου συμμετείχε εντός του 2017 σε τρεις συναντήσεις της ομάδας European Union Offshore Oil and Gas Authorities Group (EUOAG) και της ομάδας εμπειρογνομώνων της ομάδας EUOAG.

1.18. Ασφάλεια Πετρελαιοειδών

Κατά τη διάρκεια του 2017, Επιθεωρητές των Κεντρικών και Επαρχιακών Γραφείων επιθεώρησαν 1905 μικρές και μεγάλες εγκαταστάσεις αποθήκευσης πετρελαιοειδών (υγρών πετρελαιοειδών και υγραερίου) για σκοπούς ελέγχου και έκδοσης Πιστοποιητικού, μέσα στο πλαίσιο της διαδικασίας χορήγησης Άδειας Αποθήκευσης Πετρελαιοειδών.

1.19. Ευρωπαϊκή και Διεθνής Εκπροσώπηση και σχετικές Υποχρεώσεις στα θέματα Ασφάλειας και Υγείας

1.19.1. Ευρωπαϊκή εκπροσώπηση και Υποχρεώσεις

Το Τμήμα συμμετέχει ενεργά στις εργασίες (α) της Συμβουλευτικής Επιτροπής για την Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία (ACSHW), (β) της Επιτροπής Ανώτερων Επιθεωρητών Εργασίας (SLIC) και (γ) του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία (EU-OSHA) καθώς και σε ειδικές υποεπιτροπές ή Ομάδες Εργασίας που ασχολούνται με εξειδικευμένα θέματα. Στο πλαίσιο των υποχρεώσεων της Κύπρου στα θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία, το ΤΕΕ υπόβαλε στη Συμβουλευτική Επιτροπή ACSHW, στην Επιτροπή SLIC και στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό EU-OSHA ετήσιες εκθέσεις, απαντήσεις σε ερωτήματα και συνεισφορές με πληροφορίες.

1.19.2. Διεθνής Εκπροσώπηση και Υποχρεώσεις

Το Τμήμα επίσης ετοιμάζει σχετικές εκθέσεις για την εφαρμογή στην Κύπρο των Συμβάσεων της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ) που σχετίζονται με τα θέματα Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία.

1.20. Διαβούλευση με Κοινωνικούς Εταίρους Παγκύπρια και σε Επαρχιακό Επίπεδο

1.20.1. Παγκύπριο Συμβούλιο Ασφάλειας και Υγείας

Το Συμβούλιο αυτό συστάθηκε το 1965 και από το 1996 αποτελεί θεσμοθετημένο Σώμα με βάση τους περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμους. Στο Συμβούλιο συμμετέχουν εκπρόσωποι Δημόσιων Υπηρεσιών, Εργοδοτικών και Συνδικαλιστικών Οργανώσεων και άλλων Φορέων με ιδιαίτερο ενδιαφέρον στα θέματα ασφάλειας και υγείας. Σκοπός του Συμβουλίου είναι να υποβάλλει στον Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων εισηγήσεις για τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται και τις καλύτερες και αποτελεσματικότερες μεθόδους εργασίας που πρέπει να ακολουθούνται για την εξασφάλιση της επαγγελματικής ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων και να τον συμβουλεύει για ζητήματα προλήψεως ατυχημάτων καθώς και για τη σύνταξη ή αναθεώρηση

νομοθεσίας. Κατά το 2017 έγιναν δύο συνεδριάσεις του Συμβουλίου και σε αυτές συζητήθηκαν θέματα που άπτονται των αρμοδιοτήτων του.

1.20.2. Επαρχιακές Συμβουλευτικές Επιτροπές

Οι Επιτροπές αυτές συγκλήθηκαν δύο φορές κατά τη διάρκεια του έτους σ' όλες τις επαρχίες. Σε αυτές συμμετείχαν εκπρόσωποι των Κοινωνικών Εταίρων σε τοπικό επίπεδο και κατά τη διάρκεια των συνεδριών τους συζητήθηκαν θέματα διαφώτισης / ενημέρωσης καθώς και θέματα σχετικά με την εφαρμογή της Στρατηγικής και της νομοθεσίας για ασφάλεια και υγεία στην εργασία.

1.21. Νέα Νομοθεσία για Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία

Εντός του έτους εγκρίθηκαν από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και δημοσιεύθηκαν «Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Γνωστοποίηση Ατυχημάτων και Επικίνδυνων Συμβάντων) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2017. Στις 14.6.2017 δημοσιεύτηκε το περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Καθορισμός τελών αξιολόγησης εγγράφων σχετικών με την Ασφάλεια των Υπεράκτιων Εργασιών Πετρελαίου και Φυσικού Αερίου) Διάταγμα του 2017 (Κ.Δ.Π. 240/2017). Στο τέλος του 2017 το ΤΕΕ είχε υπό την αρμοδιότητά του την επιτήρηση της εφαρμογής 158 νομοθετημάτων που αφορούσαν τα θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία.

1.22. Ανακοινώσεις για θέματα Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία

Στη διάρκεια του 2017 εκδόθηκαν 36 Ανακοινώσεις, οι οποίες διαβιβάστηκαν στα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας και αναρτήθηκαν στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Οι Ανακοινώσεις αυτές αφορούσαν Καταδίκες από Δικαστήρια (3), την Προστασία των Εργαζομένων από το Θερμικό Φόρτο (3), στοχευόμενες Εκστρατείες Επιθεώρησης (7), τις Ημερίδες ενημέρωσης του προσωπικού Κυβερνητικών Υπηρεσιών, Ημικρατικών Οργανισμών και Δήμων για τα θέματα Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία, την προκήρυξη και τα αποτελέσματα των Διαγωνισμών, τα Συνοδευτικά έγγραφα της Εκ των Προτέρων Γνωστοποίησης Εργοταξίου, τις Υποχρεώσεις των Κυρίων των Έργων και Μελετητών καθώς και τα Καθήκοντα των Συντονιστών Μελέτης και Εκτέλεσης, τη Διαβούλευση για την έκδοση Πολεοδομικής Άδειας – Άδειας Οικοδομής, την Πλατφόρμα Γνώσης για Θέματα Ασφάλειας και Υγείας και τον Οδηγό στη Γεωργοκτηνοτροφία.

1.23. Χημικές Ουσίες

1.23.1. Ευρωπαϊκή και Διεθνής Εκπροσώπηση και σχετικές Υποχρεώσεις

Κατά τη διάρκεια του 2017, το ΤΕΕ έλαβε ενεργά μέρος, στο μέτρο των δυνατοτήτων του, στις συναντήσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, των Επιτροπών και Ομάδων Εργασίας του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Χημικών Προϊόντων (ECHA) και των Αρμόδιων Αρχών των Κρατών Μελών για τους Ευρωπαϊκούς Κανονισμούς REACH και CLP, ώστε, να είναι σε θέση να ενημερώνει με τη σειρά του τον Κύπριο εισαγωγέα, παραγωγό και χρήστη για όλες τις εξελίξεις και να εφαρμόζει συντονισμένα και σε συνεργασία με άλλα Κράτη Μέλη την Ευρωπαϊκή Νομοθεσία για τα χημικά προϊόντα. Επίσης, κατά την υπό αναφορά περίοδο, το ΤΕΕ παρακολούθησε τις διεθνείς προσπάθειες που έχουν αναληφθεί από τα Ηνωμένα Έθνη για κατάλληλο έλεγχο και διαχείριση των χημικών προϊόντων. Στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών υποχρεώσεων ετοιμάστηκε και υποβλήθηκε το 2017 η ετήσια έκθεση για τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό 649/2012 που αφορά τις εισαγωγές/εξαγωγές ορισμένων πολύ επικίνδυνων χημικών ουσιών. Στο πλαίσιο της παρακολούθησης της εφαρμογής των Ευρωπαϊκών

Κανονισμών REACH και CLP υποβλήθηκε στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Χημικών Προϊόντων η ετήσια έκθεση των Κυπριακών Καθοδηγητικών Γραφείων.

1.23.2. Λειτουργία Καθοδηγητικών Γραφείων

Για την αποτελεσματική εφαρμογή των Κανονισμών REACH και CLP συνεχίστηκε και το 2017η λειτουργία των δύο αντίστοιχων Καθοδηγητικών Γραφείων για παροχή πληροφόρησης στις επηρεαζόμενες επιχειρήσεις και σ' άλλους ενδιαφερόμενους. Στη διάρκεια του 2017 η ενημέρωση των επιχειρήσεων εστιάστηκε στις υποχρεώσεις καταχώρισης χημικών ουσιών και ειδικότερα αυτών που εισάγονται / παράγονται σε ποσότητα μεγαλύτερη των 100 τόνων ετησίως, στις υποχρεώσεις προκαταχώρισης χημικών ουσιών που εισάγονται για πρώτη φορά σε ποσότητες πέραν του 1 τόνου ετησίως, στη λήξη της μεταβατικής περιόδου και την υποχρεωτική ταξινόμηση και επισήμανση των χημικών μειγμάτων σύμφωνα με τον Κανονισμό CLP (1.6.2017), στη διάθεση, δομή και στο περιεχόμενο των Δελτίων Δεδομένων Ασφάλειας, στις ουσίες για την χρήση των οποίων απαιτείται αδειοδότηση από τον ECHA, στις ουσίες για τις οποίες ισχύουν περιορισμοί /απαγορεύσεις στη διάθεση στην αγορά και χρήση και στις υποχρεώσεις για υποβολή πληροφοριών στο Εθνικό Μητρώο Επικίνδυνων Χημικών Προϊόντων. Κατά το 2017 απαντήθηκαν μέσω των Καθοδηγητικών Γραφείων του Τμήματος 191 ερωτήματα που αφορούσαν τον Κανονισμό REACH και 280 ερωτήματα για τον Κανονισμό CLP.

1.23.3. Ενημερωτικές Δραστηριότητες που αφορούν τις Χημικές Ουσίες

Για ενημέρωση των επηρεαζόμενων επιχειρήσεων και των εργαζομένων για νέες εξελίξεις σχετικά με τα πιο πάνω θέματα, ετοιμάστηκαν δύο νέες εκδόσεις για τον Κανονισμό REACH. Επίσης, εκδόθηκαν συνολικά 40 Ανακοινώσεις ενημέρωσης των εργαζομένων και του κοινού για θέματα που αφορούσαν επικίνδυνες χημικές ουσίες ή μη συμμορφούμενα προϊόντα που περιείχαν επικίνδυνες χημικές ουσίες. Τέλος, διοργανώθηκαν από το ΤΕΕ ή υπήρξε συμμετοχή Επιθεωρητών με παρουσιάσεις, σε συνολικά 10 εκδηλώσεις στις οποίες έγινε ενημέρωση για θέματα χημικών ουσιών.

1.23.4. Συμμετοχή σε Επιτροπές - Ομάδες Εργασίας στην Κύπρο

Στο πλαίσιο της συνεργασίας με άλλα Υπουργεία / Τμήματα σε θέματα χημικών ουσιών, Επιθεωρητές του ΤΕΕ συμμετέχουν ενεργά στις Επιτροπές αξιολόγησης προσφορών (α) του Υπουργείου Οικονομικών και (β) του Υπουργείου Υγείας για την αξιολόγηση των φακέλων τεχνικών προσφορών που αφορούν χημικά προϊόντα, στο Συμβούλιο Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων και Βιοκτόνων (Τμήμα Γεωργίας) που αποφασίζει για θέματα εφαρμογής των νομοθεσιών για φυτοπροστατευτικά και βιοκτόνα προϊόντα, στη Συμβουλευτική Επιτροπή για την απονομή του Ευρωπαϊκού οικολογικού σήματος Ecolabel (Τμήμα Περιβάλλοντος) και στην Εθνική Επιτροπή για το Περιβάλλον και την Υγεία του Παιδιού (Υπουργείο Υγείας).

1.23.5. Επιθεωρήσεις, Δειγματοληψίες, Χημικές Αναλύσεις και Ποινικές Διώξεις

Κατά το 2017, έγιναν συνολικά 282 επιθεωρήσεις σε υποστατικά όπου παρασκευάζονται, αποθηκεύονται και διατίθενται διάφορα χημικά προϊόντα όπως σεκαταστήματα λιανικού και χονδρικού εμπορίου χημικών προϊόντων, υπεραγορές, καταστήματα παιχνιδιών, κοσμημάτων, ρούχων, ειδών βιβλιοπωλείου, βιομηχανίες παραγωγής και αποθήκευσης χημικών προϊόντων και υποστατικά με άλλα χημικά προϊόντα που προορίζονται για πώληση στο ευρύ κοινό ή σε επαγγελματίες.

Για έλεγχο των νομοθετικών περιορισμών στη χρήση συγκεκριμένων επικίνδυνων χημικών ουσιών σε καταναλωτικά και επαγγελματικά προϊόντα λήφθηκαν από την Κυπριακή αγορά

και ελέγχθηκαν δείγματα για χημικές αναλύσεις σε κόλλες άμεσης δράσης «superglue» και επαγγελματικές κόλλες για την περιεκτικότητά τους σε επικίνδυνους οργανικούς διαλύτες (βενζόλιο, τολουόλιο, χλωροφόρμιο), σε παιχνίδια και αντικείμενα παιδικής φροντίδας για την περιεκτικότητά τους σε φθαλικούς εστέρες (τοξικές για την αναπαραγωγή ουσίες), σε μαρκαδόρους και αρωματικά χώρου για την περιεκτικότητά τους σε επικίνδυνους οργανικούς διαλύτες (βενζόλιο, τολουόλιο, χλωροφόρμιο) και σε προϊόντα χλωρίνης και άλλα καθαριστικά με ακραίο pH για έλεγχο της ταξινόμησης, επισήμανσης και συσκευασίας τους.

Όλα τα μη συμμορφούμενα προϊόντα που εντοπίστηκαν στην Κυπριακή αγορά αποσύρθηκαν άμεσα. Επιπρόσθετα, τα μη συμμορφούμενα προϊόντα καταχωρήθηκαν στο Σύστημα Ταχείας Ανταλλαγής Πληροφοριών για Ασφάλεια Προϊόντων πλην Τροφίμων (RAPEX) της Ευρωπαϊκής Ένωσης και δημοσιοποιήθηκαν μέσω σχετικών Ανακοινώσεων του ΤΕΕ. Στο Διάγραμμα και τους Πίνακες 1 και 2 του Παραρτήματος XII φαίνονται αναλυτικά τα στατιστικά στοιχεία για τις επιθεωρήσεις για θέματα χημικών ουσιών και για τα δείγματα που λήφθηκαν.

Στο πλαίσιο συμμετοχής σε πανευρωπαϊκές εκστρατείες έγιναν οι ακόλουθοι έλεγχοι:

- (α) έλεγχος της πώλησης επικίνδυνων χημικών προϊόντων με εξ' αποστάσεως αγορές (σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 48 του Κανονισμού CLP). Διενεργήθηκαν 10 σχετικοί έλεγχοι για πωλήσεις χημικών προϊόντων στην Κύπρο μέσω διαδικτύου.
- (β) έλεγχος των Σεναρίων Έκθεσης σε εκτεταμένα Δελτία Δεδομένων Ασφάλειας επικίνδυνων χημικών ουσιών (καταχωρισμένων σε ποσότητα μεγαλύτερη των 10 τόνων ετησίως) σε 10 Κυπριακές εταιρείες.

Από τα αποτελέσματα των πιο πάνω ελέγχων διαφάνηκε η ανάγκη περαιτέρω ρύθμισης του συγκεκριμένου θέματος τόσο σε εθνικό όσο και σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Εντός του 2017 καταχωρήθηκε στο δικαστήριο μια νέα ποινική δίωξη εναντίον εταιρείας για παράβαση των διατάξεων της περί Χημικών Ουσιών Νομοθεσίας γιατί διέθετε στην αγορά προς πώληση στο ευρύ κοινό επικίνδυνα προϊόντα χωρίς την προβλεπόμενη από τη νομοθεσία επισήμανση στην Ελληνική γλώσσα. Παράλληλα κατά τη διάρκεια του 2017 ολοκληρώθηκε η εκδίκαση μιας υπόθεσης που εκκρεμούσε από το 2016. Η εταιρεία κρίθηκε ένοχη και της επιβλήθηκε ποινή €7.500 γιατί διέθετε στην αγορά παιχνίδια που περιείχαν φθαλικούς εστέρες.

1.23.6. Συνεργασία με το Τμήμα Τελωνείων

Στο πλαίσιο της συνεργασίας του Τμήματος με το Τμήμα Τελωνείων το 2017 έχουν απαντηθεί ή/και διερευνηθεί με επιθεωρήσεις για συμμόρφωση με την περί Χημικών Ουσιών Νομοθεσία περίπου 270 υποθέσεις που αφορούσαν εισαγωγές χημικών προϊόντων. Η συνεργασία με τις τελωνειακές αρχές στον έλεγχο των εισαγόμενων χημικών προϊόντων έχει σημαντικά ενισχυθεί με την φυσική παρουσία στο Λιμάνι Λεμεσού, για ορισμένο χρονικό διάστημα κάθε εβδομάδα, Επιθεωρητή από το Επαρχιακό Γραφείο Επιθεώρησης Εργασίας της Λεμεσού.

1.23.7. Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα LIFE + (LIFECHEREE)

Το 2016 εγκρίθηκε το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα LIFE+ (LIFE CHEREE: Chemicals Regulations Enforcement & Inspections Building Authority Capacity for REACH/CLP and SEVESO III Compliance)

με συντονιστή το Πολυτεχνείο Κρήτης και συμμετέχοντες φορείς το ΤΕΕ και το Γενικό Χημείο του Κράτους (ΓΧΚ) της Ελλάδας. Βασικός στόχος του προγράμματος θα είναι η προώθηση της

εναρμονισμένης εφαρμογής της νομοθεσίας στις δύο χώρες, η εκπαίδευση των Επιθεωρητών των συμμετεχόντων φορέων και η τεχνική υποστήριξη τους στην επιτυχή εφαρμογή των Κανονισμών REACH/CLP και της Οδηγίας 2012/18/EU για την πρόληψη ατυχημάτων μεγάλης κλίμακας από επικίνδυνες χημικές ουσίες SEVESOIII. Η διάρκεια του προγράμματος είναι 3,5 χρόνια. Στο πλαίσιο του προγράμματος έχει αρχίσει η υλοποίηση των στόχων, όπως καθορίζονται στις διάφορες φάσεις.

1.23.8. Παγκύπριο Συμβούλιο Χημικών Ουσιών (ΠΣΧΟ)

Το Παγκύπριο Συμβούλιο Χημικών Ουσιών αποτελεί θεσμοθετημένο Σώμα, με βάση τον περί Χημικών Ουσιών νομοθεσία, που συμβουλεύει τον Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων πάνω σε θέματα καλύτερου ελέγχου και διαχείρισης των χημικών ουσιών. Το Συμβούλιο αποτελείται από εκπροσώπους των Δημοσίων Υπηρεσιών και εκπροσώπους διαφόρων Φορέων και μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (Εργοδοτικών και Συνδικαλιστικών Οργανώσεων, Επαγγελματικών και Περιβαλλοντικών Οργανώσεων και Συνδέσμων Καταναλωτών). Το ΠΣΧΟ συνεδρίασε μία φορά και συζήτησε τις τρέχουσες εξελίξεις, ενημερώθηκε για τις διάφορες επιμέρους εκστρατείες που πραγματοποιήθηκαν για την επίτευξη των στόχων του ΤΕΕ και παρουσιάστηκαν οι μελλοντικοί στόχοι και οι προκλήσεις.

1.23.9. Επικαιροποίηση της Νομοθεσίας

Κατά το 2017 έγιναν οι απαιτούμενες διαδικασίες για τροποποίηση των Κυρωτικών Νόμων της Σύμβασης της Στοκχόλμης για τους Έμμονους Οργανικούς Ρύπους (Σύμβαση POPs) και της Σύμβασης του Ρότερνταμ περί της Διαδικασίας Συναίνεσης μετά από Ενημέρωση για Ορισμένα Επικίνδυνα Χημικά Προϊόντα και Προϊόντα Φυτοπροστασίας στο Διεθνές Εμπόριο (Σύμβαση PIC). Οι τροποποιήσεις κρίθηκαν απαραίτητες μετά την τελευταία Συνάντηση των Μερών της Σύμβασης, που έγινε στη Γενεύη τον Μάιο του 2016. Η τροποποίηση του Κυρωτικού Νόμου της Σύμβασης POPs ολοκληρώθηκε και δημοσιεύθηκε στη Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 21.4.2017 (Ν. 8(III)/2017), ενώ εντός του 2018 αναμένεται η δημοσίευσή και του Κυρωτικού Νόμου της Σύμβασης PIC.

2. ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΕΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ, ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΩΝ ΜΕ ΣΗΜΑΝΣΗ, ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΥΓΡΑΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΩΡΕΣ ΟΔΗΓΗΣΗΣ

2.1. Μονάδα Επιθεωρητέων Μηχανημάτων, Δοχείων Πίεσης και Ανελκυστήρων

Η Μονάδα Επιθεωρητέων Μηχανημάτων, Δοχείων Πίεσης και Ανελκυστήρων λειτουργεί με προσωπικό τόσο στα Κεντρικά όσο και στα Επαρχιακά Γραφεία του Τμήματος. Η Μονάδα εφαρμόζει εξειδικευμένα άρθρα της εργατικής νομοθεσίας, τα οποία αφορούν καθορισμένα είδη μηχανημάτων και δοχείων πίεσης, καλούμενα «Επιθεωρητέα Μηχανήματα». Κύρια δραστηριότητα της Μονάδας είναι η επιθεώρηση των Επιθεωρητέων Μηχανημάτων. Άλλες δραστηριότητες της Μονάδας αφορούν κυρίως στη σύνταξη εκθέσεων και πιστοποιητικών επιθεώρησης, την τήρηση και παρακολούθηση της είσπραξης των καθορισμένων τελών επιθεώρησης, τη σύνταξη, παρακολούθηση και διεκπεραίωση των ποινικών υποθέσεων που αφορούν τα επιθεωρητέα μηχανήματα, τη διερεύνηση των ατυχημάτων και των επικίνδυνων συμβάντων, στα οποία εμπλέκονται επιθεωρητέα μηχανήματα, την ετοιμασία νέων νομοθεσιών, κ.λπ.

Στο πλαίσιο της εφαρμογής της σχετικής νομοθεσίας, η Μονάδα προσφέρει στους ιδιοκτήτες των Επιθεωρητέων Μηχανημάτων εξειδικευμένες υπηρεσίες, οι οποίες περιλαμβάνουν την επιθεώρηση, τη δοκιμή και την εξέταση, ανάλογα με τον τύπο του Επιθεωρητέου Μηχανήματος. Κάθε Επιθεωρητέο Μηχάνημα πιστοποιείται σε τακτά χρονικά διαστήματα,

σύμφωνα με τις πρόνοιες της νομοθεσίας και τις προτεραιότητες που θέτει το Τμήμα. Ο Επιθεωρητής εκδίδει στον ιδιοκτήτη του μηχανήματος Έκθεση Ελέγχου ή Πιστοποιητικό Δοκιμής και Εξέτασης, ανάλογα με την εργασία που εκτελεί.

Στον Πίνακα του **Παραρτήματος XIII** φαίνεται ανάλυση των 1.197 επιθεωρήσεων των μηχανημάτων που διεκπεραιώθηκαν από τους Επιθεωρητές κατά επαρχία και κατηγορία μηχανήματος για το έτος 2017.

Στον Πίνακα Α του **Παραρτήματος XIV** φαίνονται τα σχετικά άρθρα του περί Εργοστασίων Νόμου που τυγχάνουν εφαρμογής στα Επιθεωρητέα Μηχανήματα, η μέγιστη προβλεπόμενη περίοδος μεταξύ δύο επιθεωρήσεων και ο αριθμός των επιθεωρήσεων που έγιναν το 2017 κατά κατηγορία μηχανήματος σε σύγκριση με το 2016.

Στο πλαίσιο της εφαρμογής των περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Λειτουργία, Συντήρηση και Έλεγχος Ανελκυστήρων) Κανονισμών του 2012 (Κ.Δ.Π. 533/2012, 28.12.2012), το ΤΕΕ ασκώντας τον εποπτικό του ρόλο ως αρμόδια αρχή, διεξήγαγε συνολικά 83 ειδικές επιθεωρήσεις. Συγκεκριμένα, το 2017 έγιναν επιθεωρήσεις στα υποστατικά 3 Συντηρητών Ανελκυστήρων και σε ανελκυστήρες που αυτοί συντηρούν, 58 επιθεωρήσεις για ισάριθμα αιτήματα ιδιοκτητών ανελκυστήρων για παρέκκλιση από την εφαρμογή συγκεκριμένης τεχνικής πρόνοιας των Κανονισμών, 6 επιθεωρήσεις στο πλαίσιο διερεύνησης παραπόνου και 16 δειγματοληπτικές επιθεωρήσεις σε Παγκύπρια βάση. Το Τμήμα διατηρεί στην ιστοσελίδα του επικαιροποιημένα το Μητρώο Εξουσιοδοτημένων Ελεγκτών Ανελκυστήρων και το Μητρώο Συντηρητών Ανελκυστήρων.

2.2. Μονάδα Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας Εξοπλισμών με Σήμανση CE

Η Μονάδα Ελέγχου προδιαγραφών ασφάλειας και υγείας Εξοπλισμών με Σήμανση CE εφαρμόζει το μέρος της Κυπριακής νομοθεσίας που εναρμονίζει με τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες Νέας Προσέγγισης για τις ακόλουθες επτά κατηγορίες προϊόντων:

1) Μηχανήματα, 2) Ανελκυστήρες, 3) Εξοπλισμός υπό Πίεση, 4) Απλά Δοχεία Πίεσης, 5) Μέσα Ατομικής Προστασίας, 6) Συσκευές και Συστήματα Προστασίας που Προορίζονται για Χρήση σε Εκρήξιμες Ατμόσφαιρες και 7) Εξοπλισμός προς Χρήση σε Εξωτερικούς Χώρους από την Εκπομπή Θορύβου στο Περιβάλλον.

Με την εποπτεία της αγοράς διασφαλίζεται, στο μέτρο του δυνατού, ότι μόνο προϊόντα που ικανοποιούν τις πρόνοιες της νομοθεσίας για τη σήμανση CE διατίθενται στην Κυπριακή αγορά. Αυτό επιτυγχάνεται με επιθεωρήσεις χώρων όπου κατασκευάζονται, εισάγονται, εκτίθενται προς πώληση ή εγκαθίστανται τα προϊόντα για τα οποία απαιτείται η σήμανση CE. Η εποπτεία της αγοράς γίνεται στο πλαίσιο δειγματοληπτικών ελέγχων της αγοράς, αλλά και μετά από πληροφορίες για μη συμμορφούμενα προϊόντα. Η εποπτεία διενεργείται από εξουσιοδοτημένους Επιθεωρητές του Τμήματος στα Κεντρικά και Επαρχιακά Γραφεία Επιθεώρησης Εργασίας. Οι πληροφορίες συνήθως προέρχονται από το Τμήμα Τελωνείων, από καταγγελίες άλλων Αρχών του Δημοσίου ή από παράπονα καταναλωτών, εργοδοτούμενων ή/και άλλων επηρεαζόμενων προσώπων. Περιοδικά διενεργούνται και τυχαίοι δειγματοληπτικοί έλεγχοι σε καταστήματα και άλλα υποστατικά στη βάση ειδικών προγραμμάτων εποπτείας της Κυπριακής αγοράς. Ειδικότερα, κατά το 2017 έχουν πραγματοποιηθεί 100 δραστηριότητες εποπτείας της αγοράς με επιθεωρήσεις σε υποστατικά και διερευνήσεις παραπόνων μετά από καταγγελίες, καθώς και ελέγχους κατά τον εκτελωνισμό προϊόντων.

Πιο συγκεκριμένα, στο πλαίσιο εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 765/2008 για τον καθορισμό των απαιτήσεων διαπίστευσης και εποπτείας της αγοράς όσον

αφορά την εμπορία των προϊόντων, η Μονάδα ετοίμασε σχετικό Πρόγραμμα Εποπτείας της Αγοράς για το 2017, το οποίο αποτέλεσε μέρος του Εθνικού Προγράμματος, το οποίο κοινοποιήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Το εν λόγω Πρόγραμμα περιλάμβανε ανελκυστήρες, μηχανήματα, μέσα ατομικής προστασίας, εξοπλισμό υπό πίεση και αεροθάλαμους.

Επίσης, σε συνεργασία με τις τελωνειακές αρχές κατά το στάδιο της εισαγωγής προϊόντων στη Δημοκρατία, εντοπίστηκε μη συμμορφούμενος εξοπλισμός και λήφθηκαν μέτρα για συμμόρφωση απαγορεύοντας τον εκτελωνισμό και τη διάθεση στην αγορά των προβληματικών προϊόντων όπως για παράδειγμα 1 μηχανήματα αποφλοίωσης φασολιών, 2 βιομηχανικά πλυντήρια και καρέκλες κομμωτηρίου. Γι' αυτά τα προϊόντα λήφθηκαν μέτρα για συμμόρφωση ή απαγορεύτηκε ο εκτελωνισμός και η διάθεση στην αγορά. Επίσης, επιβλήθηκε διοικητικό πρόστιμο €500 σε Εγκαταστάτη ανελκυστήρα για μη συμμορφούμενο ανελκυστήρα.

Επιπρόσθετα, το καταναλωτικό κοινό ενημερώθηκε με 27 Ανακοινώσεις του Τμήματος για 80 επικίνδυνα προϊόντα ευρείας κατανάλωσης που έχουν κυκλοφορήσει σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και για τα οποία έγινε σχετική καταχώριση στο Σύστημα Ταχείας Ενημέρωσης (RAPEX) της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στο πλαίσιο της εναρμόνισης της εθνικής νομοθεσίας με το κεκτημένο της Ευρωπαϊκής Ένωσης εγκρίθηκαν από την Βουλή των Αντιπροσώπων και δημοσιεύτηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας νέοι εναρμονιστικοί Κανονισμοί για τον Εξοπλισμό υπό Πίεση.

2.3. Μονάδα Εγκαταστάσεων και Αποθηκεύσεων Υγραερίου

Το ΤΕΕ συνέχισε τις δραστηριότητες του στο θέμα του υγραερίου με επιθεωρήσεις εγκαταστάσεων αποθήκευσης / φύλαξης υγραερίου, έλεγχο εγκαταστάσεων υγραερίου πάνω σε οχήματα, ετοιμασία αναθεώρησης του σχετικού Κώδικα Πρακτικής, ετοιμασία προσχεδίου νέας εθνικής νομοθεσίας για το υγραέριο, απαντήσεις σε ερωτήματα των επαγγελματιών του τομέα, κ.λπ.

Στο πλαίσιο της διαδικασίας χορήγησης Άδειας Αποθήκευσης / Φύλαξης Υγραερίου, οι Επιθεωρητές του ΤΕΕ διεκπεραίωσαν 1.503 επιθεωρήσεις σε υποστατικά, στα οποία αποθηκεύεται υγραέριο. Σημειώνεται ότι γενικότερα οι Επιθεωρητές του Τμήματος διεκπεραίωσαν συνολικά 1.905 επιθεωρήσεις σε υποστατικά, στα οποία αποθηκεύονται πετρελαιοειδή (υγραέριο και υγρά πετρελαιοειδή). Οι Επιθεωρητές εξέτασαν μεταξύ άλλων παράπονα του κοινού σχετικά με εγκαταστάσεις υγραερίου. Ακόμη, έγινε έλεγχος σε οχήματα τύπου καντίνας, τα οποία χρησιμοποιούν υγραέριο. Στον Πίνακα Β του Παραρτήματος XIV φαίνεται σχετική ανάλυση των επιθεωρήσεων κατά επαρχία.

Επίσης, στο πλαίσιο εκσυγχρονισμού της νομοθεσίας για το υγραέριο, το Τμήμα ολοκλήρωσε το προσχέδιο Κανονισμών για το σχεδιασμό, τη λειτουργία, τη συντήρηση και τον έλεγχο των εγκαταστάσεων υγραερίου, υιοθετώντας μετά από αξιολόγηση σχόλια και παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο της διαδικασίας δημόσιας διαβούλευσης. Στο πλαίσιο ενημέρωσης της Επιτροπής και των Κρατών Μελών το προσχέδιο των Κανονισμών προωθήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μέσω της διαδικασίας TRIS που αφορά τη γνωστοποίηση τεχνικών κανόνων χωρίς να ληφθούν οποιαδήποτε σχόλια. Σκοπός των Κανονισμών είναι η διασφάλιση ασφαλών εγκαταστάσεων και αποθηκεύσεων υγραερίου, ο καθορισμός του περιοδικού ελέγχου, η διασφάλιση της ικανοποιητικής συντήρησης των εγκαταστάσεων υγραερίου, κ.λπ. Το προσχέδιο Κανονισμών βρίσκεται στη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας για νομοτεχνικό έλεγχο.

Κατά το 2017 λειτούργησε με τρεις Λειτουργούς, οι οποίοι μετακινήθηκαν ή αποσπάστηκαν στο Τμήμα από άλλα Τμήματα / Υπηρεσίες, το Σύστημα Επιθεώρησης και Ελέγχου Συμμόρφωσης των πρατηρίων υγραερίου κίνησης και των χώρων, στους οποίους μετατρέπονται, συντηρούνται, επιδιορθώνονται και ελέγχονται τα οχήματα που κινούνται με υγραέριο κίνησης, το οποίο Σύστημα αποτελούσε και βασική προϋπόθεση για την ασφαλή χρήση του υγραερίου κίνησης στην Κύπρο. Τον Νοέμβριο του 2017 η μία Λειτουργός που μετακινήθηκε επέστρεψε την Υπηρεσία της.

2.4. Μονάδα Ελέγχου του Χρόνου Εργασίας και Ανάπαυσης των Οδηγών Ορισμένων Οχημάτων

Η κούραση των οδηγών λόγω του χρόνου οδήγησης σε συνδυασμό με την παράλειψη των απαιτούμενων διαλειμμάτων και αναπαύσεων αποτελούν παράγοντες πρόκλησης οδικών ατυχημάτων. Με την εφαρμογή της νομοθεσίας και τη διενέργεια στοχευμένων ελέγχων τόσο στο δρόμο όσο και στις επιχειρήσεις, οι παράγοντες αυτοί μπορούν να σταθμιστούν ώστε να βελτιώνονται οι συνθήκες εργασίας των οδηγών και να προλαμβάνονται τα οδικά ατυχήματα, στα οποία εμπλέκονται οι εν λόγω οδηγοί. Επίσης, με την εφαρμογή της νομοθεσίας προσεγγίζονται οι όροι ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων.

Για τον έλεγχο του χρόνου εργασίας και ανάπαυσης τέτοιων οδηγών, λειτουργεί στο ΤΕΕ εξειδικευμένη Μονάδα, η οποία ασχολείται εξειδικευμένα με την εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας και στελεχώνεται με δύο Επιθεωρητές και βοηθούς τέσσερις ωρομίσθιους Τεχνικούς, οι οποίοι μετακινήθηκαν στο ΤΕΕ από το Τμήμα Δημοσίων Έργων το Μάρτιο του 2014, οι οποίοι αφού έτυχαν εντατικής εκπαίδευσης υλοποιούν πρόγραμμα επιθεωρήσεων τόσο στο δρόμο όσο και στα υποστατικά των επιχειρήσεων. Στις 31.12.2017 τερματίστηκε η μετακίνηση του ενός εκ των τεσσάρων ωρομισθίων και επέστρεψε στο Τμήμα Δημοσίων Έργων.

2.4.1 Νομοθετικό πλαίσιο Ωρών Οδήγησης και Ανάπαυσης Οδηγών και εφαρμογή του

Το 2017 δημοσιεύτηκε ο Νόμος 45(Ι) του 2017, οποίος τροποποιεί τον Νόμο 86(Ι) του 2007 που αφορά τον Έλεγχο των Ωρών Οδήγησης και Ανάπαυσης των Οδηγών Ορισμένων Οχημάτων, με τη συμπερίληψη σ' αυτόν προνοιών του Ευρωπαϊκού Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 165/2014.

Το ΤΕΕ αξιοποιεί, επίσης, ειδικό λογισμικό καταχώρηση των αποτελεσμάτων των επιθεωρήσεων και τον υπολογισμό του βαθμού επικινδυνότητας των επιχειρήσεων ώστε οι επιχειρήσεις ψηλότερου κινδύνου να επιθεωρούνται συχνότερα. Οι έλεγχοι στις επιχειρήσεις γίνονται αποκλειστικά από τη Μονάδα Ελέγχου του Χρόνου Εργασίας των Οδηγών Ορισμένων Οχημάτων και οι έλεγχοι στους δρόμους γίνονται από την εν λόγω Μονάδα σε συνεργασία με την Αστυνομία Κύπρου και το Τμήμα Οδικών Μεταφορών.

2.4.2 Έλεγχος Εργάσιμων Ημερών των Οδηγών κατά το 2017

Με βάση τις ευρωπαϊκές υποχρεώσεις της Κύπρου, ο ελάχιστος αριθμός ελέγχων των εργάσιμων ημερών που έπρεπε να πραγματοποιηθεί κατά το 2017, ανερχόταν σε 70.497 εργάσιμες ημέρες. Επίσης, απαιτείτο όπως το ελάχιστο ποσοστό του συνολικού αριθμού ελέγχων στο δρόμο να ήταν 30% και στις εγκαταστάσεις των επιχειρήσεων 50%. Το ΤΕΕ ανέλαβε την κάλυψη του 50% του πιο πάνω συνολικού στόχου (70.497), ενώ η Αστυνομία Κύπρου το 35% και το Τμήμα Οδικών Μεταφορών το 15%. Μέχρι τις 31.12.2017, το ΤΕΕ έλεγξε συνολικά 56.955 εργάσιμες ημέρες, από τις οποίες 51.340 ημέρες στις επιχειρήσεις

και 5.615 ημέρες στον δρόμο. Στον Πίνακα που ακολουθεί φαίνονται οι έλεγχοι που έγιναν κατά το 2017 και τα ποσοστά κάλυψης του στόχου, κατά περίπτωση.

	Ελάχιστη απαίτηση από ΕΕ	Έλεγχοι που πραγματοποιήθηκαν κατά το 2017	Ποσοστό κάλυψης των απαιτήσεων της ΕΕ (σε %)
Συνολικός αριθμός ελέγχων εργασίμων ημερών	70.497 (3% των εργασίμων ημερών)	56.955	80,8
Αριθμός ελέγχων εργασίμων ημερών στο δρόμο	21.149 (30% του 107.973)	5.615	26,5
Αριθμός ελέγχων εργασίμων ημερών στις επιχειρήσεις	35.249 (50% του 107.973)	51.340	145,6

Πίνακας: Έλεγχοι Εργασίμων Ημερών κατά το 2017

Στον πιο πάνω αριθμό ελέγχων που έγιναν στο δρόμο περιλαμβάνονται οι έλεγχοι που έγιναν από το ΤΕΕ κατά τις εκστρατείες που διοργανώθηκαν μαζί με την Αστυνομία Κύπρου, ως μέλος του Ευρωπαϊκού Δικτύου Τροχαίας (TISPOL), καθώς και με το Τμήμα Οδικών Μεταφορών. Οι εκστρατείες αυτές πραγματοποιήθηκαν κατά τους μήνες Φεβρουάριο, Ιούλιο, Σεπτέμβριο και Οκτώβριο του 2017.

3. ΑΚΤΙΝΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΠΥΡΗΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ (Α&ΠΑ)

Η Υπηρεσία Ελέγχου και Επιθεώρησης για Ακτινοβολίες (ΥΠΕΛ) που λειτουργεί εντός του Κλάδου Ακτινοπροστασίας ιδρύθηκε εντός του ΤΕΕ, με βάση την περί Προστασίας από Ιονίζουσες Ακτινοβολίες και Πυρηνικής Ασφάλειας νομοθεσία. Η ΥΠΕΛ, πέρα από την ευθύνη επιτήρησης εφαρμογής της νομοθεσίας και την υλοποίηση της κυβερνητικής πολιτικής στον τομέα της Α&ΠΑ, αποτελεί κέντρο εμπειρογνωμοσύνης σε θέματα ιονιζουσών ακτινοβολιών και το σημείο επαφής για τα θέματα αυτά με την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) (ΕΥΡΑΤΟΜ), τον Διεθνή Οργανισμό Ατομικής Ενέργειας (ΔΟΑΕ) και άλλους διεθνείς φορείς ή Αρμόδιες Αρχές Α&ΠΑ.

3.1. Αναθεώρηση και Βελτίωση Νομοθετικού Πλαισίου Α&ΠΑ

Στις 28.7.2017 δημοσιεύθηκε στην Επ. Εφημ. της Δημοκρατίας (Παρ. Ι(Ι) Αρ. 4616)ο περί Προστασίας από Ιονίζουσες Ακτινοβολίες και Πυρηνικής Ασφάλειας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2017 (Ν. 122(Ι)/2017), ο οποίος εναρμονίζει την εθνική νομοθεσία με την Οδηγία 2014/87/Ευρατόμ για την τροποποίηση της Οδηγίας 2009/71/Ευρατόμ που αφορά στην πυρηνική ασφάλεια πυρηνικών εγκαταστάσεων.

Επίσης, το 2017 ολοκληρώθηκε η διαδικασία ετοιμασίας προσχεδίων δύο νομοθετημάτων (Νόμου και Κανονισμών) και η σχετική διαδικασία δημόσιας διαβούλευσης επί των προσχεδίων αυτών αναφορικά με την εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με την Οδηγία 2013/59/Ευρατόμ για τα βασικά πρότυπα ασφαλείας (BSS). Τα προσχέδια υποβλήθηκαν στη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο και αναμένεται η προώθησή τους προς το Υπουργικό Συμβούλιο και τη Βουλή των Αντιπροσώπων το 1ο τρίμηνο του 2018.

3.2. Εφαρμογή ολοκληρωμένου συστήματος ρυθμιστικού ελέγχου (Αδειοδότηση, Επιθεώρηση και Έλεγχος συμμόρφωσης) Α&ΠΑ – Τήρηση αρχείων

Το 2017 διεξάχθηκαν από την ΥΠΕΛ 182 επιθεωρήσεις, που περιλάμβαναν και μετρήσεις, σε χώρους εργασίας, ιατρικά κέντρα και άλλα υποστατικά όπου διεξάγονται πρακτικές με ιονίζουσες ή μη ιονίζουσες ακτινοβολίες. Επίσης, πραγματοποιήθηκαν 3 συνεδρίες της Συμβουλευτικής Επιτροπής Αδειοδότησης, χορηγήθηκαν 34 άδειες κατοχής πηγών και άσκησης δραστηριοτήτων όπου διεξάγονται πρακτικές με ιονίζουσες ακτινοβολίες, καθώς και 33 εγκρίσεις σε επιχειρήσεις για εισαγωγή/εξαγωγή/αποστολή ραδιενεργών πηγών ή ραδιοϊσοτόπων. Επιπρόσθετα, χορηγήθηκαν 334 πιστοποιητικά σχετικά με τα επίπεδα ραδιενέργειας σε ανακυκλώσιμα μέταλλα, πλαστικά, συσσωρευτές, ζωοτροφές, τρόφιμα και ποτά για σκοπούς εξαγωγής σε διάφορες χώρες.

Η ΥΠΕΛ συνέχισε το 2017 την ενημέρωση και αναβάθμιση του Εθνικού Αρχείου Πηγών και Πρακτικών Ιονιζουσών Ακτινοβολιών, του Εθνικού Αρχείου Ατομικής Δοσιμετρίας των Εργαζομένων που εκτίθενται σε ιονίζουσες ακτινοβολίες, καθώς και του Αρχείου Ραδιενεργών Αποβλήτων και Πηγών για τις οποίες δεν προνοείται οποιαδήποτε περαιτέρω χρήση (disused sources). Τα πιο πάνω αρχεία τηρούνται τόσο σε έντυπη όσο και σε ηλεκτρονική μορφή. Τον Νοέμβριο του 2017 και με τη συνδρομή εμπειρογνομόνων του ΔΟΑΕ επικαιροποιήθηκε το εθνικό αρχείο εκτός χρήσης κλειστών ραδιενεργών πηγών.

3.3. Βελτίωση Οργάνωσης και Ενίσχυση Συστήματος Α&ΠΑ στην Κύπρο

Στο διάστημα 13-22 Φεβρουαρίου 2017 πραγματοποιήθηκε στην Κύπρο διεθνής αξιολόγηση από ομοτίμους (peer review) του συστήματος και της αρμόδιας αρχής Α&ΠΑ της Κύπρου, με βάση την εθνική νομοθεσία και τις Οδηγίες της ΕΥΡΑΤΟΜ για Πυρηνική Ασφάλεια και για Υπεύθυνη και Ασφαλή Διαχείριση Αναλωμένων Καυσίμων και Ραδιενεργών Αποβλήτων. Στην τελική της έκθεση η ομάδα ομοτίμων εντόπισε δυνατά σημεία και καλές πρακτικές του εθνικού συστήματος Α&ΠΑ, προέβη όμως και σε αριθμό συστάσεων και εισηγήσεων με σκοπό τη βελτίωση των επιπέδων Α&ΠΑ στη Κύπρο. Με βάση τα ευρήματα αυτά, η ΥΠΕΛ έχει ετοιμαστεί πλάνο δράσης για την τριετία 2017-2020 με στόχο την επαναξιολόγηση του συστήματος εντός 3-4 ετών. Πολλές από τις συστάσεις/εισηγήσεις της ομάδας ομοτίμων θα υλοποιηθούν με την εισαγωγή νέας νομοθεσίας σε εναρμόνιση με την οδηγία 2013/59/Ευρατόμ, ενώ διάφορες άλλες δραστηριότητες που προβλέπονται στο πλάνο δράσης έχουν αρχίσει να υλοποιούνται εντός του 2017. Η τελική έκθεση κοινοποιήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΕΠ) και στα κράτη μέλη της ΕΕ, ως η υποχρέωση της Κύπρου.

Με τη λήξη της πρώτης πενταετούς θητείας του Συμβουλίου Α&ΠΑ 2012-2017, η ΥΠΕΛ απηύθυνε το 2017 πρόσκληση προς τους συμμετέχοντες φορείς για διορισμό νέων μελών στο Συμβούλιο αυτό και ο διορισμός των νέων μελών με Διάταγμα του Υπουργού Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων αναμένεται να ολοκληρωθεί το 1^ο τρίμηνο του 2018.

Το 2017 έγιναν επίσης προσπάθειες με τον ΔΟΑΕ για αναβάθμιση του λογισμικού καταχώρησης πληροφόρησης για τις ρυθμιστικές δραστηριότητες της ΥΠΕΛ RAIS (Regulatory Authority Information System) και συμφωνήθηκε με τον ΔΟΑΕ η λειτουργία διακομιστή και η εγκατάσταση, μεταφορά της υφιστάμενης βάσης δεδομένων σε νέα και η λειτουργία της νέας διαδικτυακής έκδοσης (Web-RAIS) το 1^ο εξάμηνο του 2018.

3.4. Παρακολούθηση Επιπέδων Περιβαλλοντικής Ραδιενέργειας

Το 2017 συνεχίστηκε η παρακολούθηση, οι δειγματοληψίες και οι μετρήσεις των επιπέδων ραδιενέργειας στον αέρα, στο έδαφος, στα νερά, στο θαλάσσιο περιβάλλον, στα τρόφιμα,

στις ζωοτροφές, στην παραγόμενη λάσπη της βιομηχανίας ανεύρεσης και εξόρυξης υδρογονανθράκων, στα οικοδομικά υλικά και σε διάφορα αγαθά, σε συνεργασία με το Γενικό Χημείο του Κράτους και το Τμήμα Αλιείας και Θαλασσίων Ερευνών. Η παρακολούθηση στα τρόφιμα και τις ζωοτροφές πραγματοποιείται με πιο εντατικό ρυθμό μετά το ατύχημα στην Φουκουσίμα της Ιαπωνίας. Τον Ιανουάριο του 2017 εκδόθηκε ο δεύτερος τόμος της ΥΠΕΛ με μετρήσεις περιβαλλοντικής ραδιενέργειας στην Κύπρο για τα έτη 2010-2015. Επίσης, τον Δεκέμβριο 2017 ολοκληρώθηκε ο σχεδιασμός της εξειδικευμένης ιστοσελίδας της ΥΠΕΛ για πληροφόρηση του κοινού σχετικά με τα επίπεδα ραδιενέργειας στην ατμόσφαιρα και η ιστοσελίδα αυτή αναμένεται να είναι διαθέσιμη στο κοινό στις αρχές του 2018.

Το τηλεμετρικό δίκτυο παρακολούθησης της περιβαλλοντικής ραδιενέργειας στην ατμόσφαιρα της Κύπρου, το οποίο λειτουργεί και ως σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης σε περίπτωση ραδιολογικού συμβάντος, εγκαταστάθηκε το 2006 και διαθέτει επτά σταθερούς τοπικούς σταθμούς μέτρησης του ρυθμού δόσης γ-ακτινοβολίας που καλύπτουν όλη την ελεύθερη περιοχή της Κύπρου, έναν φορητό φασματοσκοπικό σταθμό μέτρησης γ-ραδιοϊσοτόπων και έναν σταθερό φασματοσκοπικό σταθμό (aerosol) μέτρησης ολικής α-ακτινοβολίας, ολικής β-ακτινοβολίας και γ-ραδιοϊσοτόπων. Το τηλεμετρικό δίκτυο είναι, επίσης, συνδεδεμένο με το Ευρωπαϊκό δίκτυο EURDEP και αποστέλλει δεδομένα αυτόματα (σε ωριαία βάση) στο Κοινό Κέντρο Ερευνών της ΕΕ. Το εθνικό δίκτυο παρακολούθησης της ραδιενέργειας στην ατμόσφαιρα, πέρα από το τηλεμετρικό δίκτυο, περιλαμβάνει δύο αυτόματες δειγματοληπτικές αντλίες μικρής παροχής, μία στη Λευκωσία και μία στη Λεμεσό, για μετρήσεις της ολικής β-ακτινοβολίας στην ατμόσφαιρα και μία αυτόματη δειγματοληπτική αντλία μεγάλης παροχής στη Λευκωσία για την παρακολούθηση των συγκεντρώσεων γ-ραδιοϊσοτόπων στην ατμόσφαιρα.

Τον Δεκέμβριο του 2017 ολοκληρώθηκε η αναβάθμιση και αυτονόμηση του τηλεμετρικού δικτύου με την εγκατάσταση μονάδων φωτοβολταϊκών συλλεκτών ηλιακής ενέργειας και κατάλληλων συσσωρευτών και παροχή αυτονομίας σε περίπτωση διακοπής ηλεκτρισμού από το δίκτυο παροχής για 15-20 ημέρες.

Τον Ιούνιο 2017 στάληκε στην τράπεζα πληροφοριών REM (Radioactivity Environmental Monitoring) της ΕΕπ, μέσω κατάλληλου λογισμικού, η έκθεση της Κύπρου με δεδομένα περιβαλλοντικής ραδιενέργειας για το 2016. Επίσης, το 2017 η ΥΠΕΛ απέστειλε στην ΕΕπ για πρώτη φορά δεδομένα με μετρήσεις ραδονίου σε κλειστούς χώρους στην Κύπρο και καταχωρήθηκαν στον Πανευρωπαϊκό Άτλαντα Φυσικής Ραδιενέργειας. Πληροφόρηση αποστάληκε και στον ΔΟΑΕ σχετικά με μετρήσεις της ΥΠΕΛ για τα επίπεδα του ραδιοϊσοτόπου Ru-106 που εντοπίστηκαν τον 09-10/2017 σε ολόκληρη την Ευρώπη.

3.5. Ειδικό Εθνικό Σχέδιο ΗΛΕΚΤΡΑ για Ετοιμότητα και Απόκριση σε Πυρηνικά/Ραδιολογικά Περιστατικά

Το 2017 συνεχίστηκε η υλοποίηση δράσεων για αναβάθμιση του πλαισίου ετοιμότητας για αντιμετώπιση ραδιολογικών/πυρηνικών περιστατικών μέσω της εφαρμογής του Ειδικού Εθνικού Σχεδίου ΗΛΕΚΤΡΑ και με βάση τη νομοθεσία, τις υποχρεώσεις της Κύπρου έναντι της ΕΕ, του ΔΟΑΕ και διεθνών συμβάσεων στις οποίες η Κύπρος είναι συμβαλλόμενο μέρος. Το 2017 εντάθηκαν οι προσπάθειες της ΥΠΕΛ για ολοκλήρωση των εσωτερικών σχεδίων δράσης κάθε εμπλεκόμενης Υπηρεσίας στο Σχέδιο ΗΛΕΚΤΡΑ και ευαισθητοποίηση των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών όσον αφορά τη διαθεσιμότητα κατάλληλου και επαρκούς αριθμού εκπαιδευμένου προσωπικού, εξοπλισμού, οικονομικών πόρων κ.λπ. Τον Οκτώβριο 2017 πραγματοποιήθηκε διημερίδα της ΥΠΕΛ με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών στο Σχέδιο ΗΛΕΚΤΡΑ, με σκοπό την παρουσίαση των εσωτερικών τους σχεδίων και τη διεξαγωγή 2 ασκήσεων επί χάρτου. Τον Νοέμβριο 2017 πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με τον ΔΟΑΕ εκπαιδευτικό πρόγραμμα διάρκειας 1 εβδομάδας με τη συμμετοχή

όλων των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών στο Σχέδιο ΗΛΕΚΤΡΑ. Το 2017 δρομολογήθηκε επίσης η διεξαγωγή 3 πρόσθετων σεμιναρίων εντός του 2018 για συμμετέχοντες στο Σχέδιο ΗΛΕΚΤΡΑ σε θέματα ιατρικής απόκρισης, πρώτης απόκρισης και δειγματοληψιών.

Η ΥΠΕΛ συμμετείχε το 2017 σε 7 ασκήσεις ετοιμότητας και απόκρισης του ΔΟΑΕ (ConnEx) και της ΕΕ (ECUREX). Ανάμεσα σ' αυτές, η ΥΠΕΛ συμμετείχε στις 21-22 Ιουνίου 2017 για πρώτη φορά στη διεθνή άσκηση του ΔΟΑΕ ConnEx-3 με προσομοίωση πυρηνικού ατυχήματος στην Ευρώπη και στην τεχνική συνάντηση αξιολόγησης της άσκησης αυτής τον Δεκέμβριο 2017. Επίσης, η ΥΠΕΛ συμμετείχε τον Δεκέμβριο 2017 στη διεθνή άσκηση ConnEx-2b του ΔΟΑΕ για παροχή βοήθειας σε περίπτωση πυρηνικού/ραδιολογικού ατυχήματος. Τον Οκτώβριο 2017 η ΥΠΕΛ εκπροσωπήθηκε στη συνάντηση των εκπροσώπων των κρατών μελών της ΕΕ για το δίκτυο ECURIE. Τέλος, η ΥΠΕΛ όρισε τον Μάρτιο 2017 σημείο επαφής με τον ΔΟΑΕ για τη Διεθνή Κλίμακα Κατηγοριοποίησης Πυρηνικών/Ραδιολογικών Συμβάντων INES και τη βάση πληροφόρησης EPRMIS του ΔΟΑΕ.

3.6. Εφαρμογή ολοκληρωμένου συστήματος Διαχείρισης Ραδιενεργών Αποβλήτων στην Κύπρο

Το 2017 συνεχίστηκε η υλοποίηση δράσεων στο πλαίσιο του Εθνικού Προγράμματος Ασφαλούς και Υπεύθυνης Διαχείρισης Ραδιενεργών Αποβλήτων που εγκρίθηκε από την Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων το 2015. Το εθνικό αρχείο ραδιενεργών αποβλήτων και κλειστών ραδιενεργών πηγών εκτός χρήσης επικαιροποιείται σε συνεχή βάση όποτε υπάρχει μεταβολή. Η ΥΠΕΛ έχει προβεί το 2017 σε ενέργειες για (α) αναβάθμιση των συνθηκών ασφάλειας και προστασίας (security) της εγκατάστασης φύλαξης των εκτός χρήσης κλειστών ραδιενεργών πηγών στην Κύπρο, (β) εύρεση λύσεων τελικής διάθεσης των πηγών αυτών και (γ) εκτέλεση βελτιωτικών έργων στην περιοχή εναπόθεσης φωσφογύψου στο Βασιλικό από το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού. Τον Νοέμβριο 2017 πραγματοποιήθηκε αποστολή εμπειρογνομόνων του ΔΟΑΕ στην Κύπρο αναφορικά με το θέμα των εκτός χρήσης κλειστών ραδιενεργών πηγών στην Κύπρο. Επίσης, τον Σεπτέμβριο του 2017 πραγματοποιήθηκε στην Κύπρο ενημερωτική συνάντηση από λειτουργό του ΔΟΑΕ σχετικά με τις αξιολογήσεις ARTEMIS (Integrated Review Service for Radioactive Waste and Spent Fuel Management, Decommissioning and Remediation Programmes).

Τον Οκτώβριο 2017 υποβλήθηκε στον ΔΟΑΕ, με βάση τις υποχρεώσεις της Δημοκρατίας κάτω από την Κοινή Σύμβαση του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας για της Ασφάλεια της Διαχείρισης Αναλωμένων Πυρηνικών Καυσίμων και Ραδιενεργών Αποβλήτων σχετική έκθεση για την τριετία 2014-2017. Επίσης, ετοιμάστηκε και υποβλήθηκε τον Δεκέμβριο 2017 έκθεση προς την ΕΕπ σχετικά με την εφαρμογή των περί Προστασίας από Ιονίζουσες Ακτινοβολίες και Πυρηνικής Ασφάλειας (Επιτήρηση και Έλεγχος των Αποστολών Ραδιενεργών Αποβλήτων και Αναλωμένου Πυρηνικού Καυσίμου) Κανονισμών του 2009 (Κ.Δ.Π. 86/2009) και της Οδηγίας 2006/117/ΕΥΡΑΤΟΜ σχετικά με την Επιτήρηση και τον Έλεγχο των Αποστολών Ραδιενεργών Αποβλήτων και Αναλωμένου Πυρηνικού Καυσίμου επίσης για την τριετία 2014-2017.

3.7. Ενίσχυση της Διεθνούς Συνεργασίας σε θέματα Α&ΠΑ (ΕΥΡΑΤΟΜ, ΔΟΑΕ, διεθνείς Οργανισμοί ή άλλες χώρες) – Περιφερειακά προγράμματα ΔΟΑΕ

Η ΥΠΕΛ συμμετείχε στις εργασίες διαφόρων Επιτροπών της ΕΥΡΑΤΟΜ και άλλα Ευρωπαϊκά όργανα (ENSREG, HERCA). Συμμετείχε επίσης στη Γενική Συνέλευση του ΔΟΑΕ και σε διάφορες άλλες συναντήσεις και δραστηριότητες του ΔΟΑΕ, καθώς και σε συναντήσεις και δραστηριότητες για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας. Τον Μάρτιο του 2017 η ΥΠΕΛ εκπροσώπησε την Κύπρο στην 7η Συνάντηση Ανασκόπησης της Σύμβασης

για την Πυρηνική Ασφάλεια, παρουσίασε την εθνική έκθεση που υποβλήθηκε το 2016 και απάντησε σε ερωτήσεις από άλλα συμβαλλόμενα μέρη. Η ΥΠΕΛ ετοίμασε και υπέβαλε τον Οκτώβριο του 2017 την έκθεση της Κύπρου προς την 6η Συνάντηση Ανασκόπησης της Κοινής Σύμβασης που αναφέρεται πιο πάνω, η οποία θα διεξαχθεί το 2018. Επίσης, απέστειλε πληροφορίες και απάντησε σε σειρά ερωτηματολογίων προς την ΕΕ, τον ΔΟΑΕ και τον ΟΗΕ (UNSCEAR) σχετικά με θέματα Α&ΠΑ. Τέλος, τον Οκτώβριο 2017, μετά από σχετικό αίτημα, η Κύπρος έγινε δεκτή στην ομάδα WENRA (Western European Nuclear Regulators Association) υπό το καθεστώς του Παρατηρητή.

Το 2017 η ΥΠΕΛ συμμετείχε σε διάφορα Περιφερειακά Ευρωπαϊκά Προγράμματα Τεχνικής Συνεργασίας του ΔΟΑΕ που έχουν ως στόχο την ενίσχυση του συστήματος Α&ΠΑ και διαχείρισης ραδιενεργών αποβλήτων καθώς και την αναβάθμιση της σχετικής υποδομής και των δυνατοτήτων της Κύπρου. Στο πλαίσιο των πιο πάνω προγραμμάτων 37 λειτουργοί από την ΥΠΕΛ και από άλλες Υπηρεσίες και Φορείς συμμετείχαν σε συναντήσεις του ΔΟΑΕ και εκπαιδεύτηκαν σε σχετικά θέματα. Το οικονομικό όφελος για την Δημοκρατία από την συμμετοχή Κυπρίων λειτουργών στις πιο πάνω συναντήσεις το 2017 υπολογίζεται περίπου στις €60.000. Επίσης, σε συνεργασία με τον ΔΟΑΕ, η ΥΠΕΛ προέβη σε διευθετήσεις για διοργάνωση τριών συναντήσεων του ΔΟΑΕ στην Κύπρο εντός του 2018. Παράλληλα, η ΥΠΕΛ ξεκίνησε το 2017 την ετοιμασία Country Programme Framework (CPF) με σκοπό την υποβολή προτάσεων εντός του 2018 για χρηματοδότηση εθνικών προγραμμάτων από τον ΔΟΑΕ για την τριετία 2020-2022. Για καλύτερη υλοποίηση των προγραμμάτων του ΔΟΑΕ στην Κύπρο, η ΥΠΕΛ όρισε το 2017 νέο Εθνικό Λειτουργό Σύνδεσης (National Liaison Officer) και επιπρόσθετα δύο νέους βοηθούς (National Liaison Assistants).

Τέλος, το 2017 συνεχίστηκε η συνεργασία της ΥΠΕΛ με την Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας (ΕΕΑΕ), στο πλαίσιο εφαρμογής της διμερούς μεταξύ τους συμφωνίας που υπεγράφη το 2008. Η ΥΠΕΛ εκπροσωπήθηκε σε εκδήλωση της ΕΕΑΕ για τα 30χρονά της και σε δύο συναντήσεις στην Αθήνα τεχνικού περιεχομένου για ανταλλαγή εμπειρίας και παροχή τεχνογνωσίας στον τομέα της καθιέρωσης συστήματος ολοκληρωμένης διαχείρισης. Παράλληλα, δρομολογήθηκε η διοργάνωση διημερίδας εντός του 2018 στην Κύπρο με τη συμμετοχή προσωπικού της ΕΕΑΕ.

4. ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΗΣ ΑΕΡΙΑΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΡΥΠΑΝΣΗΣ

4.1. Αδειοδότηση

Κατά τη διάρκεια του 2017, στο πλαίσιο της εφαρμογής των προνοιών των περί Ελέγχου της Ρύπανσης της Ατμόσφαιρας και της περί Βιομηχανικών Εκπομπών (Ολοκληρωμένη Πρόληψη και Έλεγχος της Ρύπανσης) νομοθεσιών, οι αρμόδιες Τεχνικές Επιτροπές (για την Προστασία της Ατμόσφαιρας και για την Προστασία του Περιβάλλοντος αντίστοιχα), οι οποίες προεδρεύονται από εκπρόσωπο του ΤΕΕ, εξέτασαν 10 αιτήσεις για νέες Άδειες Εκπομπής Αερίων Αποβλήτων, 27 αιτήσεις για τροποποίηση υφιστάμενων Αδειών Εκπομπής Αερίων Αποβλήτων και 31 αιτήσεις για Άδειες Βιομηχανικών Εκπομπών και έθεσαν συγκεκριμένους όρους λειτουργίας και οριακές τιμές εκπομπής με στόχο την προστασία του περιβάλλοντος. Μετά από εισηγήσεις της Τεχνικής Επιτροπής για την Προστασία της Ατμόσφαιρας, στην οποία, εκτός από το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, συμμετέχουν άλλα πέντε συναρμόδια Υπουργεία, το Ε.Τ.Ε.Κ. και η Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου, χορηγήθηκαν 16 Άδειες Εκπομπής Αερίων Αποβλήτων από την Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Επιπλέον, η Υπουργός Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων τροποποίησε 27 Άδειες Εκπομπής Αερίων Αποβλήτων πρατηρίων πετρελαιοειδών λόγω εγκατάστασης σε αυτά εξοπλισμού ανάκτησης ατμών βενζίνης φάσης ΙΙ (ανάκτηση ατμών βενζίνης κατά τη διάρκεια του ανεφοδιασμού μηχανοκίνητων οχημάτων). Μετά από

εισηγήσεις της Τεχνικής Επιτροπής για την Προστασία του Περιβάλλοντος, η οποία απαρτίζεται από τα ίδια μέλη όπως η Τεχνική Επιτροπή για την Προστασία της Ατμόσφαιρας, η Υπουργός Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, που έχει αποκλειστική αρμοδιότητα για θέματα οργανικών διαλυτών, χορήγησε μια Άδεια Βιομηχανικών Εκπομπών σε βιομηχανική εγκατάσταση χρήσης οργανικών διαλυτών και 5 Άδειες Βιομηχανικών Εκπομπών σε στεγνοκαθαριστήρια. Επιπλέον, η Υπουργός Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και ο Υπουργός Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος χορήγησαν από κοινού 29 Άδειες Βιομηχανικών Εκπομπών. Στον Πίνακα του **Παραρτήματος XV** φαίνονται αναλυτικά οι κατηγορίες και ο αριθμός των εγκαταστάσεων, στις οποίες χορηγήθηκαν Άδειες Εκπομπής Αερίων Αποβλήτων και Άδειες Βιομηχανικών Εκπομπών εντός του 2017.

4.2. Επιθεωρήσεις και Μετρήσεις

Το 2017 συνεχίστηκε το πρόγραμμα επιθεωρήσεων δίδοντας προτεραιότητα στην παρακολούθηση σε συστηματική βάση, των βιομηχανικών εγκαταστάσεων, οι οποίες, λόγω της φύσης των διεργασιών τους και της χωροθέτησής τους, ενδέχεται να δημιουργούν επιπτώσεις στην υγεία των πολιτών και στο περιβάλλον. Κατά τη διάρκεια του 2017 διενεργήθηκαν 108 επιθεωρήσεις σε αδειοδοτούμενες εγκαταστάσεις για τον έλεγχο της εφαρμογής των όρων λειτουργίας που καθορίζονται στις αντίστοιχες Άδειες και 35 επιθεωρήσεις σε μη αδειοδοτούμενες εγκαταστάσεις (κλιβάνους, σκυροθραυστικά, εγκαταστάσεις παραγωγής σκυροδέματος, κ.λπ.) για έλεγχο της εφαρμογής των όρων που καθορίζονται στους σχετικούς Κανονισμούς. Επιπλέον, διενεργήθηκαν 8 επιθεωρήσεις για διερεύνηση παραπόνων που υποβλήθηκαν από πολίτες σχετικά με τη λειτουργία εργοστασίων που γειτνιάζουν με κατοικημένες περιοχές. Απαντήθηκαν, επίσης, ερωτήματα Βουλευτών (8), του κοινού (11), της Επιτρόπου Διοίκησης (2) και της Επιτρόπου Περιβάλλοντος (1).

Οι εκπομπές αερίων ρύπων από τις μεγάλες βιομηχανικές εγκαταστάσεις παρακολουθούνται περιοδικά με τη βοήθεια της Κινητής Μονάδας Μέτρησης Αερίων Εκπομπών που διαθέτει το Τμήμα και η οποία είναι κατάλληλα εξοπλισμένη με εξειδικευμένα όργανα για τέτοιου είδους μετρήσεις. Κατά το 2017 διεξήχθησαν 4 σειρές μετρήσεων συγκέντρωσης εκπεμπόμενων ρύπων (πτητικών οργανικών ενώσεων) από φουγάρα Μη Αδειοδοτούμενων Εγκαταστάσεων.

Επιπλέον, το 2017 έγιναν για πρώτη φορά μετρήσεις συγκέντρωσης εκπεμπόμενων ρύπων από ιδιωτικό οργανισμό για λογαριασμό του ΤΕΕ μέσω αγοράς υπηρεσιών. Συγκεκριμένα έγιναν 7 σειρές μετρήσεων διαφόρων ρύπων σε ισάριθμες εγκαταστάσεις.

Η παρακολούθηση της λειτουργίας των μεγάλων βιομηχανικών εγκαταστάσεων γινόταν, επίσης, από αρμόδιους Επιθεωρητές μέσω ελέγχου των αποτελεσμάτων των μετρήσεων εκπομπής από τα όργανα συνεχούς μέτρησης που είναι εγκατεστημένα στα φουγάρα συγκεκριμένων μεγάλων βιομηχανιών. Επίσης, λειτουργοί του Τμήματος εξέτασαν συνολικά 390 ετήσιες εκθέσεις που υποβλήθηκαν από φορείς εκμετάλλευσης εγκαταστάσεων.

Κατά το 2017 καταχωρήθηκαν 3 νέες ποινικές υποθέσεις για παράβαση των προνοιών της σχετικής νομοθεσίας και εκδικάστηκαν 4 ποινικές υποθέσεις που εκκρεμούσαν ενώπιον του Δικαστηρίου για διάφορες παραβάσεις. Το Δικαστήριο επέβαλε πρόστιμο €1.250 στην πρώτη υπόθεση, €2250 στη δεύτερη, €2250 στην τρίτη και €1500 στην τέταρτη.

4.3. Ευρωπαϊκό Μητρώο Έκλυσης και Μεταφοράς Ρύπων (European Pollutant Release and Transfer Register, E-PRTR)

Με βάση τις ευρωπαϊκές υποχρεώσεις της Κύπρου για υποβολή περιβαλλοντικών στοιχείων, το ΤΕΕ απέστειλε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος, τον Μάρτιο του 2017, την έκθεση με τα στοιχεία που αφορούσαν την Κύπρο. Το Μητρώο Έκλυσης και Μεταφοράς Ρύπων της Κύπρου που έχει δημιουργηθεί αποτελείται από ιστοσελίδα (<http://www.prtr.dli.mlsi.gov.cy>) και εξειδικευμένη βάση δεδομένων στην οποία καταχωρούνται με ηλεκτρονικό-διαδικτυακό τρόπο περιβαλλοντικά δεδομένα από τους φορείς εκμετάλλευσης των εγκαταστάσεων που εμπίπτουν στις πρόνοιες του Ευρωπαϊκού Κανονισμού. Με την ολοκλήρωση του έργου παρέχεται η δυνατότητα στο κοινό να έχει πρόσβαση στην περιβαλλοντική πληροφόρηση. Παράλληλα έχει επιτευχθεί και ο στόχος για μείωση της γραφειοκρατίας και του διοικητικού κόστους, αφού οι φορείς εκμετάλλευσης των εγκαταστάσεων έχουν τη δυνατότητα υποβολής με ηλεκτρονικό-διαδικτυακό τρόπο μίας μόνο έκθεσης με περιβαλλοντικά δεδομένα ταυτόχρονα και στα δύο αρμόδια Τμήματα, το ΤΕΕ και το Τμήμα Περιβάλλοντος.

5. ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΙΚΟΥ ΑΕΡΑ

5.1. Παρακολούθηση Ποιότητας Ατμοσφαιρικού Αέρα

Ο Κλάδος Ποιότητας Ατμοσφαιρικού Αέρα και Στρατηγικού Σχεδιασμού του ΤΕΕ συνέχισε και κατά το 2017 τις μετρήσεις παρακολούθησης της ποιότητας του ατμοσφαιρικού αέρα σε διάφορα σημεία στην Κύπρο, όπως φαίνεται στον χάρτη στο Σχήμα 1, **Παράρτημα XVI**. Οι εν λόγω μετρήσεις διεξήχθησαν με τη χρήση δέκα Σταθμών, πλήρως εξοπλισμένων με αυτόματα όργανα συνεχούς μέτρησης των ρύπων: Μονοξειδίου, Διοξειδίου και Οξειδίων του Αζώτου (NO , NO_2 , NO_x), Όζοντος (O_3), Διοξειδίου του Θείου (SO_2), Μονοξειδίου του Άνθρακα (CO), Αιωρούμενων Σωματιδίων ($\text{A}\Sigma$ ή $\text{PM-Particulate Matter}$) (σκόνης) και Βενζολίου (C_6H_6). Επιπρόσθετα, στους Σταθμούς παρακολουθούνται οι σημαντικότερες μετεωρολογικές παράμετροι, όπως η κατεύθυνση του ανέμου, η ταχύτητα του ανέμου, η θερμοκρασία περιβάλλοντος, η σχετική υγρασία, η ατμοσφαιρική πίεση και η ηλιακή ακτινοβολία. Φωτογραφία αντιπροσωπευτικού Σταθμού φαίνεται στο Σχήμα 2 του **Παραρτήματος XVI**. Τα αποτελέσματα των μετρήσεων καθώς και άλλη σχετική πληροφόρηση δίνονται επιγραμματικά (on-line) στο κοινό, μέσω της εξειδικευμένης ιστοσελίδας www.airquality.gov.cy. Επιπρόσθετα, η πληροφόρηση του κοινού για την ποιότητα του αέρα πραγματοποιείται με οθόνες εσωτερικού χώρου που εγκατέστησαν τρία Δημαρχεία καθώς και μέσω τεσσάρων τηλεοπτικών σταθμών Παγκύπριας εμβέλειας κατά τη διάρκεια του κεντρικού δελτίου ειδήσεων. Επίσης, το δελτίο ποιότητας αέρα δημοσιεύει στην αγγλική γλώσσα η ημερήσια εφημερίδα Cyprus Mail. Σημειώνεται επίσης ότι, εντός του 2016, το ΤΕΕ προχώρησε στην ετοιμασία “εφαρμογής” για κινητά τηλέφωνα, με λειτουργικό “android” και εντός του 2017 για κινητά με λειτουργικό “iOS”, με σκοπό την άμεση ενημέρωση του κοινού, ιδιαίτερα των ευάλωτων ομάδων πληθυσμού, των εργαζομένων και άλλων ενδιαφερομένων. Μέσω της εφαρμογής αυτής, ο επισκέπτης έχει πρόσβαση στην ενημέρωση για την ποιότητα του αέρα, σε πραγματικό χρόνο, με τα χρώματα του επιπέδου ρύπανσης σε χάρτη της Κύπρου, καθώς και με συγκεντρώσεις των ρύπων για κάθε σταθμό μέτρησης.

5.2. Επεισόδια Σκόνης

Κατά το 2017 παρατηρήθηκαν επεισόδια μεταφοράς σκόνης από την έρημο της Σαχάρας και άλλες περιοχές Βορείου Αφρικής καθώς και από περιοχές της Δυτικής Ασίας. Για τον λόγο αυτό, εκδόθηκαν συνολικά 23 Ανακοινώσεις για προειδοποίηση του κοινού, ιδιαίτερα των

ευάλωτων ομάδων πληθυσμού, όπως είναι τα παιδιά, οι ηλικιωμένοι και οι ασθενείς και για την προστασία των εργαζομένων που απασχολούνται σε ανοικτούς χώρους.

5.3. Μετρήσεις Αιωρούμενων Σωματιδίων

Οι μετρήσεις συγκέντρωσης Αιωρούμενων Σωματιδίων (ΑΣ) συνεχίστηκαν κατά τη διάρκεια του 2017 με ειδικά φίλτρα σε δειγματοληπτικές συσκευές σε όλες τις πόλεις της Κύπρου. Από τις εν λόγω δειγματοληψίες, αρχικά, υπολογίζονται οι συγκεντρώσεις AS_{10} και $AS_{2,5}$ και στη συνέχεια πραγματοποιούνται χημικές αναλύσεις των εν λόγω φίλτρων σε εξειδικευμένα αναλυτικά εργαστήρια για προσδιορισμό συγκέντρωσης βαρέων μετάλλων (As, Cd, Ni, Hg, Pd), άλλων μετάλλων (Al, Fe, Cu, Zn, Mn, Ti, Cr, V), ιόντων (Cl^- , Br^- , SO_4^{2-} , PO_4^{3-} , NO_3^- , Na^+ , K^+ , NH_4^+ , Mg^{2+} , Ca^{2+}) και πολυκυκλικών αρωματικών υδρογονανθράκων (PAHs) που περιέχονται στη σκόνη.

5.4. Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των μετρήσεων

Τα αποτελέσματα των μετρήσεων των κυριότερων ατμοσφαιρικών ρύπων, στις περιοχές που πραγματοποιούνται μετρήσεις, δείχνουν ότι οι συγκεντρώσεις των περισσότερων ρύπων, όπως του διοξειδίου του θείου, του μονοξειδίου του άνθρακα, του διοξειδίου και των οξειδίων του αζώτου, του βενζολίου, των βαρέων μετάλλων και του βενζο(α)πυρενίου, ευρίσκονται κάτω από τις αντίστοιχες οριακές τιμές που καθορίζονται στην Κυπριακή και Ευρωπαϊκή νομοθεσία. Εξαιρέση αποτελούν οι περιπτώσεις του Όζοντος όπου παρατηρείται υπέρβαση της τιμής στόχου και των Αιωρούμενων Σωματιδίων, όπου παρατηρείται υπέρβαση της οριακής τιμής.

Τα αποτελέσματα των μετρήσεων παρουσιάζονται στα Σχήματα 3 έως 7 του **Παραρτήματος XVI**. Συγκεκριμένα, στο Σχήμα 3 παρουσιάζονται οι μέσες ετήσιες τιμές διάφορων ρύπων στον Κυκλοφοριακό Σταθμό Λευκωσίας, από το 2000 μέχρι και το 2016, όπου παρατηρείται μια συνεχής μείωση της συγκέντρωσης των ρύπων NO , NO_2 , CO και SO_2 . Η μείωση αυτή οφείλεται κυρίως στη βελτίωση της ποιότητας των καυσίμων, στην εισαγωγή οχημάτων νέας τεχνολογίας εξοπλισμένων με καταλύτη και στην περιοδική επιθεώρηση των οχημάτων.

Στο Σχήμα 4 του **Παραρτήματος XVI** παρουσιάζονται οι μέσες ετήσιες τιμές Όζοντος σε τρεις αντιπροσωπευτικές περιοχές (υποβάθρου, κατοικημένη περιοχή και περιοχή αυξημένης κυκλοφοριακής κίνησης). Οι σχετικές υπερβάσεις της τιμής στόχου οφείλονται σε μεγάλο βαθμό στις κλιματολογικές συνθήκες που επικρατούν στην Κύπρο, όπου οι υψηλές θερμοκρασίες και η υψηλή ηλιακή ακτινοβολία συμβάλλουν στη δημιουργία του, καθώς και στη διασυννοριακή ρύπανση με τη μεταφορά του Όζοντος και των πρόδρομων ουσιών του από την Ανατολική Μεσόγειο και τα γειτονικά κράτη.

Στο Σχήμα 5 του **Παραρτήματος XVI** παρουσιάζονται οι ετήσιες μέσες τιμές των Αιωρούμενων Σωματιδίων (AS_{10}) στους Κυκλοφοριακούς Σταθμούς Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας και Πάφου και στον Σταθμό Υποβάθρου Αγίας Μαρίνας-Ξυλιάτου (EMEP) για τα έτη 2005 έως 2016. Οι ετήσιες μέσες τιμές σε ορισμένες πόλεις συνεχίζουν να υπερβαίνουν την ετήσια οριακή τιμή ($40\mu g/m^3$). Παρά τις υπερβάσεις, τα τρία τελευταία χρόνια παρατηρείται μικρή μείωση στην συγκέντρωση AS_{10} . Οι υπερβάσεις της οριακής τιμής Αιωρούμενων Σωματιδίων που παρατηρήθηκαν οφείλονται σε ανθρωπογενείς και σε φυσικές πηγές. Οι ανθρωπογενείς πηγές είναι οι εκπομπές από καύσεις (οχήματα, βιομηχανία και θέρμανση) και οι φυσικές πηγές είναι η αερομεταφερόμενη σκόνη από τις ερήμους της Βορείου Αφρικής, της Δυτικής Ασίας και το θαλάσσιο άλας.

Στο Σχήμα 6 του **Παραρτήματος XVI** παρουσιάζεται ο αριθμός των υπερβάσεων της 24ωρης οριακής τιμής των AS_{10} ($50\mu g/m^3$) στους ίδιους σταθμούς. Στους κυκλοφοριακούς σταθμούς

Λευκωσίας και Λάρνακας ο αριθμός των υπερβάσεων υπερβαίνει τον μέγιστο επιτρεπόμενο αριθμό των 35 ανά έτος. Σημειώνεται ότι μετά από την αφαίρεση του αριθμού των υπερβάσεων που εντοπίζεται ότι οφείλονται σε φυσικές πηγές (άλας, σκόνη από Σαχάρα και Ασία) ο τελικός αριθμός των υπερβάσεων είναι μικρότερος των 35.

Στο Σχήμα 7 του **Παραρτήματος XVI** παρουσιάζονται οι ετήσιες μέσες τιμές των Αιωρούμενων Σωματιδίων ($AS_{2,5}$) στους Οικιστικούς Σταθμούς Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας, Πάφου και Παραλιμνίου καθώς και του Σταθμού Υποβάθρου Αγίας Μαρίνας-Ξυλιάτου (ΕΜΕΡ). Οι μετρήσεις στους πιο πάνω Οικιστικούς Σταθμούς των τεσσάρων πόλεων για τα τρία προηγούμενα χρόνια (2014-2016) χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό του Δείκτη Μείωσης της Έκθεσης (ΔΜΕ) όπως καθορίζει η νομοθεσία. Ο ΔΜΕ που προκύπτει είναι $16,4 \mu g/m^3$. Ο Εθνικός στόχος μείωσης της έκθεσης σε σωματίδια $AS_{2,5}$ για την προστασία της ανθρώπινης υγείας καθορίζεται στη σχετική νομοθεσία στα $18 \mu g/m^3$ το έτος 2020. Οι ετήσιες μέσες συγκεντρώσεις για το 2016 των $AS_{2,5}$ παρέμειναν στα επίπεδα του 2015 σε ορισμένους σταθμούς, ενώ για κάποιους άλλους υπήρχε μείωση της συγκέντρωσης $AS_{2,5}$ που μετρήθηκε.

Για αντιμετώπιση του προβλήματος των υπερβάσεων, ειδικά για τα AS_{10} , αλλά και για βελτίωση της ποιότητας του αέρα όσον αφορά και τους άλλους ρύπους, το ΤΕΕ ετοίμασε Σχέδιο Δράσης για τη Βελτίωση της Ποιότητας του Αέρα, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο το 2008 και υποβλήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η πρόοδος στην υλοποίηση του εν λόγω Σχεδίου Δράσης παρακολουθείται από το ΤΕΕ ως Αρμόδια Αρχή, μέσω της Τεχνικής Επιτροπής που προβλέπεται στη σχετική νομοθεσία και στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι άλλων πέντε συναρμόδιων Υπουργείων, εκπρόσωποι της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και άλλοι Φορείς. Παράλληλα, εντός του 2016 συνεχίστηκε η έρευνα για τον εντοπισμό των πηγών προέλευσης των AS_{10} με χημικές αναλύσεις, για να καθοριστεί το ποσοστό συνεισφοράς των φυσικών πηγών, ώστε να μπορούν να υλοποιηθούν ρεαλιστικά μέτρα για την μείωση των ανθρωπογενών πηγών.

5.5. Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς (ΕΕΑ) για την Ποιότητα του Αέρα

Το ΕΕΑ διαπιστεύτηκε από τον Κυπριακό Οργανισμό Προώθησης Ποιότητας (ΚΟΠΠ) σύμφωνα με το πρότυπο CYS EN ISO/IEC 17025 από τις 6.6.2013 και για τέσσερα έτη. Η επιτήρηση για τη συμμόρφωση σύμφωνα με το πρότυπο γίνεται ετησίως. Στις 19-20/6/2017 πραγματοποιήθηκε με επιτυχία η επαναξιολόγηση όλου του Συστήματος Διασφάλισης Ποιότητας από τον ΚΟΠΠ και η Διαπίστευση του Εργαστηρίου και του Δικτύου Παρακολούθησης Ποιότητας Αέρα ανανεώθηκε για τα επόμενα τέσσερα χρόνια με ετήσιες επιτηρήσεις.

Το ΕΕΑ λαμβάνει μέρος σε υποχρεωτικούς διεργαστηριακούς ελέγχους στο Κοινό Ερευνητικό Κέντρο (Ισπρά – Ιταλία) της Ευρωπαϊκής Ένωσης κάθε τρία χρόνια, όπως προνοεί η Οδηγία για την Ποιότητα του Αέρα. Οι έλεγχοι αυτοί αφορούν σε όλες τις μεθόδους μέτρησης με τα όργανα του Τμήματος των διαφόρων ατμοσφαιρικών ρύπων για τους οποίους πραγματοποιούνται μετρήσεις.

5.6. Ετήσιες Εθνικές Εκπομπές Αερίων Ρύπων

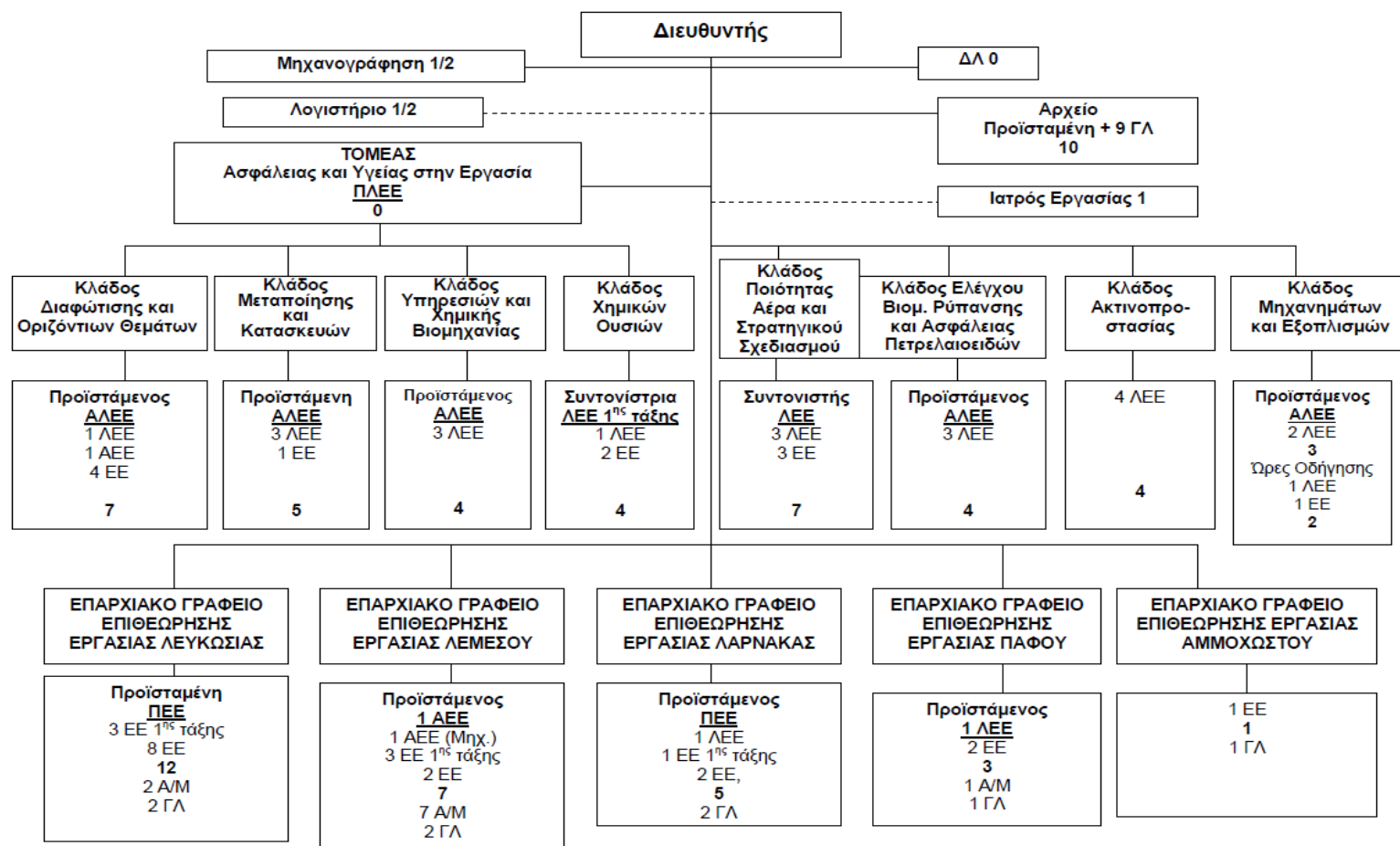
Το ΤΕΕ, ως το εθνικό σημείο επαφής για τη Σύμβαση του 1979 για τη Διαμεθοριακή Ρύπανση της Ατμόσφαιρας σε Μεγάλη Απόσταση, συμμετείχε ενεργά κατά το 2017 στις δραστηριότητες της Σύμβασης και των Πρωτόκολλων της. Στο πλαίσιο αυτό, κατά το 2017 υπολογίσθηκαν οι ετήσιες συνολικές εκπομπές αερίων ρύπων της Κύπρου για το έτος 2015 και διαβιβάσθηκαν στο Εκτελεστικό Σώμα της Σύμβασης και στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος. Τα στοιχεία αυτά περιλαμβάνονται στις σχετικές εκθέσεις που δημοσιεύονται από το Εκτελεστικό Σώμα της Σύμβασης. Στον Πίνακα και στα Σχήματα 1 – 6 του

Παραρτήματος XVII φαίνονται αναλυτικότερα, κατά δραστηριότητα, οι συνολικές ετήσιες εκπομπές αερίων ρύπων για το έτος 2015.

5.7. Στρατηγικός Σχεδιασμός Τμήματος

Επιπρόσθετα, ο Κλάδος Ποιότητας Αέρα και Στρατηγικού Σχεδιασμού ασχολείται με τη διαμόρφωση και την παρακολούθηση υλοποίησης του Στρατηγικού Σχεδίου του Τμήματος. Η εν λόγω εργασία περιλαμβάνει την ετοιμασία πλάνου δράσεων, την παρακολούθηση υλοποίησης των εργασιών και την αποτύπωση της προόδου υλοποίησης των δραστηριοτήτων και των δράσεων. Επιπρόσθετα, ετοιμάζονται οι τεχνικές αλλαγές και εξοικονομήσεις για συμπερίληψη στο πλαίσιο συμφιλίωσης του Προϋπολογισμού. Τέλος, καταρτίζονται και αποστέλλονται περιοδικές εκθέσεις (εξαμηνιαίες και ετήσιες) υλοποίησης του Στρατηγικού Σχεδίου του Τμήματος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2017

ΠΛΕΕ : Πρώτος Λειτουργός Επιθεώρησης Εργασίας
 ΑΛΕΕ : Ανώτερος Λειτουργός Επιθεώρησης Εργασίας
 ΓΛ : Γραμματειακός Λειτουργός
 ΔΛ : Διοικητικός Λειτουργός

ΛΕΕ : Λειτουργός Επιθεώρησης Εργασίας
 ΠΕΕ : Πρώτος Επιθεωρητής Εργασίας
 Α/Μ : Αποσπασμένος / Μετακινημένος

ΑΕΕ : Ανώτερος Επιθεωρητής Εργασίας
 ΕΕ : Επιθεωρητής Εργασίας

ΤΕΕ Θέσεις Μόνιμου προσωπικού βάση Προϋπολογισμού: 79, (Διορισμένοι 65, κενές θέσεις 14), Υποστηρικτικό προσωπικό: Γραμματειακό προσωπικό 19, Ιατρός Εργασίας 1, Μηχανογράφηση ½ (μερική απασχόληση), Λογιστήριο ½ (μερική απασχόληση), Καθαρίστριες 5 (ισοδύναμες), Κλητήρες 3 (ισοδύναμοι), Έκτακτο επιπρόσθετο προσωπικό 4, Αποσπασμένοι / Μετακινημένοι από άλλες Υπηρεσίες 10.
 Σύνολο υπηρετούντων στο ΤΕΕ: 108

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II: Πρόγραμμα Επιθεωρήσεων για Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία – Ετήσιες και Μηνιαίες Δραστηριότητες
Επιθεωρήσεων – Έτος 2017**

A/A	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ	ΙΑΝ	ΦΕΒ	ΜΑΡ	ΑΠΡ	ΜΑΗ	ΙΟΥΝ	ΙΟΥΛ	ΑΥΓ	ΣΕΠ	ΟΚΤ	ΝΟΕ	ΔΕΚ
ΜΕΡΟΣ Α - ΚΑΘΟΛΟ ΤΟ ΕΤΟΣ													
1	Επανεπιθεώρηση των χώρων εργασίας στους οποίους στάλθηκε επιστολή παραβάσεων ή εκδόθηκε Ειδοποίηση Βελτίωσης στο προηγούμενο ή στο τρέχον έτος.												
2	Έλεγχος διαχείρισης θεμάτων Ασφάλειας (Εξωτερικές και Εσωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης, Λειτουργοί Ασφάλειας)												
3	Εξέταση αιτήσεων για έκδοση Πολεοδομικής Άδειας / Άδειας Οικοδομής / Πιστοποιητικού Έγκρισης												
4	Εξέταση αιτήσεων και επιθεώρηση για έκδοση Πιστοποιητικού Εγγραφής Εργοστασίου												
5	Επιθεωρήσεις στις Νοσηλευτικές Δραστηριότητες (Νοσοκομεία, Ιδιωτικές Κλινικές, Π8610)												
6	Επιθεωρήσεις για την Ασφαλή Αποθήκευση Πετρελαιοειδών												
7	Έλεγχος του Καπνίσματος στους χώρους εργασίας												
8	Έλεγχος σε χώρους εργοδότησης Αλλοδαπών μετά από πληροφόρηση του Τμήματος Εργασίας												
9	Επιθεωρήσεις σε μονάδες αποθήκευσης / χρήσης επικίνδυνων χημικών ουσιών «Seveso»												
10	Ενημέρωση των αδειοδοτημένων προσώπων για τη Διαχείριση Αποβλήτων σχετικά με αμιάντο/αμιαντούχα υλικά ή/και άλλα επικίνδυνα υλικά												
11	Επιθεωρήσεις στον Κατασκευαστικό Τομέα (ΣΤ41- 43)												
ΜΕΡΟΣ Β - ΣΕ ΜΗΝΙΑΙΑ ΒΑΣΗ													
12	Διαγωνισμός Καλής Πρακτικής												
13	Υπεραγορές (Z47.11.1) και Χονδρικό Εμπόριο (Z46)												
14	Εργοτάξια- Βασικές Πρόνοιες των νέων Κανονισμών για Προσωρινά και Κινητά Εργοτάξια												
15	Χώροι Παρασκευής, Επεξεργασίας και Αποθήκευσης Χημικών Ουσιών [(φυτοφάρμακα, φαρμακευτικά προϊόντα, πλαστικά, καουτσούκ) (Γ19, Γ20, Γ21, Γ22) - Βαφεία (π.χ. οχημάτων) (Z45.20.3), Χονδρικό (Z46.12, Z46.71, Z46.75) και Λιανικό Εμπόριο (Z47.76) χημικών προϊόντων].												
16	Ξενοδοχεία, Εστιατόρια (Θ55, Θ56) και Υποστατικά Διανομής Έτοιμων Φαγητών (Θ56.10.2)												
17	Προστασία Εργαζομένων από τη Θερμική Καταπόνηση [Εργοτάξια (ΣΤ41- 43), Λιμάνια (H5222), Λατομεία (B08)]												
18	Εγκαταστάσεις Βιομηχανίας Τροφίμων και Ποτών (αρτοποιία, ζαχαροπλαστική, οινοποιεία, ζυθοποιεία κ.λπ) (Γ10,Γ11)												

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: Επιθεωρήσεις Υποστατικών για το Έτος 2017 για θέματα Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία

Α/Α	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΕΠΑΡΧΙΑ																	
		ΛΕΥΚΩΣΙΑ			ΛΕΜΕΣΟΣ			ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ			ΛΑΡΝΑΚΑ			ΠΑΦΟΣ			ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ		
		Αριθμ.	%(1)	%(2)	Αριθμ.	%(1)	%(2)	Αριθμ.	%(1)	%(2)	Αριθμ.	%(1)	%(2)	Αριθμ.	%(1)	%(2)	Αριθμ.	%(3)	
1	ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	11	0,7%	34,4%	0	0,0%	0,0%	10	3,7%	31,3%	7	1,6%	21,9%	4	0,9%	12,5%	32	0,9%	
2	ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	5	0,3%	41,7%	3	0,3%	25,0%	0	0,0%	0,0%	4	0,9%	33,3%	0	0,0%	0,0%	12	0,3%	
3	ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	290	18,5%	48,8%	152	16,5%	25,6%	34	12,5%	5,7%	69	15,7%	11,6%	49	11,5%	8,2%	594	16,4%	
4	ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ	2	0,1%	28,6%	1	0,1%	14,3%	0	0,0%	0,0%	4	0,9%	57,1%	0	0,0%	0,0%	7	0,2%	
5	ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ - ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ	7	0,4%	18,9%	16	1,7%	43,2%	2	0,7%	5,4%	6	1,4%	16,2%	6	1,4%	16,2%	37	1,0%	
6	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	688	44,0%	48,3%	338	36,7%	23,7%	48	17,6%	3,4%	116	26,4%	8,1%	235	55,2%	16,5%	1425	39,3%	
7	ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ	206	13,2%	40,4%	126	13,7%	24,7%	36	13,2%	7,1%	94	21,4%	18,4%	48	11,3%	9,4%	510	14,1%	
8	ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	17	1,1%	29,8%	24	2,6%	42,1%	5	1,8%	8,8%	10	2,3%	17,5%	1	0,2%	1,8%	57	1,6%	
9	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	119	7,6%	29,2%	85	9,2%	20,9%	98	35,9%	24,1%	57	13,0%	14,0%	48	11,3%	11,8%	407	11,2%	
10	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	8	0,5%	72,7%	0	0,0%	0,0%	1	0,4%	9,1%	2	0,5%	18,2%	0	0,0%	0,0%	11	0,3%	
11	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	13	0,8%	76,5%	4	0,4%	23,5%	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	17	0,5%	
12	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	3	0,2%	21,4%	9	1,0%	64,3%	1	0,4%	7,1%	1	0,2%	7,1%	0	0,0%	0,0%	14	0,4%	
13	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	21	1,3%	56,8%	6	0,7%	16,2%	3	1,1%	8,1%	2	0,5%	5,4%	5	1,2%	13,5%	37	1,0%	
14	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	6	0,4%	42,9%	1	0,1%	7,1%	5	1,8%	35,7%	2	0,5%	14,3%	0	0,0%	0,0%	14	0,4%	
15	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ - ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	56	3,6%	30,1%	102	11,1%	54,8%	3	1,1%	1,6%	14	3,2%	7,5%	11	2,6%	5,9%	186	5,1%	
16	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	22	1,4%	40,7%	12	1,3%	22,2%	8	2,9%	14,8%	12	2,7%	22,2%	0	0,0%	0,0%	54	1,5%	
17	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	43	2,7%	39,1%	30	3,3%	27,3%	8	2,9%	7,3%	19	4,3%	17,3%	10	2,3%	9,1%	110	3,0%	
18	ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	23	1,5%	53,5%	2	0,2%	4,7%	5	1,8%	11,6%	9	2,1%	20,9%	4	0,9%	9,3%	43	1,2%	
19	ΆΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	22	1,4%	44,9%	7	0,8%	14,3%	6	2,2%	12,2%	9	2,1%	18,4%	5	1,2%	10,2%	49	1,4%	
20	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΩΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ	2	0,1%	28,6%	3	0,3%	42,9%	0	0,0%	0,0%	2	0,5%	28,6%	0	0,0%	0,0%	7	0,2%	
21	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΤΕΡΟΔΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΕΩΝ	0	0,0%	0%	0	0,0%	0%	0	0,0%	0%	0	0,0%	0%	0	0,0%	0%	0	0,0%	
ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ		1564	43,2%		921	25,4%		273	7,5%		439	12,1%		426	11,8%		3623		
			(4%)			(4%)			(4%)			(4%)			(4%)				

%1: Ποσοστιαία αναλογία Επιθεωρήσεων Επαρχίας για συγκεκριμένη Οικ. Δραστηριότητα, επί συνόλου όλων των Επιθεωρήσεων της Επαρχίας

%2: Ποσοστιαία αναλογία Επιθεωρήσεων Επαρχίας για συγκεκριμένη Οικ. Δραστηριότητα, επί συνόλου όλων των Επιθεωρήσεων της ίδιας Οικ. Δραστηριότητας Παγκύπρια

%3: Ποσοστιαία αναλογία Επιθεωρήσεων Παγκύπρια για συγκεκριμένη Οικ. Δραστηριότητα, επί συνόλου όλων των Επιθεωρήσεων Παγκύπρια

%4: Ποσοστιαία αναλογία Επιθεωρήσεων Επαρχίας επί συνόλου όλων των Επιθεωρήσεων Παγκύπρια

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

Αριθμός Παραβάσεων και Ποινές που επιβλήθηκαν στις 14 Εκδικασθείσες Υποθέσεις του 2017 για θέματα Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία σε σύγκριση με προηγούμενα έτη

Α/Α	Νόμος / Κανονισμός	Αριθμός Παραβάσεων ¹				Σύνολο χρηματικών ποινών που έχουν επιβληθεί σε €			
		2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
1	Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμοι του 1996 έως 2011	14	28	12	9 ²	37200	62400	21800	12750
2	Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Γνωστοποίηση Ατυχημάτων και Επικίνδυνων Συμβάντων) Κανονισμοί του 2007	5	6	0	5	3500	8900	0	3300
3	Οι περί Ασφάλειας και Υγείας (Ελάχιστες Προδιαγραφές για προσωρινά ή Κινητά Εργοτάξια) Κανονισμοί του 2002 και 2015	6	37	24	13 ³	29500	66850	29750	45200
4	Οι περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμοί του 2002	8	30	12	12	13000	44250	18800	17000
5	Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας (Χρησιμοποίηση κατά την Εργασία Εξοπλισμού Εργασίας) Κανονισμοί του 2001 και 2004	10	11	3	5	20100	14350	2600	8750
6	Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας Κανονισμοί του 2002 και 2004	10	20	13	2	14300	16400	9250	4500
7	Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας (Χρήση στην Εργασία Εξοπλισμών Ατομικής Προστασίας) Κανονισμοί του 2001	0	0	0	1	0	0	0	750
8	Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών για τη Σήμανση Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμοι του 2000	1	1	1	0	1500	150	750	0
9	Ο περί Υποχρεωτικής Ασφάλισης της Ευθύνης των Εργοδοτών Νόμος του 1989 έως 2011	2	3	0	0	1100	1750	0	0
10	Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Προστασία από τον Αμίαντο) Κανονισμοί του 2006 και 2015	0	4	2	0	0	2500	1500	0
11	Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Χημικοί Παράγοντες) Κανονισμοί του 2001 έως 2012	0	2	0	0	0	3000	0	0
12	Οι περί Επιτροπών Ασφάλειας στην Εργασία Κανονισμοί του 1997	0	1	0	0	0	250	0	0
13	Οι περί των Βασικών Απαιτήσεων (Ανελκυστήρες) Κανονισμοί του 2003	0	0	2	0	0	0	1500	0
ΣΥΝΟΛΟ		56	143	69	47	120200	220800	85950	92250

¹ Σημειώνεται ότι μια υπόθεση που εκδικάζεται μπορεί να περιλαμβάνει περισσότερες από μια παραβάσεις.

² Σε μία από τις καταδίκες επιβλήθηκε ποινή φυλάκισης 1 έτους με τριετή αναστολή.

³ Σε δύο από τις καταδίκες επιβλήθηκε ποινή φυλάκισης 1 έτους με τριετή αναστολή.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V:

Ανάλυση Εργατικών Ατυχημάτων έτους 2017, κατά Τομέα

Οικονομικής Δραστηριότητας, Φύλο, Ηλικία, Βαθμό Τραύματος και Αιτία Ατυχήματος

(Στοιχεία για Εργοδοτούμενους τραυματισθέντες κατά τη διάρκεια της εργασίας)

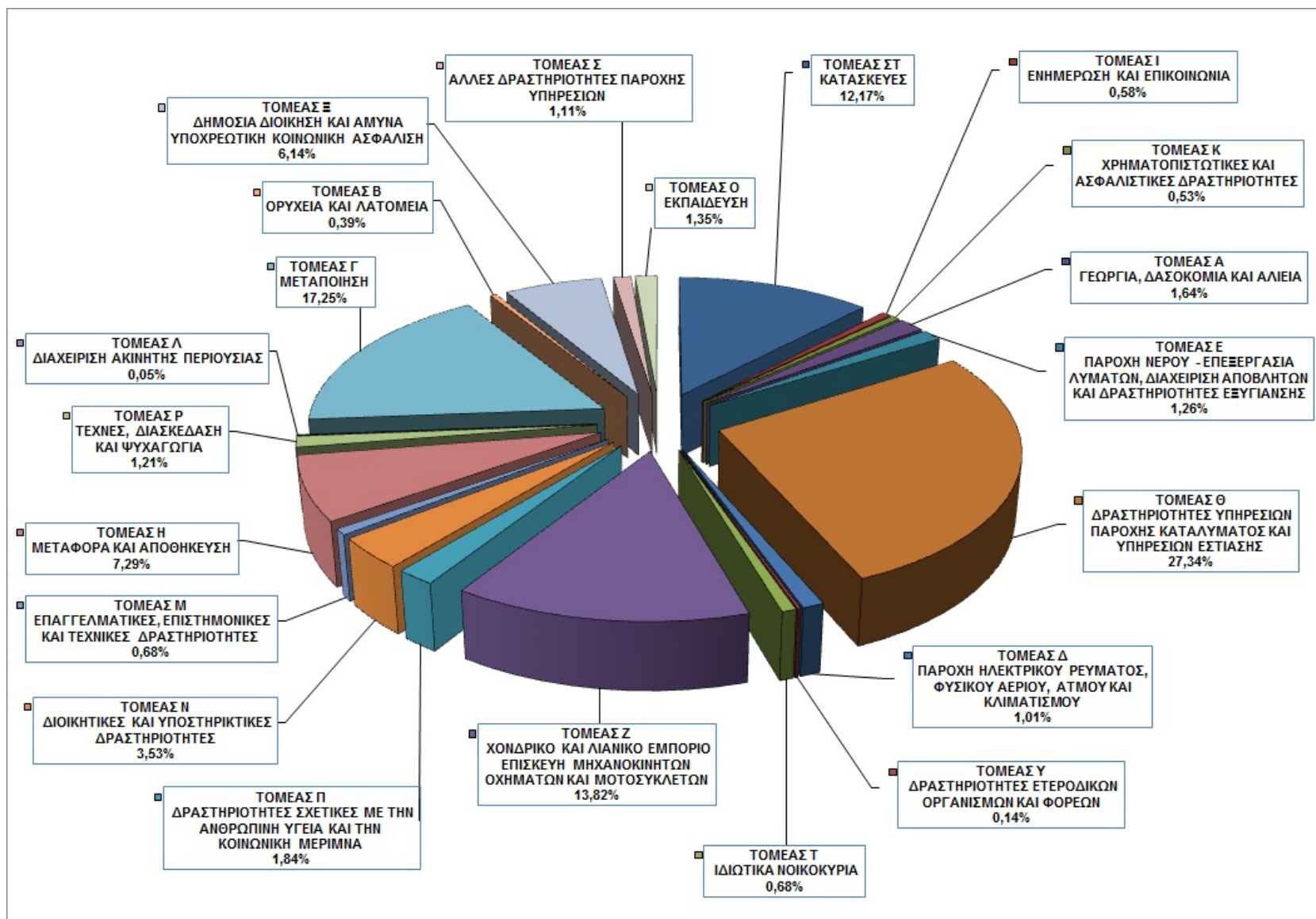
Α/Α	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΥΧΗΜ.	%	ΦΥΛΟ		ΗΛΙΚΙΑ		ΒΑΘΜΟΣ ΤΡΑΥΜΑΤΟΣ		ΑΙΤΙΑ				
				Άνδρες	Γυναίκες	Κάτω των 18	18 και άνω	Θανατηφ.	ΜΗ Θανατηφ.	Κτίρια / Εγκαταστάσεις	Μηχανήματα/ Εξοπλισμός	Μέσα Μεταφοράς	Υλικά/ Ουσίες	Άλλα Αιτία
1	ΤΟΜΕΑΣ Α (01-03) - ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	34	1,64%											
2	Φυτική και ζωική παραγωγή, θήρα και συναφείς δραστηριότητες	20	0,97%	20	0	0	20	0	20	2	4	3	10	1
3	Δασοκομία και υλοτομία	11	0,53%	10	1	0	11	0	11	5	0	4	1	1
4	Αλιεία και υδατοκαλλιέργεια	3	0,14%	3	0	0	3	0	3	0	0	1	2	0
5	ΤΟΜΕΑΣ Β (05-09) - ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	8	0,39%											
6	Εξόρυξη άνθρακα και λιγνίτη	0	0,00%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Άντληση αργού πετρελαίου και φυσικού αερίου	0	0,00%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Εξόρυξη μεταλλευμάτων	4	0,19%	4	0	0	4	0	4	0	3	0	1	0
9	Λοιπά ορυχεία και λατομεία	4	0,19%	4	0	0	4	0	4	1	1	2	0	0
10	Υποστηρικτικές δραστηριότητες εξόρυξης	0	0,00%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	ΤΟΜΕΑΣ Γ (10-33) - ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	357	17,25%											
12	Βιομηχανία τροφίμων	152	7,34%	109	43	0	152	0	152	54	51	5	36	6
13	Ποτοποιία	19	0,92%	16	3	0	19	0	19	5	8	0	4	2
14	Παραγωγή προϊόντων καπνού	0	0,00%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών	1	0,05%	1	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0
16	Κατασκευή ειδών ένδυσης	0	0,00%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Βιομηχανία δέρματος και δερματίνων ειδών	2	0,10%	2	0	0	2	0	2	1	1	0	0	0
18	Βιομηχανία ξύλου και κατασκευή προϊόντων από ξύλο και φελλό, εκτός από έπιπλα, κατασκευή ειδών καλαθοποιίας και σπαρτοπλεκτικής	16	0,77%	16	0	0	16	0	16	5	8	0	3	0
19	Χαρτοποιία και κατασκευή χάρτινων προϊόντων	4	0,19%	2	2	0	4	0	4	0	2	1	0	1
20	Εκτυπώσεις και αναπαραγωγή προεγγεγραμμένων μέσων	4	0,19%	4	0	0	4	0	4	1	0	0	3	0
21	Παραγωγή οππώνθρακα και προϊόντων διύλισης πετρελαίου	0	0,00%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22	Παραγωγή χημικών ουσιών και προϊόντων	6	0,29%	5	1	0	6	0	6	4	1	0	1	0
23	Παραγωγή βασικών φαρμακευτικών προϊόντων και φαρμακευτικών	21	1,01%	7	14	0	21	0	21	7	7	0	7	0
24	Κατασκευή προϊόντων από ελαστικό (καουτσούκ) και πλαστικές ύλες	8	0,39%	8	0	0	8	0	8	3	0	2	2	1
25	Παραγωγή άλλων μη μεταλλικών ορυκτών προϊόντων	30	1,45%	30	0	0	30	0	30	3	11	2	13	1
26	Παραγωγή βασικών μετάλλων	1	0,05%	1	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0
27	Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, με εξαίρεση τα μηχανήματα και τα είδη εξοπλισμού	48	2,32%	48	0	0	48	0	48	11	9	1	27	0
28	Κατασκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών, ηλεκτρονικών και οπτικών προϊόντων	3	0,14%	3	0	0	3	0	3	1	1	0	0	1
29	Κατασκευή ηλεκτρολογικού εξοπλισμού	4	0,19%	4	0	0	4	1	3	0	1	1	2	0
30	Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού π.δ.κ.α.	9	0,43%	9	0	0	9	0	9	2	4	0	2	1
31	Κατασκευή μηχανοκίνητων οχημάτων, ρυμουλκούμενων και ημιρυμουλκούμενων οχημάτων	2	0,10%	1	1	0	2	0	2	0	0	0	2	0
32	Κατασκευή λοιπού εξοπλισμού μεταφορών	0	0,00%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
33	Κατασκευή επίπλων	14	0,68%	12	2	0	14	0	14	5	6	0	3	0
34	Άλλες μεταποιητικές δραστηριότητες	11	0,53%	11	0	0	11	0	11	2	4	1	4	0
35	Επισκευή και εγκατάσταση μηχανημάτων και εξοπλισμού	2	0,10%	2	0	0	2	0	2	1	0	0	1	0
36	ΤΟΜΕΑΣ Δ (35) - ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ	21	1,01%											
37	Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού	21	1,01%	20	1	0	21	0	21	7	5	3	5	1
38	ΤΟΜΕΑΣ Ε (36-39) - ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ - ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ	26	1,26%											
39	Συλλογή, επεξεργασία και παροχή νερού	5	0,24%	5	0	0	5	0	5	1	2	1	1	0
40	Επεξεργασία λυμάτων	1	0,05%	1	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0
41	Συλλογή, επεξεργασία και διάθεση αποβλήτων ανάκτηση υλικών	15	0,72%	15	0	0	15	0	15	2	3	1	5	4
42	Δραστηριότητες εξυγίανσης και άλλες υπηρεσίες για τη διαχείριση αποβλήτων	5	0,24%	5	0	0	5	0	5	1	1	2	0	1
43	ΤΟΜΕΑΣ ΣΤ (41-43) - ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	252	12,17%											
44	Κατασκευές κτιρίων	140	6,76%	134	6	0	140	0	140	62	27	4	44	3
45	Έργα πολιτικού μηχανικού	31	1,50%	29	2	0	31	0	31	9	7	5	8	2
46	Εξειδικευμένες κατασκευαστικές δραστηριότητες	81	3,91%	79	2	0	81	0	81	40	14	3	20	4
47	ΤΟΜΕΑΣ Ζ (45-47) - ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ	286	13,82%											
48	Χονδρικό και λιανικό εμπόριο επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών	38	1,84%	38	0	0	38	0	38	9	6	6	15	2
49	Χονδρικό εμπόριο, εκτός από το εμπόριο μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών	60	2,90%	47	13	0	60	0	60	21	10	17	11	1
50	Λιανικό εμπόριο, εκτός από το εμπόριο μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών	188	9,08%	84	104	0	188	0	188	63	68	16	34	7
51	ΤΟΜΕΑΣ Η (49-53) - ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	151	7,29%											
52	Χερσαίες μεταφορές και μεταφορές μέσω αγωγών	31	1,50%	28	3	0	31	0	31	12	4	11	2	2
53	Πλωτές μεταφορές	1	0,05%	1	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0
54	Αεροπορικές μεταφορές	3	0,14%	3	0	0	3	0	3	2	1	0	0	0
55	Αποθήκευση και υποστηρικτικές προς τη μεταφορά δραστηριότητες	110	5,31%	99	11	0	110	0	110	34	22	19	33	2
56	Ταχυδρομικές και ταχυμεταφορικές δραστηριότητες	6	0,29%	5	1	0	6	0	6	0	1	4	0	1
57	ΤΟΜΕΑΣ Θ (55-56) - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	566	27,34%											
58	Καταλύματα	294	14,20%	151	143	2	292	0	294	115	89	5	69	16
59	Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	272	13,14%	195	77	7	265	0	272	65	60	90	38	19

Α/Α	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΥΧΗΜ.	%	ΦΥΛΟ		ΗΛΙΚΙΑ		ΒΑΘΜΟΣ ΤΡΑΥΜΑΤΟΣ		ΑΙΤΙΑ				
				Ανδρες	Γυναίκες	Κάτω των 18	18 και άνω	Θανατηφ.	ΜΗ Θανατηφ.	Κτίρια / Εγκαταστάσεις	Μηχανήματα/ Εξοπλισμός	Μέσα Μεταφοράς	Υλικά/ Ουσίες	Άλλα Αιτία
60	ΤΟΜΕΑΣ Ι (58-63) - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	12	0,58%											
61	Εκδοτικές δραστηριότητες	2	0,10%	0	2	0	2	0	2	1	0	1	0	0
62	Παραγωγή κινηματογραφικών ταινιών, βίντεο και τηλεοπτικών προγραμμάτων, ηχογραφήσεις και μουσικές εκδόσεις	0	0,00%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
63	Δραστηριότητες προγραμματισμού και ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών	2	0,10%	1	1	0	2	0	2	1	0	1	0	0
64	Τηλεπικοινωνίες	8	0,39%	6	2	0	8	0	8	2	3	2	1	0
65	Δραστηριότητες προγραμματισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών, παροχής συμβουλών και συναφείς δραστηριότητες	0	0,00%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
66	Δραστηριότητες υπηρεσιών πληροφορίας	0	0,00%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
67	ΤΟΜΕΑΣ Κ (64-66) - ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	11	0,53%											
68	Δραστηριότητες χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, με εξαίρεση τις ασφαλιστικές δραστηριότητες και τα συνταξιοδοτικά ταμεία	9	0,43%	0	9	0	9	0	9	5	2	1	1	0
69	Ασφαλιστικά, ανασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά ταμεία, εκτός από την υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	0	0,00%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
70	Δραστηριότητες συναφείς προς τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και τις ασφαλιστικές δραστηριότητες	2	0,10%	1	1	0	2	0	2	1	0	0	1	0
71	ΤΟΜΕΑΣ Λ (68) - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	1	0,05%											
72	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	1	0,05%	0	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0
73	ΤΟΜΕΑΣ Μ (69-75) - ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	14	0,68%											
74	Νομικές και λογιστικές δραστηριότητες	2	0,10%	0	2	0	2	0	2	2	0	0	0	0
75	Δραστηριότητες κεντρικών γραφείων? δραστηριότητες παροχής συμβουλών διαχείρισης	6	0,29%	6	0	0	6	0	6	0	0	6	0	0
76	Αρχιτεκτονικές δραστηριότητες και δραστηριότητες μηχανικών? τεχνικές δοκιμές και αναλύσεις	2	0,10%	2	0	0	2	0	2	0	1	0	1	0
77	Επιστημονική έρευνα και ανάπτυξη	1	0,05%	0	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0
78	Διαφήμιση και έρευνα αγοράς	1	0,05%	1	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0
79	Άλλες επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες	1	0,05%	1	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0
80	Κτηνιατρικές δραστηριότητες	1	0,05%	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	1
81	ΤΟΜΕΑΣ Ν (77-82) - ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	73	3,53%											
82	Δραστηριότητες ενοίκιασης και εκμίσθωσης	6	0,29%	4	2	0	6	0	6	1	1	2	2	0
83	Δραστηριότητες απασχόλησης	0	0,00%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
84	Δραστηριότητες ταξιδιωτικών πρακτορείων, γραφείων οργανωμένων ταξιδιών και υπηρεσιών κρατήσεων και συναφείς δραστηριότητες	0	0,00%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
85	Δραστηριότητες παροχής προστασίας και έρευνας	20	0,97%	15	5	0	20	0	20	8	4	5	1	2
86	Δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών σε κτίρια και εξωτερικούς χώρους	17	0,82%	8	9	0	17	0	17	9	3	1	3	1
87	Διοικητικές δραστηριότητες γραφείου, γραμματειακή υποστήριξη και άλλες δραστηριότητες παροχής υποστήριξης προς τις επιχειρήσεις	30	1,45%	26	4	0	30	0	30	10	3	6	9	2
88	ΤΟΜΕΑΣ Ξ (84) - ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ - ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	127	6,14%											
89	Δημόσια διοίκηση και άμυνα? υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	127	6,14%	110	17	0	127	1	126	46	26	24	17	14
90	ΤΟΜΕΑΣ Ο (85) - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	28	1,35%											
91	Εκπαίδευση	28	1,35%	5	23	0	28	0	28	12	3	2	1	10
92	ΤΟΜΕΑΣ Π (86-88) - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	38	1,84%											
93	Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας	24	1,16%	8	16	0	24	0	24	11	6	1	2	4
94	Δραστηριότητες βοήθειας κατ'οίκον	2	0,10%	1	1	0	2	0	2	0	0	0	0	2
95	Δραστηριότητες κοινωνικής μέριμνας χωρίς παροχή καταλύματος	12	0,58%	1	11	0	12	0	12	5	0	0	4	3
96	ΤΟΜΕΑΣ Ρ (90-93) - ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	25	1,21%											
97	Δημιουργικές δραστηριότητες, τέχνες και διασκέδαση	5	0,24%	4	1	0	5	0	5	3	0	0	0	2
98	Δραστηριότητες βιβλιοθηκών, αρχαιοφυλακείων, μουσείων και λοιπές πολιτιστικές δραστηριότητες	1	0,05%	1	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0
99	Τυχερά παιχνίδια και στοιχήματα	0	0,00%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
100	Αθλητικές δραστηριότητες και δραστηριότητες διασκέδασης και ψυχαγωγίας	19	0,92%	15	4	0	19	0	19	8	1	2	4	4
101	ΤΟΜΕΑΣ Σ (94-96) - ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	23	1,11%											
102	Δραστηριότητες οργανώσεων	5	0,24%	2	3	0	5	0	5	1	1	1	0	2
103	Επισκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών και ειδών ατομικής ή οικιακής χρήσης	4	0,19%	4	0	0	4	0	4	2	0	0	1	1
104	Άλλες δραστηριότητες παροχής προσωπικών υπηρεσιών	14	0,68%	10	4	0	14	0	14	6	4	1	3	0
105	ΤΟΜΕΑΣ Τ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΩΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ - ΜΗ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ, ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΓΑΘΩΝ - ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ - ΓΙΑ ΊΔΙΑ ΧΡΗΣΗ	14	0,68%											
106	Δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδωτών οικιακού προσωπικού	14	0,68%	1	13	0	14	0	14	10	2	0	1	1
107	Μη διαφοροποιημένες δραστηριότητες ιδιωτικών νοικοκυριών, που αφορούν την παραγωγή αγαθών -και υπηρεσιών- για ίδια χρήση	0	0,00%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
108	ΤΟΜΕΑΣ Υ (99) - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΤΕΡΟΔΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΕΩΝ	3	0,14%											
109	Δραστηριότητες ετερόδικων οργανισμών και φορέων	3	0,14%	1	2	0	3	0	3	1	1	0	0	1
Σύνολο:		2070		1506	564	9	2061	2	2068	706	503	270	461	130

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ: ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ – ΕΤΟΣ 2017

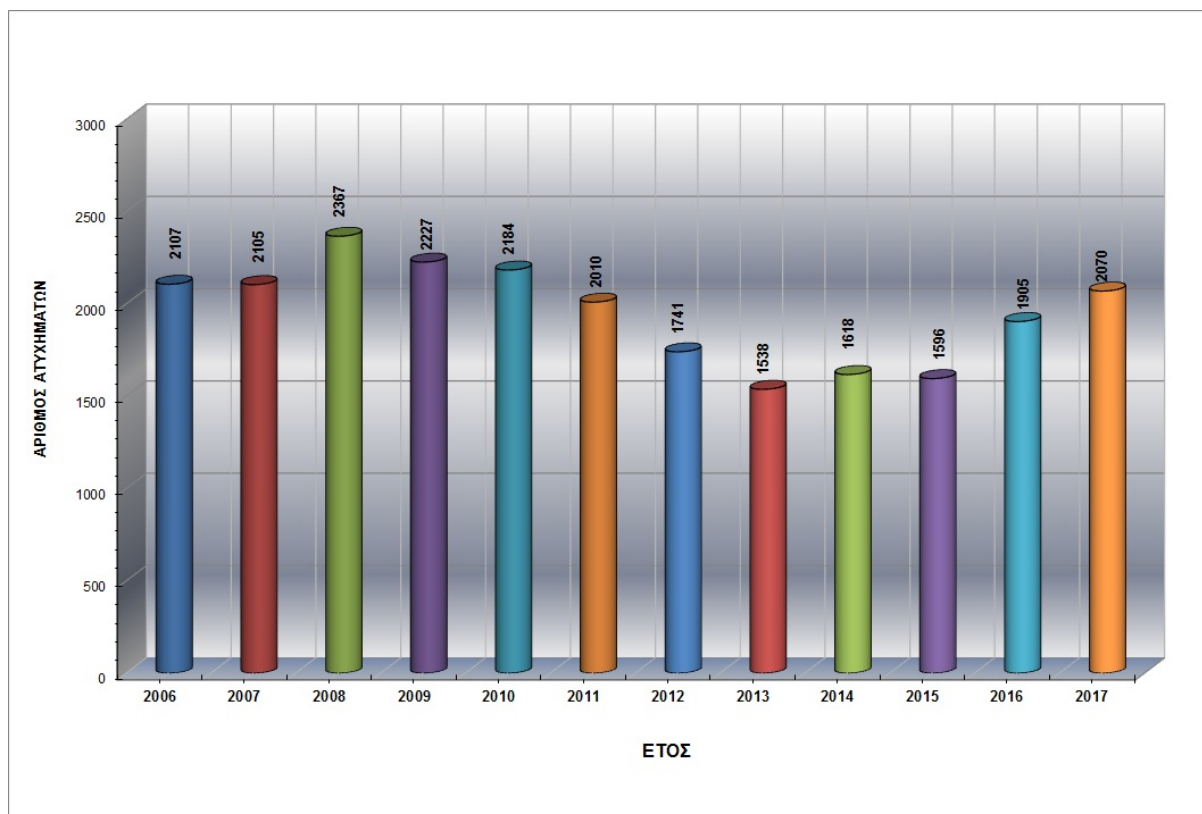
(Στοιχεία για Εργοδοτούμενα Πρόσωπα τραυματισθέντα κατά τη διάρκεια της εργασίας)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII

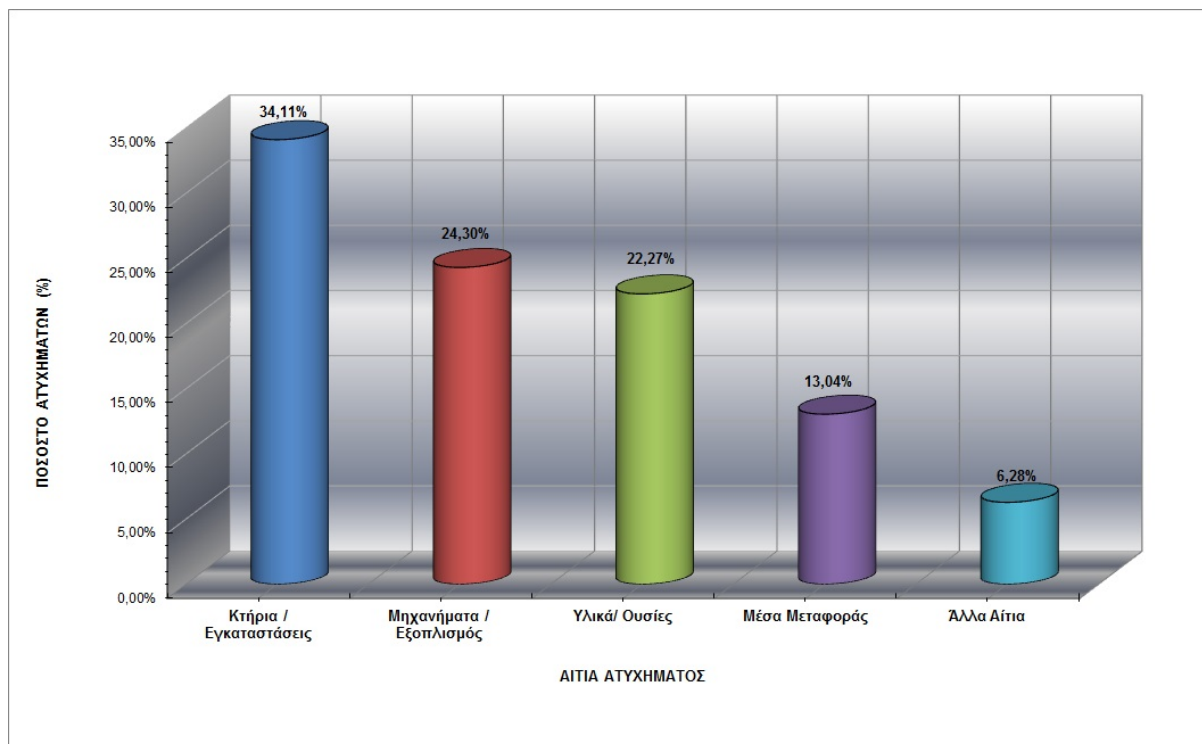
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ:Εργατικά Ατυχήματα που γνωστοποιήθηκαν κατά τα έτη 2006 - 2017

(Στοιχεία για εργοδοτούμενουςτραυματισθέντες κατά τη διάρκεια της εργασίας)

Ανάλυση Εργατικών Ατυχημάτων έτους 2017 κατά αιτία

(Στοιχεία για εργοδοτούμενουςτραυματισθέντες κατά τη διάρκεια της εργασίας)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII**ΑΝΑΛΥΣΗ ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΣΥΝΕΒΗΚΑΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2017**

(Γνωστοποιησίμα σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία)

Α. ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΟΙ κατά την εργασία (Σύνολο ατυχημάτων: 4)

A/A	Επαρχία	Αριθμός Προσώπων	Τομέας Οικονομικής Δραστηριότητας Εργοδότη	Αιτία Ατυχήματος
1.	Λεμεσός	1	Οικοδομικές εργασίες	Πτώση από ύψος (ικρίωμα)
2.	Λάρνακα	1	Μεταφορές – Αστικές συγκοινωνίες	ΤΡΟΧΑΙΟ - Κτύπημα από όχημα
3.	Λεμεσός	1	Τηλεπικοινωνίες	Πτώση από ύψος (πάσσαλο)
4.	Λευκωσία	1	Διανομή έτοιμου φαγητού	ΤΡΟΧΑΙΟ - Κτύπημα από όχημα

Β. ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΠΡΟΣΩΠΑ κατά την εργασία (Σύνολο ατυχημάτων: 1)

A/A	Επαρχία	Αριθμός Προσώπων	Τομέας Οικονομικής Δραστηριότητας Εργοδότη	Αιτία Ατυχήματος
1	Πάφος	1	Κατασκευές	Πτώση από ύψος (ικρίωμα)

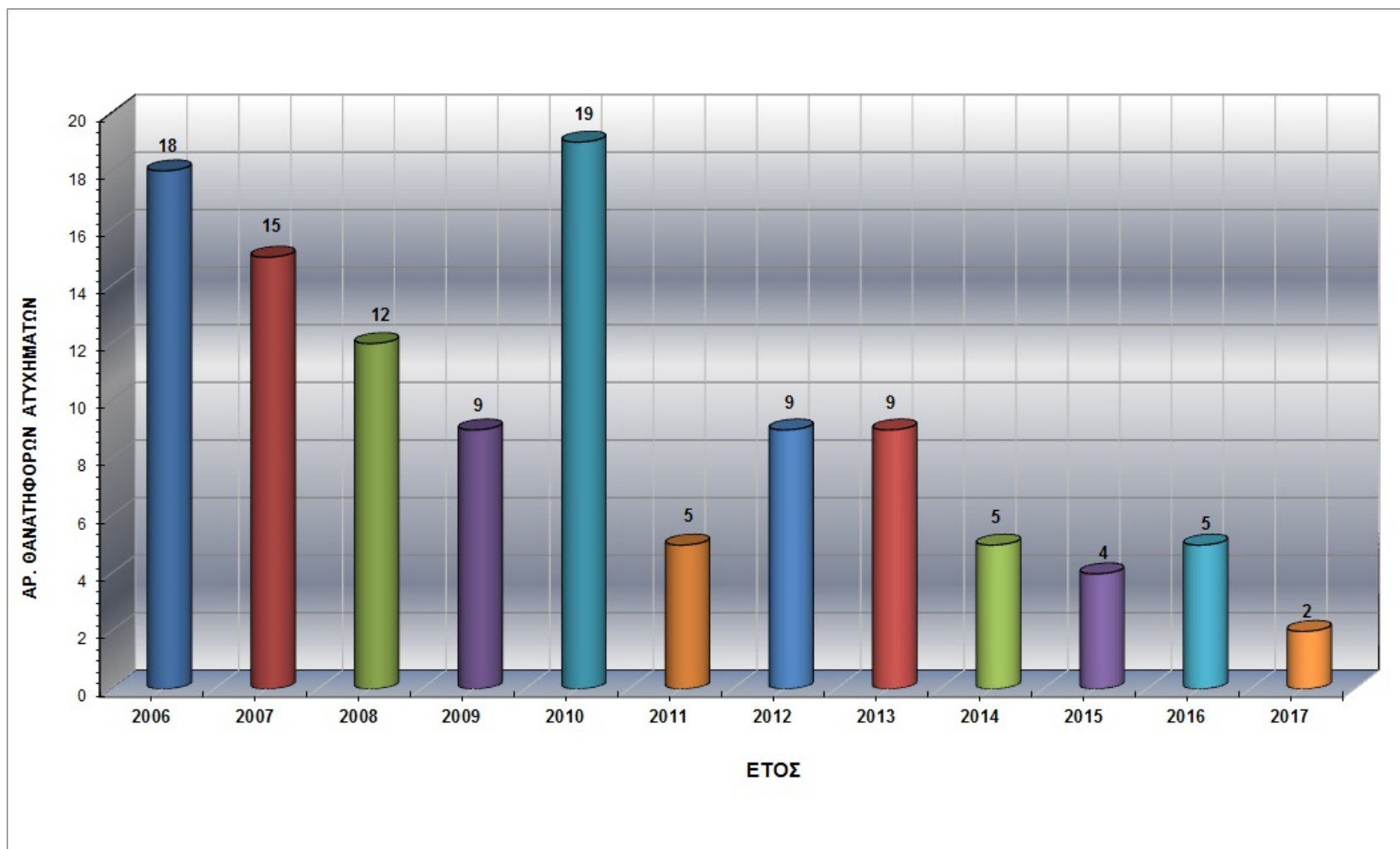
Γ. ΠΡΟΣΩΠΑ εκτός εργασίας (Σύνολο ατυχημάτων: 2)

A/A	Επαρχία	Αριθμός Προσώπων	Τομέας Οικονομικής Δραστηριότητας Εργοδότη	Αιτία Ατυχήματος
1	Λάρνακα	1	Δημόσια Διοίκηση (συλλογή σκουβάλων)	ΤΡΟΧΑΙΟ - Κτύπημα από όχημα.
2	Λάρνακα	1	Λιανικό Εμπόριο – Πώληση ενδυμάτων	Πτώση από ύψος (φρεάτιο ανελκυστήρα)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΧ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ:Θανατηφόρα Εργατικά Ατυχήματα που γνωστοποιήθηκαν κατά τα έτη 2006 - 2017

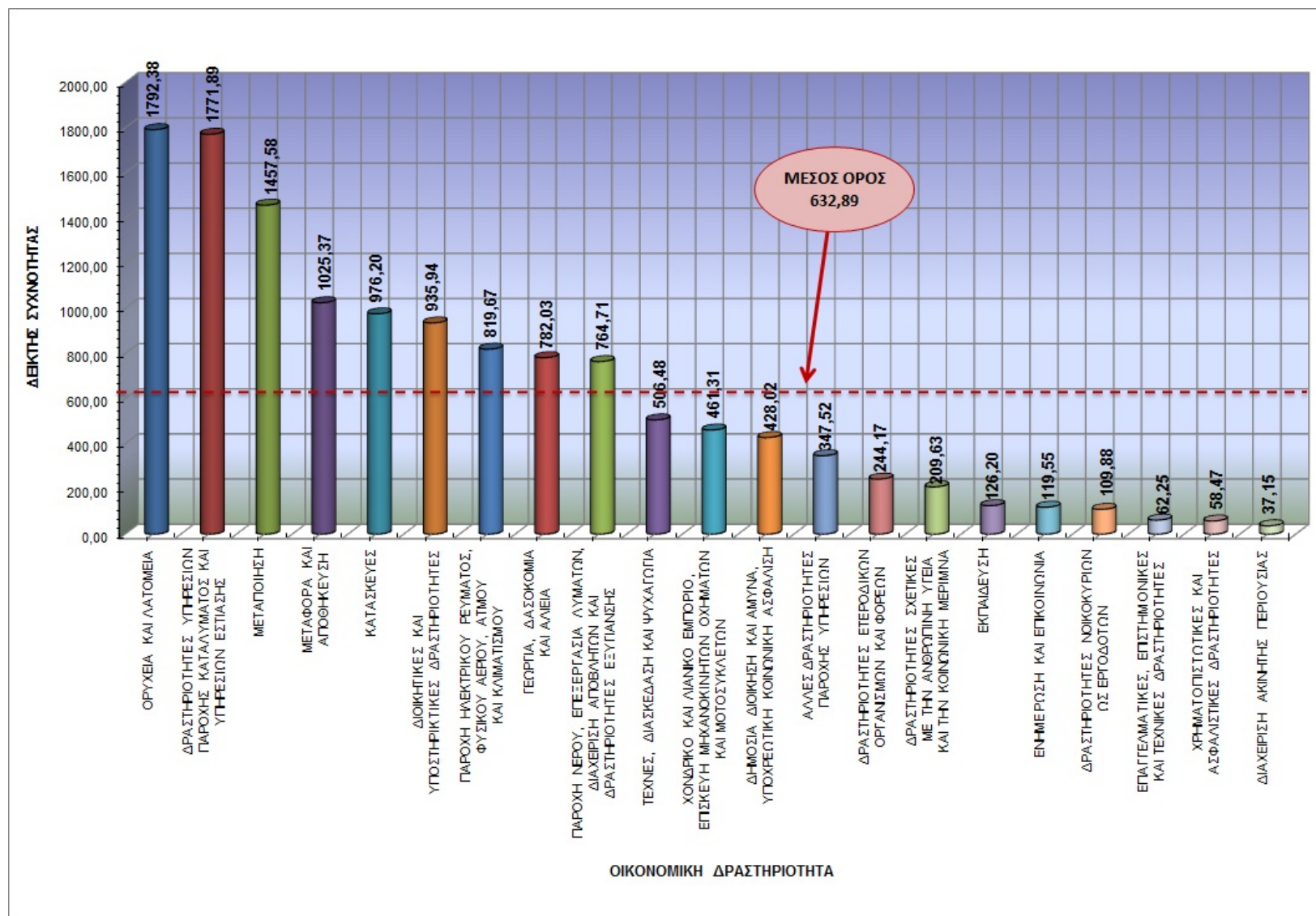
(Στοιχεία για εργοδοτούμενους τραυματισθέντες κατά τη διάρκεια της εργασίας)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Χ

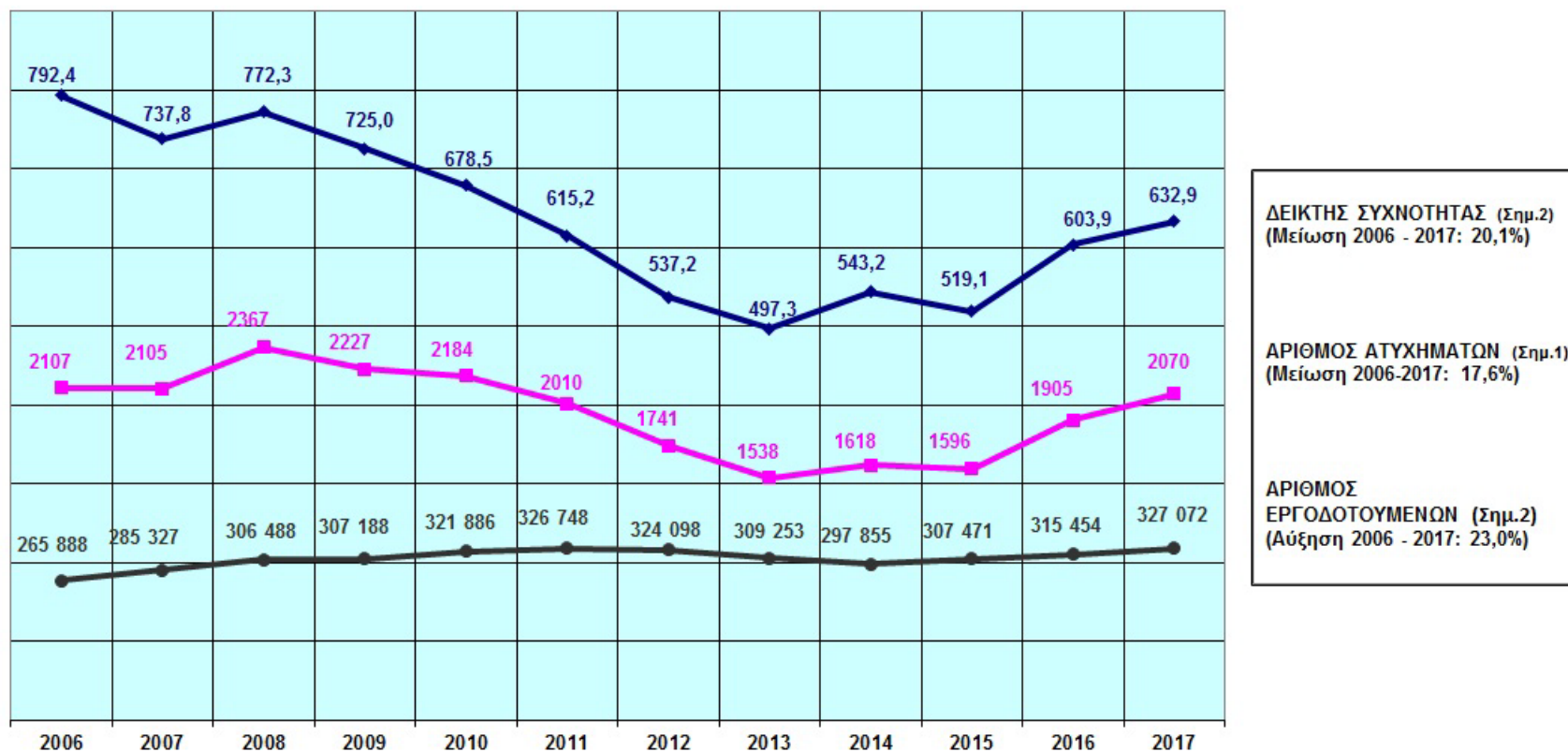
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ:Δείκτης Συχνότητας Εργατικών Ατυχημάτων κατά Τομέα Οικονομικής Δραστηριότητας για το έτος 2017

(ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙ

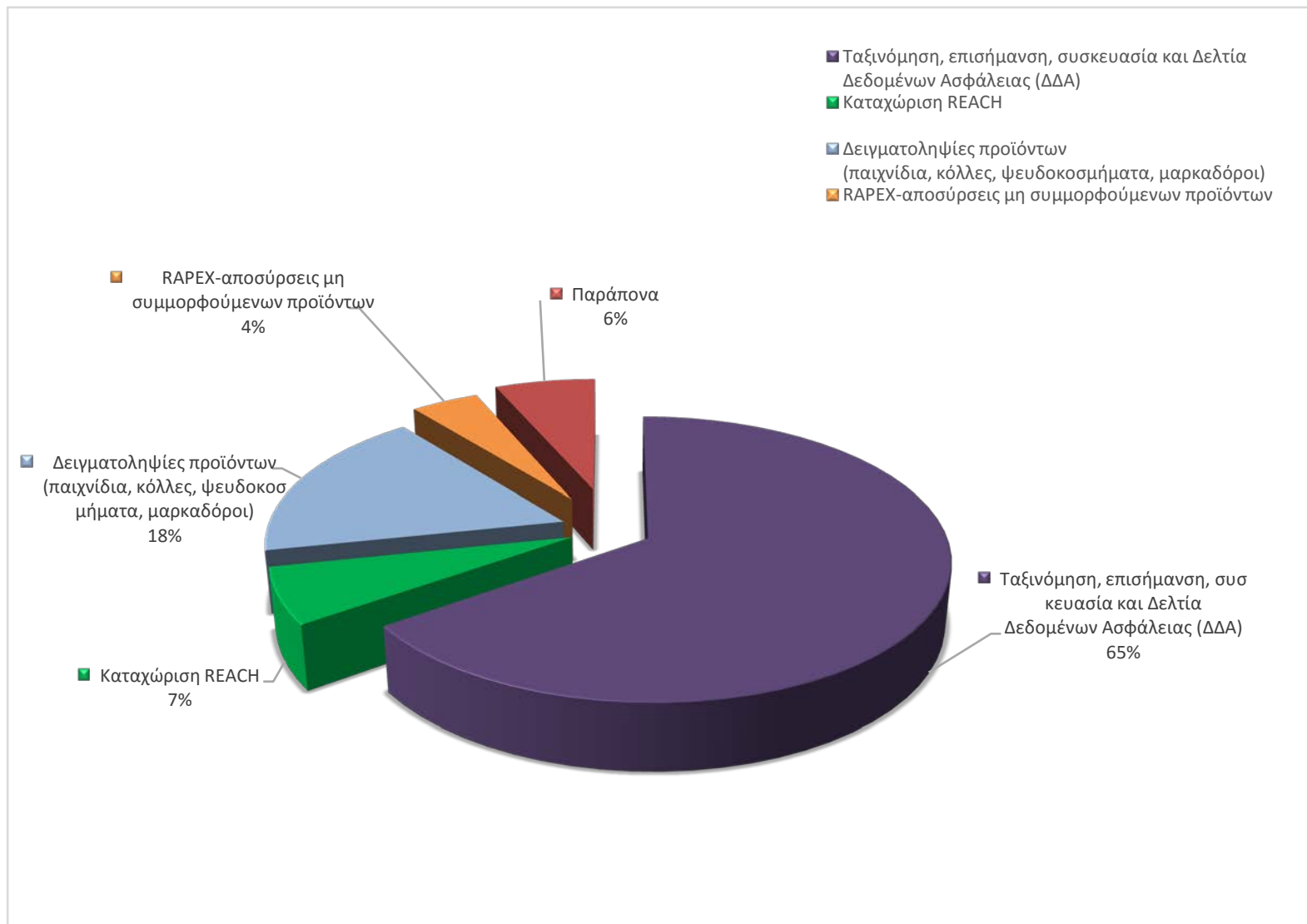
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ:Μεταβολή Δείκτη Συχνότητας – Αριθμού Ατυχημάτων – Αριθμού Εργοδοτούμενων για την Περίοδο 2006 - 2017

Σημ. 1: Αριθμός ατυχημάτων που συνέβηκαν σε εργοδοτούμενα πρόσωπα κατά τη διάρκεια της εργασίας τους και γνωστοποιήθηκαν στο Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας.

Σημ. 2: Τα στοιχεία σε ότι αφορά το Δείκτη Συχνότητας είναι προκαταρκτικά και όχι τελικά, καθώς ο αριθμός των εργοδοτούμενων που αναφέρεται, αφορά τον Μέσο Όρο του Πρώτου, Δεύτερου και Τρίτου Τριμήνου του 2017, σύμφωνα με την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, και όχι το Μέσο Όρο του Έτους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙΙ: Στατιστικά Επιθεωρήσεων για Χημικές Ουσίες 2017

Πίνακας 1: Επιθεωρήσεις για χημικές ουσίες το 2017

Θέμα	Αριθμός επιθεωρήσεων*
Έλεγχος επισήμανσης, συσκευασίας και Δελτίων Δεδομένων Ασφάλειας (ΔΔΑ)	182
Έλεγχος καταχώρισης σύμφωνα με τον Κανονισμό REACH	25
Δειγματοληψίες σε προϊόντα με χημικές ουσίες που υπόκεινται σε περιορισμούς	49
RAPEX-αποσύρσεις μη συμμορφούμενων προϊόντων	12
Διερεύνηση παραπτώων	18

* Κάποιες επιθεωρήσεις κάλυψαν πέραν του ενός θέματος

Πίνακας 2: Δείγματα που λήφθηκαν για χημικές αναλύσεις το 2017

Είδος Δειγμάτων που λήφθηκαν για ανάλυση	Αριθμός Συνολικών Δειγμάτων	Αριθμός Μη-Συμμορφούμενων Δειγμάτων
Κόλλες Superglue και επαγγελματικές κόλλες – Προσδιορισμός οργανικών διαλυτών (Βενζόλιο, Χλωροφόρμιο, Τολουόλιο)	35	2
Παιχνίδια και αντικείμενα παιδικής φροντίδας – Προσδιορισμός φθαλικών ενώσεων	55	22
Μαρκαδόροι – Προσδιορισμός οργανικών διαλυτών (Βενζόλιο, Χλωροφόρμιο, Τολουόλιο)	30	*δεν ολοκληρώθηκαν οι αναλύσεις ακόμα
Προϊόντα χλωρίνης και άλλα καθαριστικά για έλεγχο της ταξινόμησης επισήμανσης και συσκευασίας	20	3
Αρωματικά χώρου	19	0

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XIII:Επιθεωρήσεις Μηχανημάτων για το έτος 2017

Α/Α	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΟΣ / ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ	ΕΠΑΡΧΙΑ																
		ΛΕΥΚΩΣΙΑ			ΛΕΜΕΣΟΣ			ΛΑΡΝΑΚΑ			ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ			ΠΑΦΟΣ			ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ	
		Αριθμ.	%(1)	%(2)	Αριθμ.	%(1)	%(2)	Αριθμ.	%(1)	%(2)	Αριθμ.	%(1)	%(2)	Αριθμ.	%(1)	%(2)	Αριθμ.	%(3)
1	ΑΝΥΨΩΤΙΚΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ	134	24,36%	50,19%	63	22,34%	23,60%	60	23,08%	22,47%	7	11,86%	2,62%	3	6,52%	1,12%	267	22,31%
2	ΓΕΡΑΝΟΙ	104	18,91%	32,91%	95	33,69%	30,06%	86	33,08%	27,22%	20	33,90%	6,33%	11	23,91%	3,48%	316	26,40%
3	ΔΟΜΙΚΟΙ ΓΕΡΑΝΟΙ	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%
4	ΑΤΜΟΛΕΒΗΤΕΣ	138	25,09%	35,20%	107	37,94%	27,30%	86	33,08%	21,94%	32	54,24%	8,16%	29	63,04%	7,40%	392	32,75%
5	ΑΤΜΟΔΕΚΤΕΣ	7	1,27%	100,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	7	0,58%
6	ΑΕΡΟΘΑΛΑΜΟΙ	167	30,36%	77,67%	17	6,03%	7,91%	28	10,77%	13,02%	0	0,00%	0,00%	3	6,52%	1,40%	215	17,96%
7	ΑΛΥΣΙΔΕΣ	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%
8	ΣΧΟΙΝΙΑ	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%
9	ΠΕΡΙΛΑΒΕΙΑ	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%
Σύνολο Επιθεωρήσεων:		550	45,95%		282	23,56%		260	21,72%		59	4,93%		46	3,84%		1197	
			%(4)			%(4)			%(4)			%(4)			%(4)			

- %1 Ποσοστιαία αναλογία επί συνόλου όλων των Επιθεωρήσεων της ίδιας Επαρχίας
- %2 Ποσοστιαία αναλογία επί συνόλου όλων των Επιθεωρήσεων της ίδιας Κατηγορίας Παγκύπρια
- %3 Ποσοστιαία αναλογία επί συνόλου όλων των Επιθεωρήσεων Παγκύπρια
- %4 Ποσοστιαία αναλογία Επιθεωρήσεων Επαρχίας επί συνόλου όλων των Επιθεωρήσεων Παγκύπρια

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙΥ: Επιθεωρήσεις Επιθεωρητέων Μηχανημάτων και Εγκαταστάσεων Υγραερίου

Πίνακας Α: Επιθεωρήσεις Επιθεωρητέων Μηχανημάτων

Είδος Μηχανήματος	Αριθμός Επιθεωρήσεων		Μέγιστη προβλεπόμενη περίοδος μεταξύ επιθεωρήσεων	Άρθρο του περί Εργοστασίων Νόμου αναφορικά με τη συχνότητα των επιθεωρήσεων
	2016	2017		
Γερανοί και άλλες Ανωψωτικές Συσκευές	459	583	14 μήνες	35(2)
Ατμολέβητες	392	392	14 - 18 μήνες	40(7)
Ατμοδέκτες	23	7	26 μήνες	41(4)
Αεροθάλαμοι	195	215	26 μήνες	42(5)
Περιλάβεια	0	0	6 μήνες	34
ΟΛΙΚΟ	1.064	1.197		

Πίνακας Β: Ανάλυση των επιθεωρήσεων για το υγραέριο κατά Επαρχία για το 2017

Λόγος Επιθεώρησης	ΕΠΑΡΧΙΑ					Σύνολο
	Λευκωσία	Λεμεσός	Λάρνακα	Πάφος	Αμμόχωστος	
	Αρ.	Αρ.	Αρ.	Αρ.	Αρ.	Αρ.
Έκθεση εξέτασης εγκατάστασης υγραερίου σε όχημα	4	4	0	4	0	12
Διερεύνηση παραπόνου	15	17	4	0	0	36
Αδειοδότηση αποθήκευσης υγραερίου	325	327	327	170	183	1332
Επιθεώρηση αποθήκευσης υγραερίου (χωρίς αδειοδότηση)	18	64	4	0	0	86
Επιθεώρηση Μηχανουργείου ή ΙΚΤΕΟ για Υγραεροκίνηση	5	11	0	2	1	19
Επιθεώρηση Πρατηρίου Πετρελαιοειδών με δεξαμενή Υγραερίου κίνησης	4	6	2	6	0	18
Σύνολο Επιθεωρήσεων	371	429	337	182	184	1503

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧV: Άδειες Εκπομπής Αερίων Αποβλήτων και Άδειες Βιομηχανικών Εκπομπών

Ανάλυση των εγκαταστάσεων στις οποίες χορηγήθηκαν / ανανεώθηκαν Άδειες Εκπομπής Αερίων Αποβλήτων και Άδειες Βιομηχανικών Εκπομπών εντός του 2017.

Κατηγορία Εγκατάστασης	Άδειες Εκπομπής που χορηγήθηκαν εντός του 2017
- Πρατήρια Πετρελαιοειδών	8
- Αποθήκευση Πετρελαιοειδών	1
- Παραγωγή φαρμάκων / φυτοφαρμάκων	5
- Άλλες	2
Σύνολο	16

Κατηγορία Εγκατάστασης	Άδειες Εκπομπής που τροποποιήθηκαν εντός του 2017
- Πρατήρια Πετρελαιοειδών	27
Σύνολο	27

Άδειες Βιομηχανικών Εκπομπών που χορηγούνται από Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούν οργανικούς διαλύτες	
Κατηγορία Εγκατάστασης	Άδειες Βιομηχανικών Εκπομπών που χορηγήθηκαν εντός του 2016
- Στεγνοκαθαριστήρια	5
- Τυπογραφεία	1
Σύνολο	6

Άδειες Βιομηχανικών Εκπομπών που χορηγούνται από Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος	
Κατηγορία Εγκατάστασης	Άδειες Βιομηχανικών Εκπομπών που χορηγήθηκαν εντός του 2017
Σύνολο	Αναμένεται πληροφόρηση από Υπουργείο

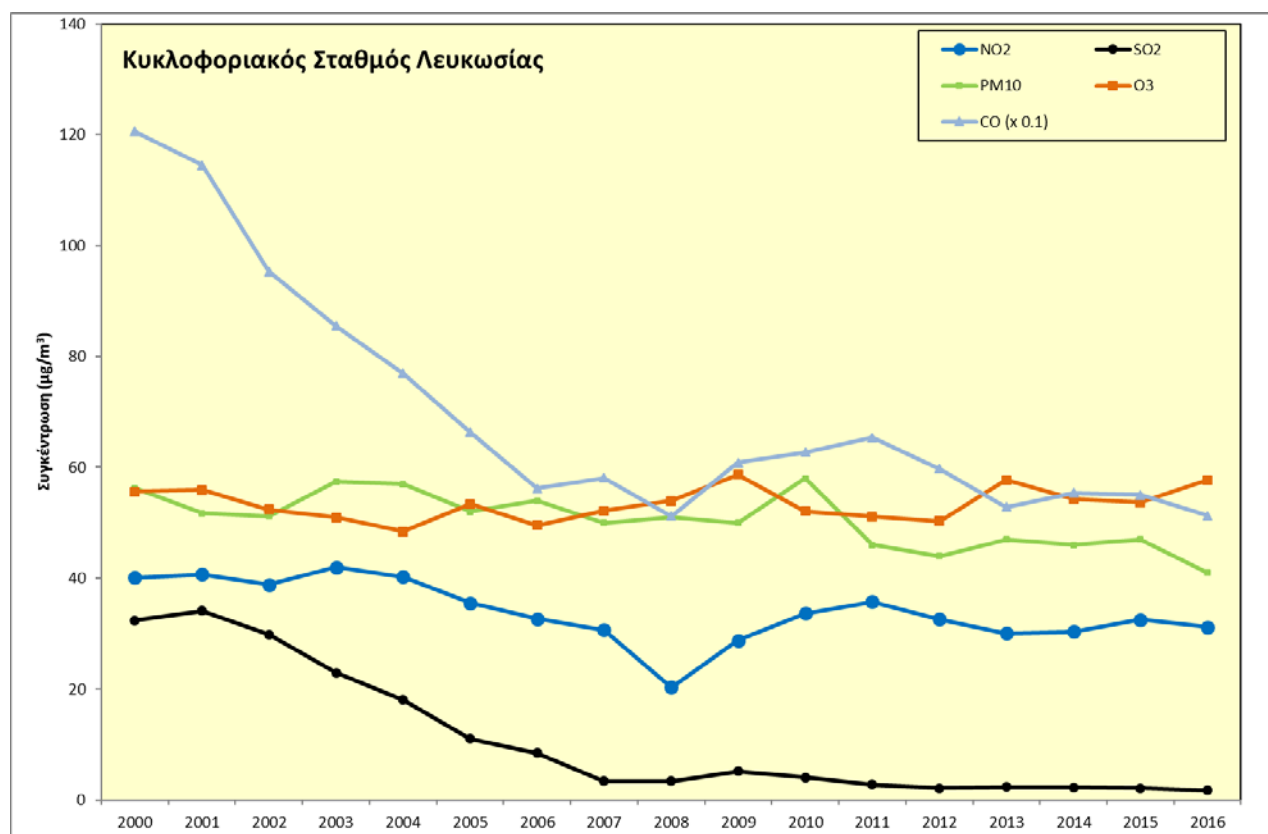
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XVI: Παρακολούθηση Ποιότητας Ατμοσφαιρικού Αέρα

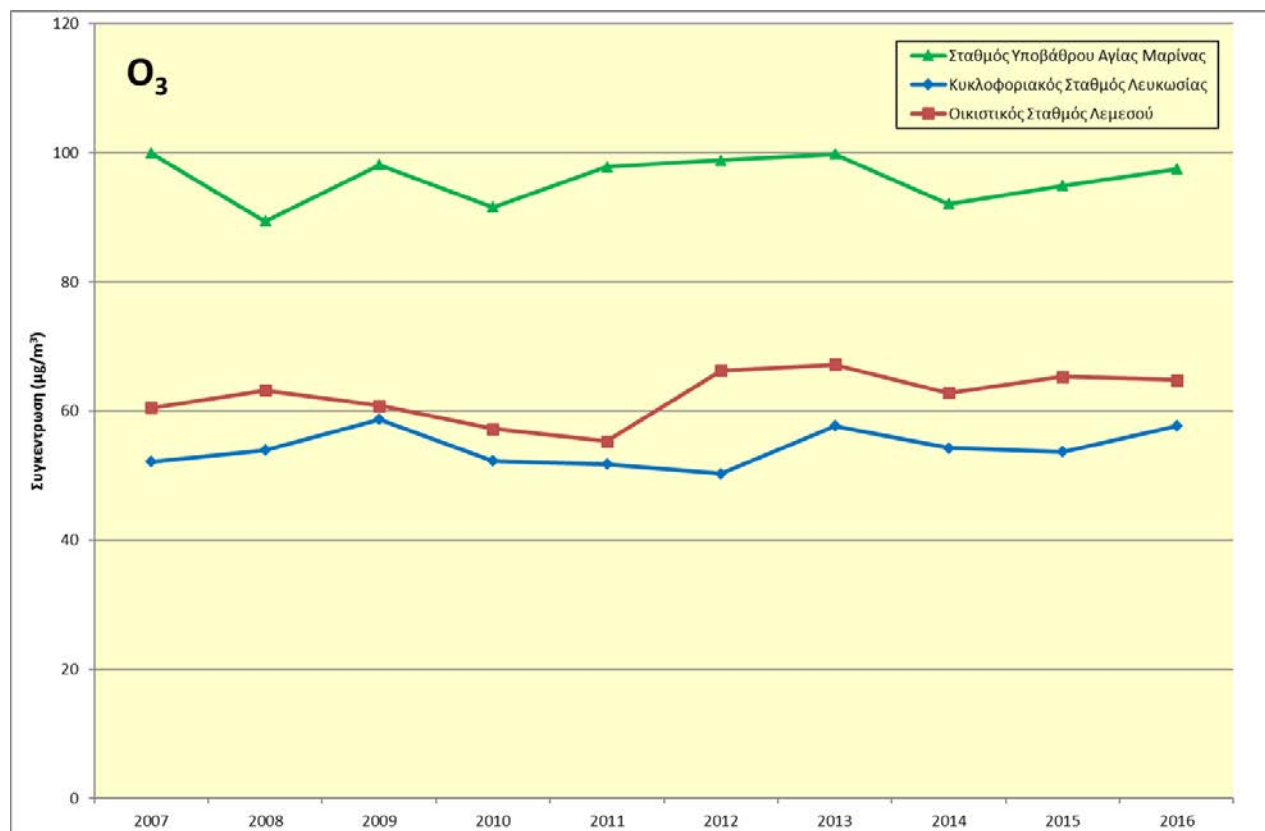
Σχήμα 1: Χωρική Κατανομή Σταθμών Παρακολούθησης Ποιότητας Ατμοσφαιρικού Αέρα στην Κύπρο (Κυκλοφοριακοί Σταθμοί - κόκκινο χρώμα, Οικιστικοί Σταθμοί - πράσινο χρώμα, Βιομηχανικοί Σταθμοί - κίτρινο χρώμα και Σταθμοί Υποβάθρου - μπλε χρώμα).

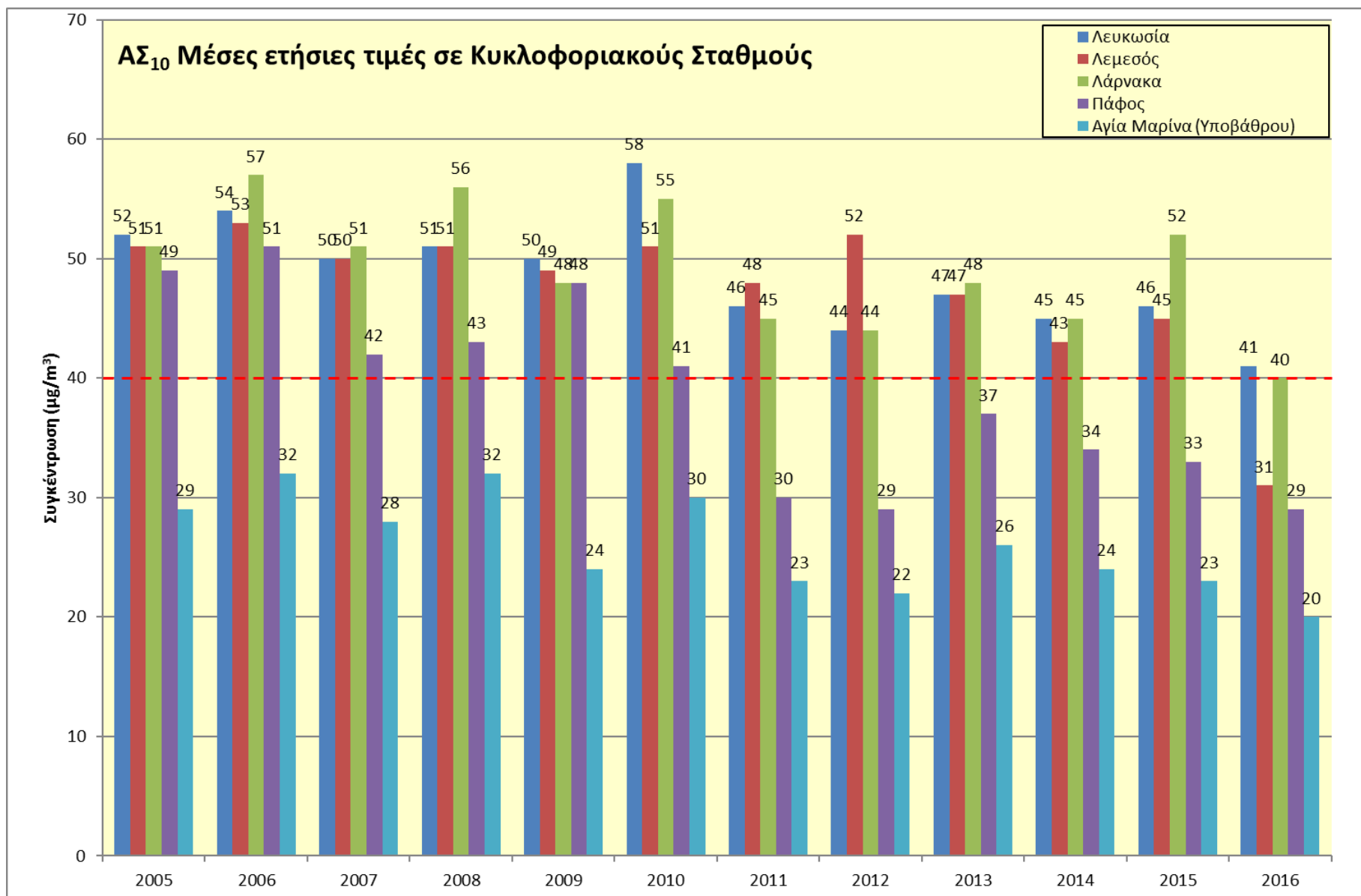
Σχήμα2: Σταθμός Παρακολούθησης Ποιότητας του Ατμοσφαιρικού Αέρα στην Αγία Μαρίνα-Ξυλιάτου

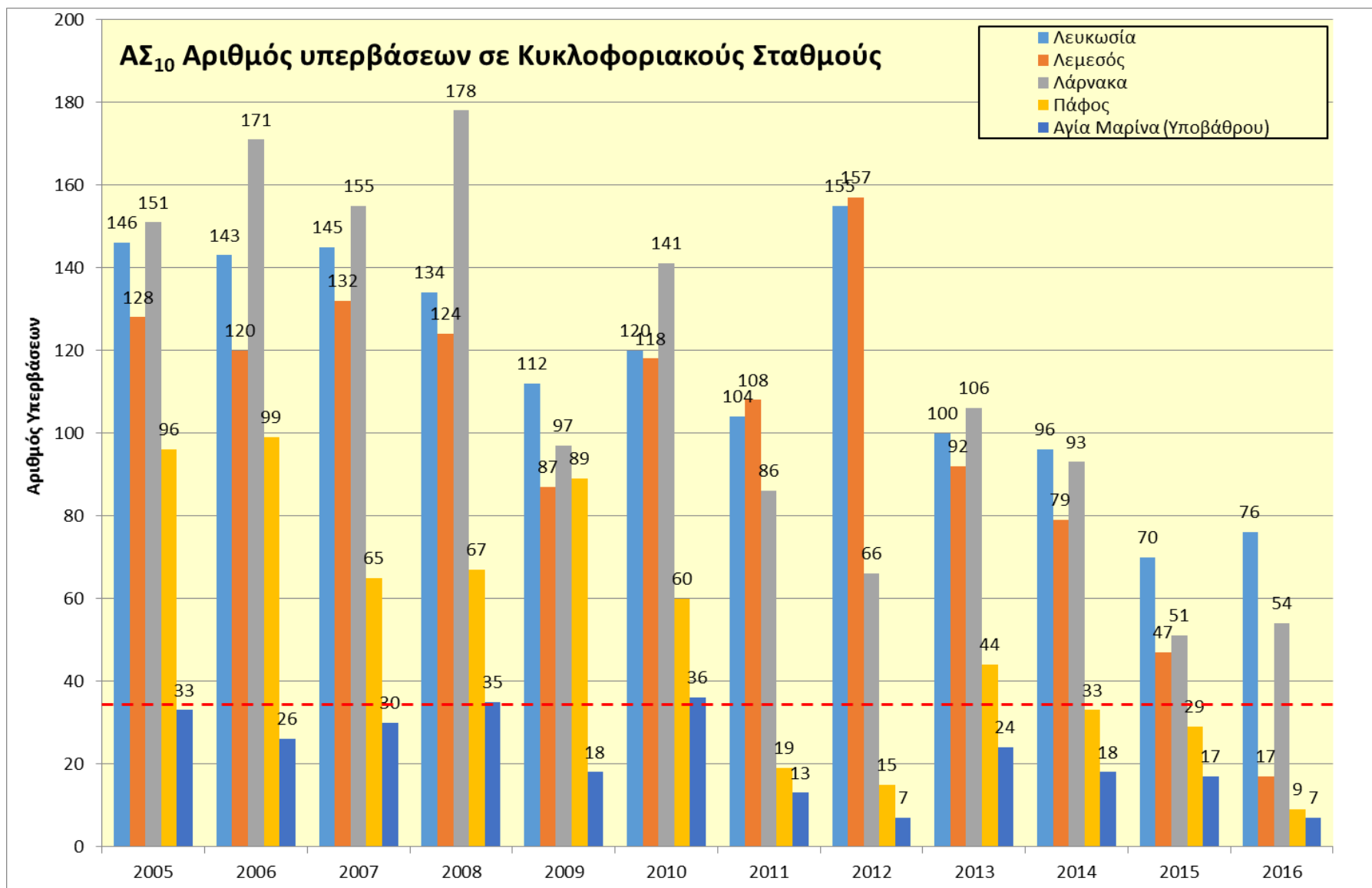
Σχήμα 3: Μέσες ετήσιες τιμές NO₂, SO₂ και ΑΣ₁₀ (PM10), O₃ και CO στον Κυκλοφοριακό Σταθμό Λευκωσίας.

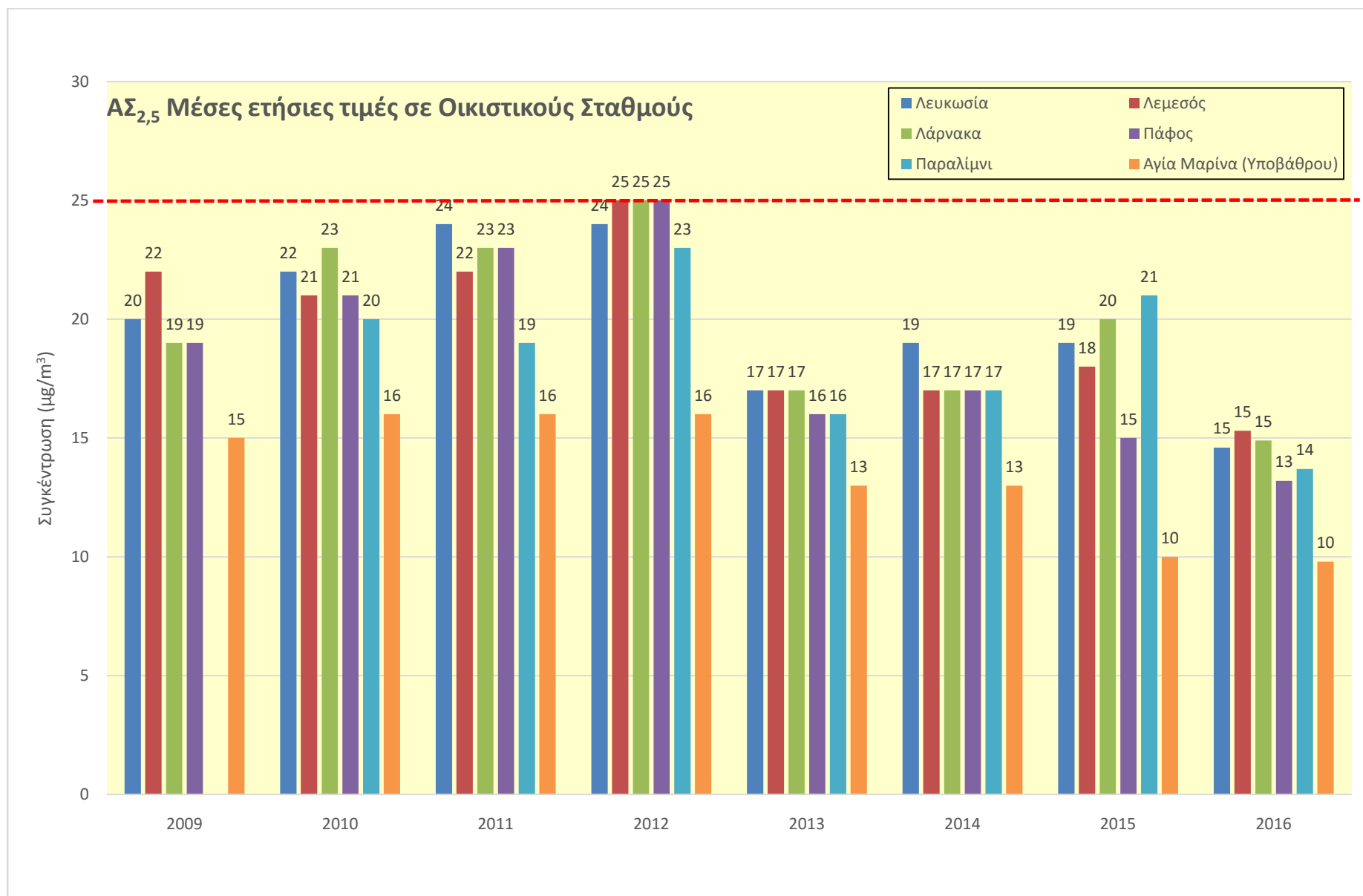
Σχήμα 4: Μέσες ετήσιες τιμές Όζοντος στον Σταθμό Υποβάθρου Αγίας Μαρίνας-Ξυλιάτου (ΕΜΕΡ), στον Κυκλοφοριακό Σταθμό Λευκωσίας και στον Οικιστικό Σταθμό Λεμεσού.

Σχήμα 5: Μέσες ετήσιες τιμές ΑΣ₁₀ σε διάφορες περιοχές της Κύπρου

Σχήμα6: Αριθμός υπερβάσεων της 24ωρης οριακής τιμής ΑΣ₁₀ (50 mg/m³) σε διάφορες περιοχές της Κύπρου

Σχήμα 7: Μέσες ετήσιες τιμές ΑΣ_{2,5} σε διάφορες περιοχές της Κύπρου

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XVII: Απογραφές Εκπομπών
Εθνικές Ετήσιες Εκπομπές κατά Δραστηριότητα (Έτος 2015)**

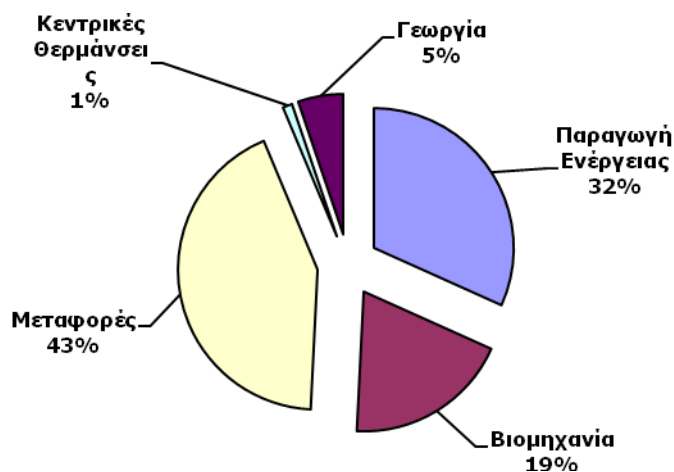
	NO _x	NM VOC	SO _x	NH ₃	PM _{2.5}	PM ₁₀	TSP	CO	Pb	Cd	Hg	DIOX
	Gg as NO ₂	Gg	Gg as SO ₂	Gg	Gg	Gg	Gg	Gg	Mg	Mg	Mg	g I- Teq
Παραγωγή Ενέργειας	4.84	0.08	11.36	NE	0.20	0.29	0.39	0.43	0.09	0.02	0.01	0.09
Μεταποιητική Βιομηχανία & Κατασκευές	2.91	0.10	1.34	0.00	0.16	0.25	0.34	2.57	0.16	0.01	0.08	0.01
Αεροπλοοία	0.69	0.03	0.05	NE	0.01	0.01	0.01	0.45	NE	NE	NE	NE
Μεταφορές (Οδική Κυκλοφορία)	5.69	2.51	0.01	0.20	0.34	0.41	0.46	9.73	24.94	0.01	0.00	0.20
Ναυσιπλοοία	0.18	0.01	0.19	NE	0.02	0.02	0.02	NE	NE	NE	NE	NE
Οικιστικά (Κεντρικές Θερμάνσεις)	0.17	0.05	0.15	0.01	0.07	0.07	0.07	0.52	0.00	0.00	0.00	0.09
Γεωργία (Αντλίες - Αυτοκίνητα)	0.61	0.04	0.05	0.00	0.03	0.03	0.03	0.13	0.00	0.00	0.00	0.00
Διανομή Πετρελαιοειδών	NO	0.78	NO	NO	NO	NO	NO	NO	NO	NO	NO	NO
Παραγωγή Τσιμέντου	NE	NE	NE	NE	0.06	0.09	0.09	NE	NE	NE	NE	NE
Παραγωγή Ασβέστη	NE	NE	NE	NA	0.00	0.01	0.03	NE	NE	NE	NE	NA
Ασφαλτικά	NE	0.01	NA	NA	0.00	0.02	0.12	0.00	NE	NE	NE	NE
Λατομεία	NA	NA	NA	NA	0.02	0.12	0.24	NA	NA	NA	NA	NA
Παραγωγή Τροφίμων & Ποτών	NA	0.16	NA	NA	NE	NE	NE	NA	NA	NA	NA	NA
Βαφές	NA	1.62	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
Ατμοκαθαριστήρια	NA	0.05	NA	NA	NE	NE	NE	NA	NA	NA	NA	NA
Διαλύτες Γενικά (Τυπογραφεία, Συντήρηση ξύλου, Τσιγάρα)	0.00	0.47	0.00	0.01	0.04	0.04	0.04	0.08	0.00	0.00	0.00	0.00
Διαχείριση Ζωικών Αποβλήτων	0.02	0.81	0.00	3.97	0.04	0.21	0.30	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Χρήση Λιπασμάτων	0.17	0.03	NA	0.34	0.00	0.05	0.05	NA	NA	NA	NA	NA
Καύση Ποκαλάμης	0.00	0.00	0.00	0.00	0.01	0.01	0.01	0.13	0.00	0.00	0.00	0.00
Διαχείριση Αποβλήτων	0.00	0.63	0.00	0.02	0.02	0.09	0.19	0.04	0.00	0.00	0.00	0.01
Συνολικές Εκπομπές	15.28	7.39	13.15	4.54	1.01	1.73	2.40	14.08	25.20	0.05	0.09	0.40

Σημείωση: Gg=kt (χίλιοι τόνοι) και Mg=t (τόνοι)

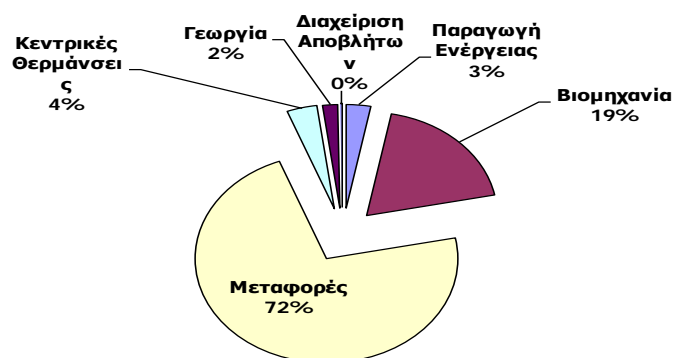
NA: Not Applicable

NE: Not Estimated

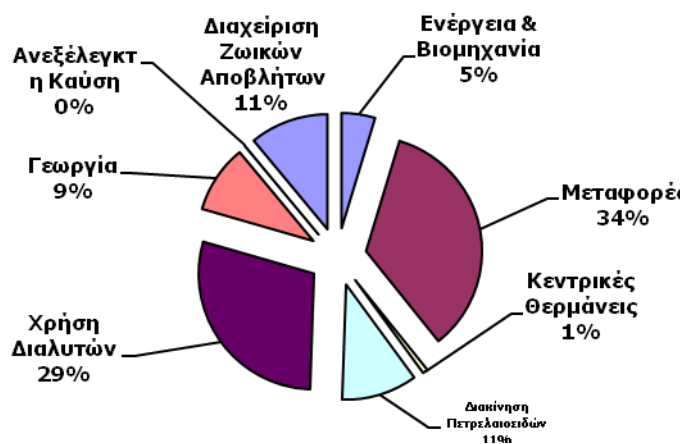
NO: Not Occurring

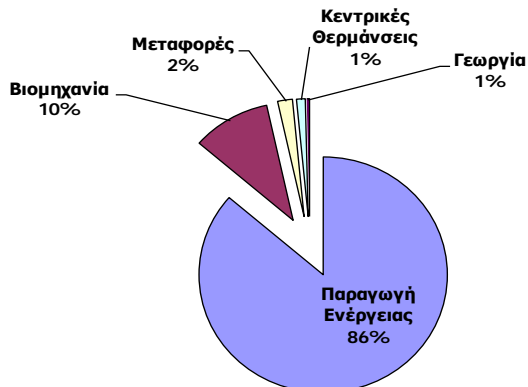
Σχήμα 1: Ποσοστό Συνολικών Εκπομπών Οξειδίων του Αζώτου ανά δραστηριότητα κατά το 2015.

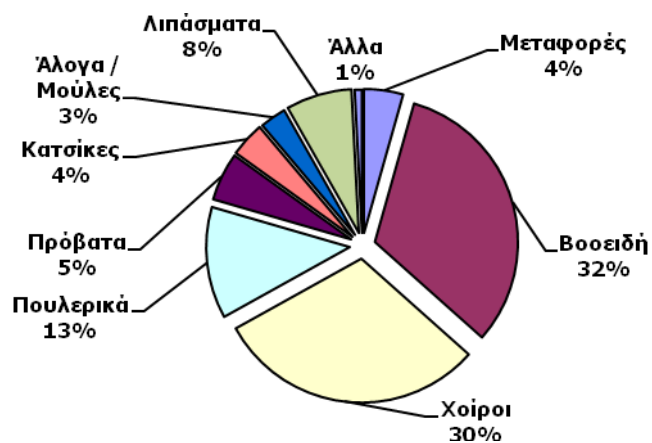
Σχήμα 2: Ποσοστό Συνολικών Εκπομπών Μονοξειδίου του Άνθρακα ανά δραστηριότητα κατά το 2015.

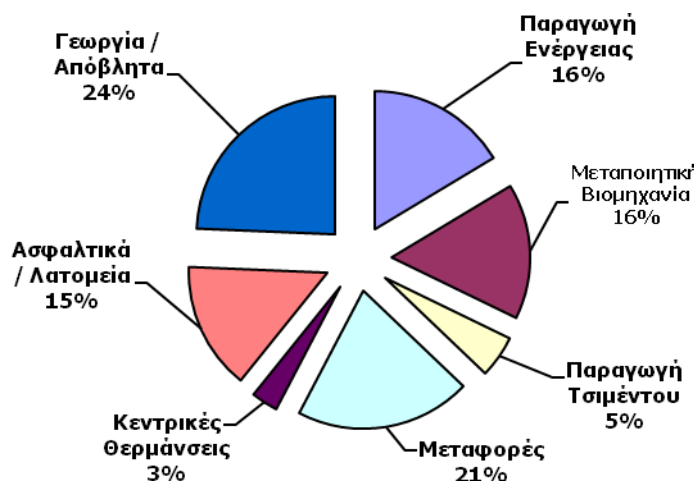
Σχήμα 3: Ποσοστό Συνολικών Εκπομπών Πτητικών Οργανικών Ενώσεων ανά δραστηριότητα κατά το 2015.

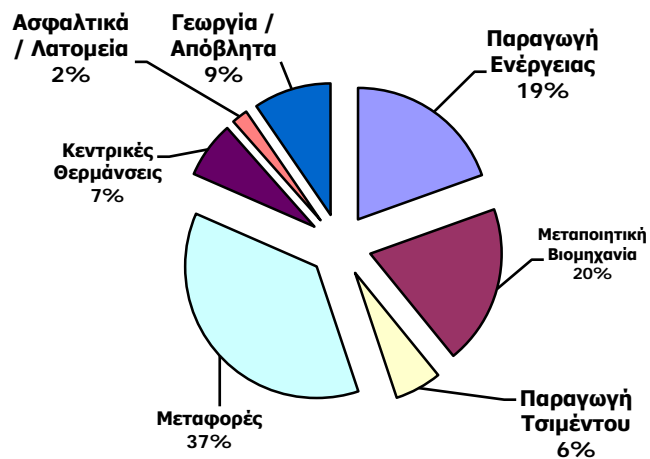
Σχήμα 4: Ποσοστό Συνολικών Εκπομπών Διοξειδίου του Θείου ανά δραστηριότητα κατά το 2015.

Σχήμα 5: Ποσοστό Συνολικών Εκπομπών Αμμωνίας ανά δραστηριότητα κατά το 2015.

Σχήμα 6: Ποσοστό Συνολικών Εκπομπών Σωματιδιακής Σκόνης (TSP) ανά δραστηριότητα κατά το 2015.

Σχήμα 7: Ποσοστό Συνολικών Εκπομπών Αιωρούμενων Σωματιδίων ΑΣ_{2.5} ανά δραστηριότητα κατά το 2015.